

การศึกษาคือความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์

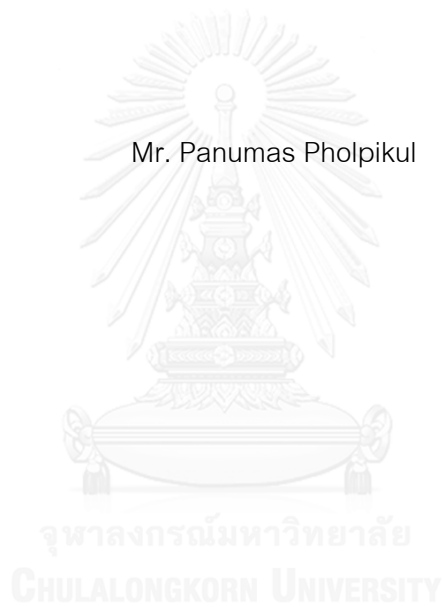
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE LEADERSHIP ROLE IN CONTEMPORARY THAI DANCE OF
PROFESSOR DR. NARAPHONG CHARASSRI

Mr. Panumas Pholpikul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Thai Dance
Department of Dance
Faculty of Fine and Applied Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วม

สมัยของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

โดย

นายภานุมาศ ผลพิกุล

สาขาวิชา

นาฏศิลป์ไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุฒาทิตย์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุฒาทิตย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์สถาพร สันทอง)

ภาณุมาศ ผลพิกุล : การศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของ
ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี (A STUDY OF THE LEADERSHIP ROLE IN
CONTEMPORARY THAI DANCE OF PROFERSSOR DR. NARAPHONG
CHARASSRI) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.วิชชุดา วุธาพิศย์, 127 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์ผลงานการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย ตลอดจนความสำคัญของความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย ที่ส่งผลกระทบต่อบริบททางสังคม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

การศึกษาพบว่ามีความหมายอย่างยิ่งในระดับสูงที่สามารถสื่อถึงความหมายของงานอย่างเห็นได้ชัดและสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์คือผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย ทำให้ผู้ชมได้เห็นและสัมผัสถึงศิลปะทางด้านการแสดงอย่างแท้จริงและลึกซึ้ง เมื่อพิจารณาจากหลักฐานผลงานศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีมีอิทธิพลต่อวงการนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของประเทศไทยและยังคงล้ำหน้าศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยที่มีให้เห็นอยู่ในประเทศในขณะนี้ โดยเห็นได้จากการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ ของ ดร. วิชชุดา วุธาพิศย์ พบว่าศาสตราจารย์.ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยมีความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ผลงานมีคุณค่าด้านปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรมความเป็นไทย รวมไปถึงพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงในบริบททางด้านสังคม ศิลปะการแสดงของ ศาสตราจารย์.ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในหลากหลายมิติ ซึ่งยากที่จะหาศิลปินใดในศาสตร์แขนงนี้มาเทียบได้

ภาควิชา	นาฏยศิลป์	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	นาฏยศิลป์ไทย	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ปีการศึกษา	2557		

5686624835 : MAJOR THAI DANCE

KEYWORDS: CONTEMPORARY THAI DANCE / THAI ART MOVEMENT / MODERN DANCE

PANUMAS PHOLPIKUL: A STUDY OF THE LEADERSHIP ROLE IN CONTEMPORARY THAI DANCE OF PROFESSOR DR. NARAPHONG CHARASSRI. ADVISOR: VIJJUTA VUDHADITYA, Ph.D., 127 pp.

This thesis aims to examine and analyze the performing style as well as the significant impacts of the characteristic dance style of Professor Dr. Naraphong Charassri on the social contexts through the use of review data and field data.

The research reveals that Professor Dr. Naraphong Charassri has been an important influence on the contemporary Thai dance circle. His works can still outshine the works of present-day contemporary Thai dance artists. Based on data from Dr. Vijjuta Vudhaditya's research on criteria for the honoring of dance artists, Professor Dr. Naraphong Charassri qualifies as a pioneering artist in contemporary Thai dance for his exceptional and unique performing styles. His works are recognized for its philosophical, religious, cultural and Thai identity values as well as for their impacts on the promotion of the performing art in relation to its social contexts. The works of Professor Dr. Naraphong Charassri are outstanding in their multi-dimensional characteristics, which make it difficult for any artist to follow in his footsteps even to this day.

Department: Dance

Student's Signature

Field of Study: Thai Dance

Advisor's Signature

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่องการศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ฉบับนี้ ที่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์ จาก อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุฒาทิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีที่กรุณาเสียสละเวลาเพื่อให้ สัมภาษณ์ รวมทั้งให้ความรู้และข้อมูลที่สำคัญและคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์อาจารย์สถาพร สันทอง อาจารย์จิรายุทธ พนมรักษ์ อาจารย์กฤษฏี ชัยสินบุญ อาจารย์ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล คุณนัฐพร เพชรเรือง คุณวรยุภา เหมือนประเสริฐ ที่กรุณาสละเวลาให้การสัมภาษณ์เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมากมาย จนทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สนับสนุนทุนอุดหนุน วิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต ทำให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณนวิยา อ่อนทอง อาจารย์ บุคลากร สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอขอบคุณนิสิตปริญญา มหาบัณฑิตทุกท่านในรุ่นปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2557 และทุกท่านที่มีได้กล่าวถึง ที่มีส่วนช่วยเหลือมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และกำลังใจจากนายชิติศ บู่แย้ม ที่คอย ช่วยเหลือมาโดยตลอดการทำวิจัยฉบับนี้ จนทำให้จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

หากวิทยานิพนธ์นี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยและน้อมรับไว้แต่เพียงผู้ เดียวหากวิทยานิพนธ์นี้เป็นประโยชน์แก่บุคคลหรือสังคม ขอความดีนี้มันตกแก่ผู้ให้ความ อนุเคราะห์ที่กล่าวมาข้างต้นสืบไป

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	3
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารผลงานวิจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ประวัติศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี	9
2.2 ผลงาน คณะ ไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement)	12
2.3 การก่อตั้งคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement).....	16
2.4 แนวคิดการแสดงทางนาฏศิลป์.....	21
2.5 องค์ประกอบการแสดง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	34
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
บทที่ 4 บทวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.1 การวิเคราะห์แนวความคิดในการการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี	58

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	119
5.1 บทสรุป.....	119
5.2 ข้อเสนอแนะ	124
รายการอ้างอิง.....	125
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	127

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1: ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการวิจัย	37
ตารางที่ 2 : รายนามบุคลากรผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับงานวิจัย	39
ตารางที่ 3 : การแสดงและการสร้างสรรค์ผลงาน เผยแพร่ภายในประเทศ	61
ตารางที่ 4 : ผลงานด้านการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงาน เผยแพร่ในต่างประเทศ.....	67
ตารางที่ 5: ตารางผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย.....	106

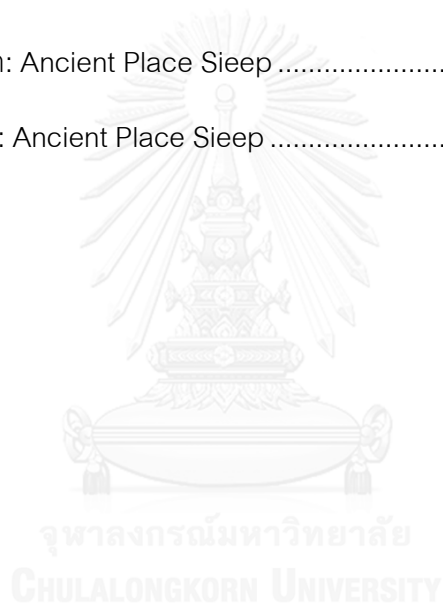

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 : การแสดงชุด : มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี.....	59
ภาพที่ 2 : การแสดงชุด : วัลย์ราตรีงานช่วยเหลือผู้ติดต่อโรคเอดส์ ปี 2533	74
ภาพที่ 3 : การแสดงชุด Salome 17 ตุลาคม 2556	76
ภาพที่ 4 : การแสดงชุด : แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ เรื่อง คนดีศรีอยุธยา	79
ภาพที่ 5 : การแสดงชุด นารายณ์อวตาร ศูนย์ประชุมวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย.....	81
ภาพที่ 6 : ชื่อภาพ:อาจารย์สถาพร สันทอง.....	82
ภาพที่ 7 : ชื่อภาพ: อาจารย์กฤษฏี ชัยศิลป์.....	84
ภาพที่ 8 : ชื่อภาพ: อาจารย์ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล.....	85
ภาพที่ 9 : ชื่อภาพ: อนุรักษ์ เพ็ชรเรือง	87
ภาพที่ 10 : ชื่อภาพ:วรายุภา เหมือนประเสริฐ	89
ภาพที่ 11 : การแสดงชุด : มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี.....	92
ภาพที่ 12 : การแสดงชุด : การออกแบบการถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณา สีเส้นแห่งตะวันออก พ.ศ. 2536.....	92
ภาพที่ 13 : การแสดงชุด: มหกรรมภาพยนตร์อาเซียน Boi Fair	93
ภาพที่ 14 : การแสดงชุด : ออกแบบการแสดงประกวดสาวงาม จังหวัดระยอง	93
ภาพที่ 15 : การแสดงชุด : พิธีเปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งที่ 38 จามจุรีเกมส์.....	94
ภาพที่ 16 : การแสดงชุด : แสง สี เสียง ประกอบจิตภาพชุด คนดีศรีอยุธยาพ.ศ. 2538.....	95
ภาพที่ 17 : การแสดงชุด : Dancing AUA พ.ศ. 2534.....	97

ภาพที่ 18 : การแสดงชุด : มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานีที่มา : www.borad.trekkingthai.com	100
ภาพที่ 19 : การแสดงชุด : ออกแบบการแสดงประกอบภาพยนตร์ เรื่อง Me and Myself ขอให้ รักจงเจริญ.....	100
ภาพที่ 20 : การแสดงชุด : การออกแบบการแสดง สิ้นค้า โกดัก	101
ภาพที่ 21 : การแสดงชุด : การออกแบบการแสดงสิ้นค้า คอลเกต.....	101
ภาพที่ 22 : การแสดงชุด: Solo Dance	102
ภาพที่ 23 : การแสดงชุด: Ancient Place Sieep	105
ภาพที่ 24 : การแสดงชุด: Ancient Place Sieep	105

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้เป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในประเทศไทย ซึ่งเป็นการนำเอานาฏศิลป์ตะวันตก มาผสมผสานเข้ากับนาฏศิลป์ไทย จึงเกิดเป็นนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในรูปแบบของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้เกิดผลงานทางด้านการแสดงต่างๆมากมาย ไทย อาร์ต มูฟเม้นท์(Thai Art Movement) ได้พัฒนามาจาก คณะพินี่ บอย (Funny Boy) จะทำงานด้านศิลปะบริสุทธิ์ มีเอกลักษณ์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยโดยมีพื้นฐานมาจากนาฏศิลป์ตะวันตกมาผสมผสานกับนาฏศิลป์ไทยอย่างสอดคล้องกัน ทำโครงการต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ทุกรูปแบบ หลายลักษณะ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นงานคุณภาพในระดับสูงที่สามารถสื่อถึงความหมายของงานอย่างเห็นได้ชัดและสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์คือผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ที่ให้ผู้ชมได้สัมผัสถึงศิลปะทางด้านการแสดงอย่างแท้จริงและลึกซึ้ง ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้สร้างสรรค์เพียงคนเดียวที่มานะพัฒนานาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) อย่างจริงจังนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งเป็นสมัยที่คนไทยยังไม่รู้จักนาฏศิลป์สมัยใหม่ชนิดนี้จนได้รับการขนานนามว่า “ตัวคอนเทม” ซึ่งหมายความว่าตัวผู้เต้นนาฏศิลป์สมัยใหม่หรือนาฏศิลป์ร่วมสมัยนั่นเอง และคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์(Thai Art Movement) อยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า

“THAI ART MOVEMENT มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะยกระดับการแสดงของไทยให้ขึ้นมาทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าทั้งหลายในโลกนี้ แล้วประเทศไทยจะเป็นประเทศที่มีค่าควรจับตามองของโลกนี้ โดยเฉพาะงานด้านศิลปะการแสดง ทั้งนี้และทั้งนั้นแรงที่สำคัญยิ่งมาจากแรงผลักดันและสนับสนุน จากผู้ที่เห็นคุณค่าของงานด้านนี้”

จึงทำให้เป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะการแสดงว่า เป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยทั้งในระดับนานาชาติ ดังหลักฐานในปี ค.ศ.2002 ได้รับการคัดเลือกจาก European Union ให้เป็น

บุคคลผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัย (Modern Dance) อย่างแท้จริงของประเทศไทย โดยมี Jukka O. Miettinen ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะการแสดงระดับโลก จาก Finland เขียนบันทึกและจัดพิมพ์หนังสือประกาศเกียรติคุณ

เมื่อครั้งก่อนที่จะจัดตั้งคณะกรรมการแสดง มีเทคนิคและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้ชี้ให้เห็นถึงความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงานปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรมเอกลักษณ์ของความเป็นไทยในด้านต่างๆ รวมไปถึงพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงตลอดจนบริบททางด้านสังคม ถ้าประเทศไทยขาดการบันทึกการสร้างสรรคผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ไปนั้น จะทำให้ประวัติการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะ 80 เปอร์เซ็นต์ของงานสร้างสรรค์ของงานด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยมาจากการสร้างสรรค์งานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นจุดเริ่มต้นหรือ “บิดาของนาฏศิลป์สมัยใหม่” ของประเทศไทย (วิชชุตา วุฒาพิศย์, 2555: 8)

เมื่อพิจารณาจากหลักฐานผลงานแล้วปรากฏว่า นอกจากจะมีอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยแล้ว ทางด้านคุณภาพของงานยังคงล้ำหน้าศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยที่มีให้เห็นอยู่ในประเทศในขณะนี้ และได้มีการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ของ ดร. วิชชุตา วุฒาพิศย์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาฯ 100 ปี ซึ่งนับเป็นเอกสารอันล้ำค่ายิ่งต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทย ความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงานปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรมเอกลักษณ์ของความเป็นไทยในด้านต่างๆ รวมไปถึงพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงตลอดจนบริบททางด้านสังคม ศิลปะการแสดงของ ศ.ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนหลากหลายมิติ ซึ่งยากที่จะหาศิลปินใดในแขนงนี้มาเปรียบเทียบได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ที่สามารถดำรงอยู่ได้ถึงในปัจจุบัน รวมถึงบริบททางสังคมในด้านต่างๆ จึงศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา และเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ที่มีความสนใจงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในแบบฉบับของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์.ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ผู้เป็นศิลปินต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลงานการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ที่มีผลต่อบริบททางสังคม

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี และวิเคราะห์ผลงานการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษางานวิจัยนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของศาสตราจารย์.ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ครั้งนี้ เป็น การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย ได้แก่

1.4.1 การเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary) จากสูจิบัตรผลงานการแสดง ผลงานวิทยานิพนธ์ หนังสือตำราเรียน วารสาร จุลสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้

1.4.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลภาคสนาม(Field Study) ซึ่งเป็นการศึกษาการลงพื้นที่ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ ได้แก่

1.4.2.1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และศิลปินที่ร่วมงานกับ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี โดยข้อมูลจากบทสัมภาษณ์จะมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับ เอกลักษณ์เฉพาะของไทยในผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ความแตกต่างกับ ผลงานการแสดงของศิลปินท่านอื่น รวมไปถึงบริบทต่อสังคมได้แก่

1.4.2.1.1 การสัมภาษณ์ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

1.4.2.1.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้อง อาจารย์สถาพร สันทอง ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ ข้าราชการบำนาญ ผู้กำกับและผู้ออกแบบนาฏศิลป์ กองการ สังคีต

อาจารย์จิรายุทธ พนมรัักษ์ อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อาจารย์กฤษฎี ชัยศิลป์ ศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตตรัง

อาจารย์ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล อาจารย์ประจำ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนประสานมิตร

ณัฐพร เพ็ชรเรือง ศิลปินไทยร่วมสมัย คณะที่ศิลป

วรยุภา เหมือนประเสริฐ ศิลปินไทยร่วมสมัย สังกัดอิสระ

1.4.2.2 การศึกษาโดยการชมวีดิทัศน์การแสดงผลงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

1.4.2.3 การศึกษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทางอินเทอร์เน็ต

จากนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า จากตำรา เอกสารทางวิชาการรวมถึงจากการชมวีดิทัศน์ผลงานการแสดงของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี จัดเป็นผลงานการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบเชิงพรรณนา (Descriptive) และวิเคราะห์ข้อมูล มีการนำเสนอ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 ขอบเขตของการวิจัย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5 นิยามศัพท์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

2.1.1 ชีวประวัติ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

2.1.2 ประวัติการศึกษา ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

2.1.3 ประวัติการทำงาน ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

2.1.4 ผลงานด้านวิชาการ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

2.1.4.1 ด้านการสอน

2.1.4.2 ตำราและงานวิจัย

2.2 ผลงาน ในยุคแรกของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

- 2.3 การก่อตั้งคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement)
- 2.4 แนวคิดการแสดงทางนาฏศิลป์
 - 2.4.1 แนวความคิดนาฏศิลป์ตะวันตก (Western Dance)
 - 2.4.2 แนวความคิดนาฏศิลป์ไทย (Thai Dance)
 - 2.4.3 แนวคิดนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย (Contemporary Dance)
 - 2.4.3.1 ศิลปินโมเดิร์นด้านซุ่นบิกเบิก
 - 2.4.3.2 นักเต้นโมเดิร์นด้านซ์
- 2.5 องค์ประกอบการแสดง
 - 2.5.1 บทบาทการแสดง
 - 2.5.2 ลีลา
 - 2.5.3 เครื่องแต่งกาย
 - 2.5.4 พื้นที่แสดง
 - 2.5.5 ฉาก
 - 2.5.6 แสง
 - 2.5.7 ดนตรี

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.1.1 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการ (Documentary Research)
 - 3.1.2 การศึกษาค้นคว้าจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1.3 การศึกษาค้นคว้าจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1.4 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1.5 การศึกษาค้นคว้าจากวิดีโอการแสดง
- 3.2 ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย
 - 3.2.1 ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการวิจัย
- 3.3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม
 - 3.3.1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
- 3.4 การตรวจสอบข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดทำข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์

3.5.2 การจัดทำข้อมูล

3.6 สรุปผลการวิจัยและนำเสนองานวิจัย

บทที่ 4 การศึกษาวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ

ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

4.1 การวิเคราะห์แนวความคิดในการการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย และผลงานการแสดงในประเทศและต่างประเทศของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

4.2 การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย

4.2.1 การเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในยุคแรกของประเทศไทย

4.2.2 การผู้ที่ทรงอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน

4.2.3 การมีผลงานสร้างสรรค์และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวศิลปิน

4.2.4 การมีผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างชาติยกย่องในความเป็นศิลปินในระดับสากล

4.2.5 การมีผลงานที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมาก

4.2.6 การได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่มีชื่อเสียง

4.2.7 การเป็นหนึ่งในประเทศไทยที่มีผลงานคุณภาพที่หลากหลายรูปแบบ

4.2.8 การมีผลงานการแสดงอย่างต่อเนื่อง

4.2.9 การถ่ายทอดแก่ศิษย์

4.2.10 การมีความรอบรู้และการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3 การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยกับบริบททางสังคม

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทย

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

5.2 ข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษางานวิจัย

นาฏยศิลป์ไทย (Thai Dance) หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยความปราณีตงดงาม ตามแบบฉบับของไทย

นาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย (Thai Contemporary Dance) หมายถึง นาฏยศิลป์ที่มีการคิดออกแบบและสร้างสรรค์ นำเสนอรูปแบบวัฒนธรรมแบบใหม่แก่สังคม

นาฏยศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) หมายถึง สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน โดยมียึดติดกับงานรูปแบบเดิมๆ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบถึงหลักการดำเนินชีวิตและดำรงตนของความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์แก่การศึกษาของผู้ที่สนใจต่อไป

1.6.2 เพื่อเป็นการเผยแพร่เกียรติคุณ และคุณูปการของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนในสังคมไทย

บทที่ 2

เอกสารผลงานวิจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาและค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นทางบทความ หนังสือ สื่อบัตร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี จากการค้นหาข้อมูลออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้วิจัยจะสามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการเขียนวิเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ให้มีเนื้อหาสมบูรณ์และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ที่สนใจต่อไปโดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

2.1 ประวัติศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

- 2.1.1 ชีวประวัติศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี
- 2.1.2 ประวัติการศึกษาศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี
- 2.1.3 ประวัติการทำงานศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี
- 2.1.4 ผลงานด้านวิชาการศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี
 - 2.1.4.1 ด้านการสอน
 - 2.1.4.2 ตำราและงานวิจัย

2.2 การก่อตั้งคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement)

2.3 ผลงาน คณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement)

2.4 แนวคิดการแสดงทางนาฏศิลป์

- 2.4.1 แนวความคิดนาฏศิลป์ตะวันตก (Western Dance)
- 2.4.2 แนวความคิดนาฏศิลป์ไทย (Thai Dance)
- 2.4.3 แนวคิดนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย (Contemporary Dance)
 - 2.4.3.1 ศิลปินโมเดิร์นด้านซึ่รูนิกเบิก
 - 2.4.3.2 นักเต้นโมเดิร์นด้านซึ่

2.5 องค์ประกอบการแสดง

- 2.5.1 บทบาทการแสดง
- 2.5.2 ลีลา
- 2.5.3 เครื่องแต่งกาย

2.5.4 พื้นที่แสดง

2.5.5 ฉาก

2.5.6 แสง

2.5.7 ดนตรี

2.1 ประวัติศาสตร์อาจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

2.1.1 ชีวิตประวัติ

ประวัติการสร้างสรรคผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เกิดเมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2496 บิดาชื่อ นายเฉลียว จรัสศรี มารดาชื่อ นางเฉลิม จรัสศรี ได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่เป็น เด็กชายอายุ 3 ขวบ ที่เติบโตขึ้นมา ณ อำเภอฝักเห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวัยเด็กเขาได้จัดแสดงเดี่ยวนาฏศิลป์ไทยตามประสาเด็ก เพื่อต้อนรับคุณพ่อที่รับราชการในกระทรวงมหาดไทย ในหน้าที่ปลัดอำเภอที่ย้ายไปทำงานในต่างอำเภอ เมื่อกลับมาเยี่ยมมารดาซึ่งเป็นผดุงครรภ์ที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่นนั้นเกือบทุกอาทิตย์ และเมื่อโตขึ้นเขาก็เริ่มนำเด็กในชุมชนที่พานักมาฝึกหัดและจัดเป็นการแสดงที่หลากหลายรูปแบบ โดยจัดการสร้างชมรมโนราห์ที่ทำด้วยกระดาษเพื่อใช้อุปกรณ์สำหรับการแสดงรำไทยเป็นชิ้นแรก ต่อมาเด็กชายนราพงษ์ จรัสศรี ก็เป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นเด็กนักจัดการแสดงแห่ง อำเภอฝักเห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งในขณะนั้นอุดมไปด้วยศิลปะการแสดงท้องถิ่นประเภท ละคร ลิเก โขนสด ตลอดจนจรวด ซึ่งทำให้ นราพงษ์ จรัสศรี ในวัยเด็กซึมซับเอานาฏศิลป์ไทยและไทยพื้นบ้านไว้ในหัวใจเต็มเปี่ยม

ต่อมาบิดาได้นำ นราพงษ์ จรัสศรี จากบ้านเกิดเข้ามาเรียนชั้นประถม 1 ในโรงเรียนอนุบาลปฐมวัย โรงเรียนประจำที่ตั้งอยู่ที่มมอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ พญาไท กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่สนับสนุนศิลปะการแสดงเป็นอย่างดี โดยให้นักเรียนรำแม่บทหลังเคารพธงชาติทุกเช้า ส่วนนักเรียนประจำจะต้องเข้าแถวเดินร้องเพลงไปทานอาหารทุกมื้อ

ท่ามกลางความคิดในเรื่อง “เต็นท์กินรำกิน” ของผู้ปกครองไทยที่ไม่สนับสนุนให้ลูกเป็นนักแสดงแต่นราพงษ์ จรัสศรี เองกลับสนใจรำไทยมาตั้งแต่ในวัยเด็ก จนในที่สุดก็ได้รับการฝึกฝนรำไทยอย่างจริงจังและได้รับเกียรติเป็นตัวแทนโรงเรียนประจำอนุบาลปฐมวัย พญาไท ให้เข้าร่วมประกวดรำเพลงช้าเพลงเร็ว ถ่ายทอดออกอากาศ ณ ทีวีช่อง 4 บางขุนพรหมและได้รับรางวัลสูงสุดในระดับประเทศ ต่อมาเมื่อผู้ปกครองไม่ประสงค์จะสนับสนุนในเรื่องรำไทย ทำให้นราพงษ์ จรัสศรี จึงต้องเรียนต่อในสายวิทย์และก็ได้เลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในคณะที่ชอบจัด

กิจกรรมทางด้านการแสดงในขณะนั้น คือคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้มีโอกาสได้ฝึกฝนบัลเลต์กับ ท่านผู้หญิงวราพร ปราโมช ณ อยุธยา และ อาจารย์กาญจนา ชลวิจารณ์ ซึ่งสอนอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในขณะนั้นทำให้นราพงษ์ จรัสศรี มีความสัมพันธ์เดินทางไปมาหาสู่กับหมู่เพื่อนฝูงนักเรียน ศิลปินชาวไทยในกองการสังคีตและอาจารย์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ในขณะนั้น ครั้งหนึ่งก็ได้รับการฝึกการพันดาบกับอาจารย์สรราชัย ทรัพย์แสนดีเพื่อแสดงบัลเลต์หน้าพระที่นั่งเรื่อง “ปางปฐม” แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ให้ความสนใจและศึกษานาฏศิลป์ไทย ต่อมาได้เข้าร่วมแสดงในละครเรื่อง ชุนช้างขุนแผน ในบทพระพันวษาซึ่งอยู่ในการดูแลฝึกซ้อมของบรมครู ลมุล ยมะคุป ผู้มีชื่อเสียง

หลังจากจบปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (ออกแบบอุตสาหกรรม) บิดาได้ส่งนราพงษ์ จรัสศรี ให้ไปเรียนบัลเลต์ในระดับอาชีพที่ เดอะรอยัล บัลเลต์ สคูล ประเทศสหราชอาณาจักร ตามความต้องการของนราพงษ์ ซึ่งเป็นชายไทยคนแรกที่ได้เข้าเรียนบัลเลต์ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงระดับโลก ในขณะที่เรียนในปี พ.ศ.2519 ได้รับรางวัล “Award Winning For An Outstanding Choreographer” จากการออกแบบการแสดงบัลเลต์ “Perfume Air” และในปี พ.ศ.2520 ได้รับรางวัล “Award Winning For An Outstanding Choreographer” จากการออกแบบการแสดง New Dance “Moth” และเมื่อจบการเรียน 3 ปี ได้เข้าทำงานระดับอาชีพในคณะนาฏศิลป์ร่วมสมัย สไปร์ดล์ ดานซ์ คอมพานี แห่งเมืองลิเวอร์พูล ประเทศสหราชอาณาจักรเป็นเวลา 4 ปีเต็ม นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2527 ได้เพิ่มพูนศิลปะของการเต้นร่วมสมัยและการออกแบบนาฏศิลป์สากลจากประสบการณ์การแสดงในระดับอาชีพในคณะนาฏศิลป์คณะนี้

ต่อมานราพงษ์ จรัสศรี ก็ได้รับเชิญให้เข้าร่วมทำงานกับ คณะเอกส์เทมโพวารี ดานซ์เธียเตอร์ คณะนาฏศิลป์แบบทดลองชั้นแนวหน้าแห่งกรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักรในช่วงสมัยของโพสโมเดิร์นเฟื่องฟู ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้รับประสบการณ์การแสดงและการออกแบบนาฏศิลป์สากลในงานทุกชิ้นในคณะนาฏศิลป์นี้เป็นเวลากว่า 3 ปีเต็ม นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527-2530 ในคณะนี้จะมีศิลปินนักออกแบบจากนานาชาติหมื่นเวียนกันมาสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์หลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะได้แสดงให้กับ Steve Paxton บิดาแห่งการเต้นในเทคนิค Body Contact Improvisation จากนิวยอร์ก และได้รับคำชมเชยเป็นลายลักษณ์อักษรว่า “เป็นผู้ที่มีลีลาที่ชัดเจนสื่อได้ประดุจเหลี่ยมเพชรที่แวววาวและใสบริสุทธิ์” นอกจากบุคคลสำคัญทางด้านโพสโมเดิร์นแดนซ์ที่เลือกให้นราพงษ์ จรัสศรี ได้เป็นนักแสดงให้ เช่น Steve Paxton แล้วยังมีศิลปินที่สำคัญท่านอื่นที่ต่างก็เลือกให้นราพงษ์ จรัสศรี เป็นนักแสดงให้อีก

2.1.2 ประวัติการศึกษา

นราพงษ์ จรัสศรี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีเมื่อปี พ.ศ. 2521 สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (ออกแบบอุตสาหกรรม) จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาปีพ.ศ. 2521-2524 ได้ไปศึกษาต่อหลักสูตรของศิลปินด้านนักเต้น(บัลเลต์) ณ เดอะรอยัลบัลเลต์สคูล กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ปี พ.ศ. 2545 จบระดับปริญญาโท ปริญญามหาบัณฑิต หลักสูตรการจัดการทางวัฒนธรรม (ศิลปะการแสดงหลักสูตรนานาชาติ) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในปี พ.ศ.2548 จบระดับปริญญาเอก ปริญญาดุष्ฎีบัณฑิตในหลักสูตรการจัดการมรดกทางสถาปัตยกรรมและการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลคะแนนยอดเยี่ยม พร้อมทั้งเป็นดุष्ฎีบัณฑิตคนแรกของมหาวิทยาลัยศิลปากร

2.1.3 ประวัติการทำงาน

นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ก่อตั้งคณะกรรมการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยคณะแรกของไทยใน พ.ศ. 2516 ชื่อ ฟันนี่ บอย (Funny Boy) ต่อมาเปลี่ยนชื่อมาเป็น ไทย อาร์ต มูฟเมนต์ ในปี พ.ศ. 2531 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2558) และปี พ.ศ.2522-2527 เป็นศิลปินนักแสดง และนักออกแบบด้านนาฏศิลป์เป็นนักแสดงของคณะนาฏศิลป์ร่วมสมัย สไปร์ดล์ ดีนซ์ คอมพานี เมืองลิเวอร์พูล ประเทศสหราชอาณาจักร ปีพ.ศ.2527-2530 ได้เป็นนักแสดง และนักออกแบบนาฏศิลป์คณะนาฏศิลป์ร่วมสมัย เอ็กเทมโพรารี ดีนซ์เธียเตอร์ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร จากนั้นในปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมาได้ทำการสอนเป็นอาจารย์ประจำ สาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.4 ผลงานด้านวิชาการ

2.1.4.1 ด้านการสอน

เริ่มทำการสอนด้านนาฏศิลป์ โดยเป็นอาจารย์ ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2558) ที่ผ่านมาได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีพ.ศ. 2552 อีกทั้งได้เป็นอาจารย์พิเศษให้กับมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา วิทยาลัยนวัตกรรมการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จนได้รับรางวัลอาจารย์แบบอย่างในระดับองค์กร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.4.2 ตำราและงานวิจัย

ด้านตำราและงานวิจัยมีดังนี้ คือ ตำราภาษาไทย ประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก และตำราภาษาอังกฤษ นารายณ์อวตาร เพอร์ฟอร์มมิ่งอาร์ตเดอะไทยรามายณะ อินเดอะโมเดิร์นเวิลด์ (Narai Avatara Performing The Thai Ramayana in The Modern World) เป็นต้น

2.2 ผลงาน คณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement)

เพื่อเป็นการการันตีคุณสมบัติว่ามีประสบการณ์ในการแสดงหลากหลายด้านโดยมีผลงานการทำงานที่โดดเด่นทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย เช่น

พ.ศ.2522 ได้ร่วมงานกับ JACKY LANSLEY ผู้ออกแบบท่าเต้นและนักเต้นจากคณะนาฏศิลป์บัลเลต์ THE ROYAL BALLET ในการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบอังกฤษและร่วมงานกับ TIMOTHY LAMFORD ARTISTIC DIRECTOR ผู้กำกับการแสดงฝ่ายศิลป์ คณะนาฏศิลป์ SPIRAL DANCE COMPANY IMPERSINATIONS ในการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบอังกฤษ ชุด AEON

พ.ศ.2523 ได้ร่วมงานกับ “KATE FLATT” นักออกแบบท่าเต้นอุปรากรชาวอังกฤษของคณะ “THE AUSTRALIAN LLOYD NEWSON OF D.V.8” ในงานแสดงนาฏศิลป์นานาชาติแบบพื้นเมือง ร่วมงานกับ INGE LONNROTH ผู้ออกแบบท่าเต้นและนักเต้นร่วมสมัยจากสวีเดน ในการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบสแกนดิเนเวีย ชุด OPHAMIN ร่วมงานกับ TIMOTHY LAMFORD ARTISTIC DIRECTOR คณะนาฏศิลป์ SPIRAL DANCE COMPANY ในการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบอังกฤษ ชุด NO DOVES ONLY HAWKS และได้ร่วมงานกับ MAEDEE DUPRES ผู้ออกแบบท่าเต้นและนักแสดงจากสวิสเซอร์แลนด์ในการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบสวิสเซอร์แลนด์ชุด CIRCUIT 5

พ.ศ.2524 ได้ร่วมงานกับ DAN WAGONER ผู้ออกแบบท่าเต้นและก่อตั้งคณะนาฏศิลป์ DANS WAGONER DANCE COMPANY ในการเดินแนวแจ๊สร่วมสมัย ชุด SPIKED SONATA

พ.ศ.2525 ได้ร่วมงานกับ ALBERT REID ผู้ออกแบบท่าเต้น และนักเต้นนำคณะ MERCE CUNNINGHAM, NEW YORK ในการแสดงนาฏศิลป์แบบ POST-MODERN DANCE ชุด ELERGE และร่วมงานกับ DAVID GORDON ผู้ออกแบบท่าเต้นและก่อตั้งคณะ “PICK UP DANCE COMPANY” จากกรุงนิวยอร์กในการแสดงนาฏศิลป์แบบ POST-MODERN DANCE ในชุด FIELD STUDY

พ.ศ.2526 หลังจากสำเร็จการศึกษาจาก THE ROYAL BALLET SCHOOL ได้เข้าร่วมแสดงกับคณะ “LIVERPOOL’S SPIRAL DANCE COMPANY” แสดงเรื่อง “SKIRT” ได้ร่วมงานกับ KIM BRANDSTRUP ผู้ออกแบบท่าเต้นชาวเดนมาร์ก ในการแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยแบบสแกนดิเนเวียน

- ชุด THE NARROW ROAD TO THE DEEP NORTH ร่วมงานกับ TIMOTHY LAMFORD ARTISTIC DIRECTOR คณะนาฏยศิลป์ SPIRAL DANCE COMPANY ในการแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยแบบอังกฤษ ชุด LAST DREAM OF A WOUNDED MAN และได้ร่วมงานกับ JONATHAN BORROWS ผู้ออกแบบท่าเต้นและนักเต้นจากคณะนาฏยศิลป์ THE ROYAL BALLET ในการแสดงแบบ IRISH ชุด CLOISTER

พ.ศ.2527 ได้ร่วมงานกับ NIGLE WARRACK ผู้ออกแบบท่าเต้นจากอังกฤษ ชุด TWO FOOLS AND A CROWD ในการแสดงร่วมสมัยแบบอังกฤษ ได้ร่วมแสดงกับคณะ “LONDON EXTEMPORARY DANCE THEATRE” แสดงเรื่อง “BUTTERFLY MAM” และยังเป็นศิลปินนักเต้นรวมถึงเป็นผู้ออกแบบท่าเต้นนาฏยศิลป์ให้กับ “SPIRAL DANCE COMPANY” เมือง LIVERPOOL ประเทศอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2527-2530

พ.ศ.2528 ได้ร่วมงานกับ MUNA TSENG นักออกแบบชาวจีนฮ่องกงในการแสดงแบบ POST-MODERN DANCE ในชุด WATER WATER ได้ร่วมงานกับ RICHARD ALSTON ในการแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยแบบอังกฤษ ชุด CUTTER และร่วมแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยกับ MICHEAL CLARK ศิลปินพังก์ (PUNK) ชุด 12XU ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

พ.ศ.2529 ได้ร่วมงานกับ STEVE PAXTON บิดาแห่งการเต้นเทคนิค BODY CONTACT IMPROVISATION ในการแสดงนาฏยศิลป์แบบ BODY CONTACT IMPROVISATION การแสดงชุด “AUDIBLE SCENERY” และร่วมงานกับ EMILYN CLAUD ผู้กำกับฝ่ายศิลป์ คณะนาฏยศิลป์ EXTEMPORARY DANCE THEATRE ในการแสดงนาฏยศิลป์ แบบ DANCE THEATRE

พ.ศ.2530 ได้ร่วมงานกับ VIOLA FABER ผู้ออกแบบท่าเต้นและนักเต้นนำในคณะ MERCE CUNNINGHAM, NEW YORK ในการแสดงนาฏยศิลป์ แบบ POST-MODERN DANCE ชุดการแสดง TAKE - AWAY AND WINTER RUMOURS และได้ร่วมงานกับ DAVID GORDON ผู้ออกแบบท่าเต้นแบบ JUDSON LANE CHURCH จากกรุงนิวยอร์ก ในการแสดงนาฏยศิลป์ แบบ POST-MODERN DANCE และร่วมงานกับ PIP SIMMONS ผู้กำกับละครที่มีชื่อเสียง ในงาน LONDON INTERNATIONAL FESTIVAL OF THEATRE ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

พ.ศ.2531 ได้ร่วมงานกับ KATE FLATT ผู้ออกแบบท่าเต้นในละครเพลงเรื่อง LES MISERABLES ที่ได้รับความนิยมจากย่านโรงละคร WEST END และ BROADWAY ในชุดการแสดง MOON DANCE ซึ่งเป็นการแสดงนาฏยศิลป์อุปรากร เรื่อง TURANDOT และเป็นศิลปินไทยผู้ริเริ่มออกแบบและแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยเดี่ยวในงาน SOUTH BANK DANCE FESTIVAL ณ ประเทศอังกฤษ

พ.ศ.2534 ได้ร่วมงานกับ NICOLAI LEBADV นักออกแบบท่าเต้นชาวรัสเซีย เข้าร่วมงาน AMERICAN DANCE FESTIVAL, NORTH CAROLINA, USA

สำหรับประสบการณ์การทำงานในประเทศไทย นราพงษ์ จรัสศรี ได้เป็นผู้ก่อตั้งคณะแสดงนักเต้น โดยใช้ชื่อว่า “FUNNY BOY” ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นการเกิดงานนาฏยศิลป์ร่วมสมัยขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2516 จากนั้นก็ได้เปลี่ยนแปลงชื่อคณะใหม่เป็น “THAI ART MOVEMENT” เมื่อปี พ.ศ.2531 ถึงปี พ.ศ.2554 นราพงษ์ จรัสศรี มีผลงานสร้างสรรค์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่สำคัญๆมากมาย นับเป็นผู้มีความชำนาญในด้านวิชาการ ในฐานะเป็นอาจารย์สอนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีผลงานด้านตำราและงานวิจัยต่างๆมากมาย เช่น ประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก NARAI AVATARA PERFORMING THE THAI RAMAYANA IN THE MODERN WORLD

นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ทรงความรู้ด้านการสร้างสรรค์ผลงานที่โดดเด่น รวมทั้งด้านการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยปรากฏอยู่ในผลงานเชิงประจักษ์ด้านต่างๆมากมาย อาทิเช่น การริเริ่มสร้างสรรค์ การออกแบบ การกำกับการแสดง

พ.ศ.2531 เป็นศิลปินไทยผู้ริเริ่มออกแบบและแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยเดี่ยว ในงาน SOUTH BANK DANCE FESTIVAL ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

พ.ศ.2532 เป็นศิลปินไทยผู้ริเริ่มกำกับการแสดง ออกแบบท่าเต้นและร่วมแสดงในงานแฟชั่นไทยร่วมสมัยแสดงเครื่องเพชรในงานวอล์กโชว์ ถวายสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ

พ.ศ.2533 เป็นศิลปินไทยผู้ริเริ่มออกแบบนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย งานแสง สี เสียง ประกอบจินตภาพชุด “คนดีศรีอยุธยา”

พ.ศ.2535 เป็นศิลปินไทยผู้ออกแบบท่าเต้นชุด CONTEMPORARY VISUALITY OF THAI PHILOSOPHY OF LIFE ในงาน ASEAN DANCE FESTIVAL ครั้งที่ 1 ณ กรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ.2536 เป็นศิลปินไทยคนแรกและคนเดียวที่ได้รับเชิญออกแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย LA FOULE ให้กับคณะบัลเลต์ LA JEUNE BAKKET DE FRANCE แสดงที่เมืองลาโบ ประเทศฝรั่งเศส

พ.ศ.2537 ร่วมงานกับ KEIKO TAKEYA นักออกแบบและผู้อำนวยการคณะนาฏศิลป์ KEIKO TAKEYA DANCE COMPANY ในการแสดงและออกแบบนาฏศิลป์ร่วมแบบไทย MATHA GRAHAM และญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ.2537 และได้ร่วมงานกับ TERU GOI ศิลปิน BOTOH ในการแสดงและออกแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบไทย-ญูด

พ.ศ.2538 เป็นผู้กำกับการแสดงพิธีเปิด-ปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 18 ณ สนามกีฬา 700 ปี จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.2539 กำกับการแสดงและออกแบบท่าเต้น แสง สี เสียง ระกอบจินตภาพ ชุดแผ่นดินผืนนี้มีความหลัง

พ.ศ.2541 กำกับการแสดงละครและออกแบบท่าเต้นในพิธีเปิด-ปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 การแสดงชุด SPIRIT OF ASIA “SONG OF FRIENDSHIPS AND LIGHT OF ASIA”

พ.ศ.2547 ออกแบบการแสดงในเรื่อง BEAUTIFUL BOXER และเป็นผู้กำกับการแสดงและออกแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในรูปแบบวรรณคดีจินตภาพ ชุดนารายณ์อวตาร แสดงที่หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ.2548 กำกับการแสดงและออกแบบท่าเต้นงาน แสง สี เสียง ระกอบจินตภาพ “วังลดาว์ลย์”

พ.ศ.2549 ออกแบบท่าเต้นพับนง ในงาน LOVE FOR ANDAMAN และออกแบบกำกับการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย ชุดอันดามัน...สูญเสียดแต่ไม่เสียศูนย์

พ.ศ.2550 เป็นผู้สานต่อการออกแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัย ในรูปแบบของวรรณคดีจินตภาพ ชุดลิลิตพระลอ ให้กับโรงเรียนแม่พระฟาติมา แสดง ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และเป็นผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์และกำกับลีลานาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยมหกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก ที่จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น และกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2551 ออกแบบลีลาละครเพลงเรื่อง อันโดรเมดา จัดแสดง ณ พระราชานิเวศน์มฤคทายวัน และออกแบบลีลาในมิวสิควิดีโอเพลงพระราชานิพนธ์ ไกลรุ่ง และอาทิตย์อัสดง ชุด H.M.BLUES

พ.ศ.2553 ออกแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นเจ้าภาพ

พ.ศ.2554 ออกแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพ

ในด้านการศึกษามี พ.ศ.2545 นราพงษ์ จรัสศรี ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มหบัณฑิต หลักสูตรการจัดการทางวัฒนธรรม (ศิลปะการแสดงหลักสูตรนานาชาติ) จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก หลักสูตรการจัดการมรดกทางสถาปัตยกรรมและการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สำเร็จการศึกษาปี พ.ศ.2548 โดยสำเร็จการศึกษาดุษฎีบัณฑิตคนแรกของมหาวิทยาลัยศิลปากร

นราพงษ์ จรัสศรี เป็นอาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.2552 จนถึงปี พ.ศ.2556 เป็นอาจารย์พิเศษ วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ปี พ.ศ.2553 และเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2558) ได้รับรางวัลอาจารย์แบบอย่างระดับองค์กร ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2551

ภูมิลำเนาทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงความรู้ ทักษะและประสบการณ์อันยาวนาน และได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและนอกประเทศ โดยการแสดงเพื่อเชื่อมต่อกับวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทางวัฒนธรรม ได้คัดเลือกให้ท่านเป็นผู้สร้างสรรคผลงานเข้าร่วมเทศกาล เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ASEAN DANCE FESTIVAL ครั้งที่ 1 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 6 – 13 มีนาคม 2533 อันเป็นที่มาของการแสดงชุด “CONTEMPORARY VISUALITY OF THAI PHILOSOPHY OF LIFE” และยังมีประสบการณ์ที่ได้รับการยอมรับอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

2.3 การก่อตั้งคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement)

ความเป็นมาของคณะนาฏศิลป์ร่วมสมัย ไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) บริษัทไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) ได้พัฒนามาจาก คณะ ฟันนี่ บอย(Funny Boy) ซึ่งทำงานด้านศิลปะบริสุทธิ์ ทำโครงการต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ทุกรูปแบบ หลายลักษณะ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นงานคุณภาพในระดับสูงที่สามารถสื่อถึง

ความหมายของงาน ให้ผู้ชมได้เห็นและสัมผัสถึงศิลปะทางด้านการแสดงอย่างแท้จริงและลึกซึ้ง ไทย อาร์ต มูฟเมนต์ (Thai Art Movement) คือ คณะนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย โดยศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในประเทศไทย ซึ่งเป็นการนำเอานาฏศิลป์ตะวันตก มาผสมผสานเข้ากับนาฏศิลป์ไทย จึงเกิดเป็นนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในรูปแบบของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้เกิดผลงานทางด้านการแสดงต่างๆ มากมายจนกระทั่งแพร่หลายในปัจจุบัน และยังได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิลปิน นักศึกษา ในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงต่างๆ รวมทั้งมีผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักในประเทศและต่างประเทศ เมื่อครั้งก่อนที่จะจัดตั้งคณะในชื่อไทย อาร์ต มูฟเมนต์ (Thai Art Movement) ได้ใช้ชื่อคณะ ฟันนี่ บอย (Funny Boy) มาก่อน ใน พ.ศ.2516 และได้เปลี่ยนมาเป็น ไทย อาร์ต มูฟเมนต์ (Thai Art Movement) พ.ศ.2531 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเทคนิคและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้ชี้ให้เห็นถึงความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงาน ปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรมเอกลักษณ์ของความเป็นไทยในด้านต่างๆ รวมไปถึงพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงตลอดจนบริบททางด้านสังคม ถ้าประเทศไทยขาดการบันทึกการสร้างสรรค์ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ไปนั้น จะทำให้ ประวัติการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะ 80 เปอร์เซ็นต์ ของงานสร้างสรรค์ของงานด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยมาจากการสร้างสรรค์งานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ผู้เป็นจุดเริ่มต้นหรือ “บิดาของนาฏศิลป์สมัยใหม่” ของประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากหลักฐานผลงานแล้วปรากฏว่า นอกจากจะมีอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยแล้ว ทางด้านคุณภาพของงานยังคงล้ำหน้าศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยที่มีให้เห็นอยู่ในประเทศในขณะนี้อีก 10 ปี เป็นอย่างน้อย ตรงกับการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง “เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์” ของ ดร.วิษุตา วุธาพิศย์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาฯ 100 ปี ซึ่งนับเป็นเอกสารอันล้ำค่ายิ่งต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทย ความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงาน และพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในหลากหลายมิติ ซึ่งยากที่จะหาศิลปินใดในศาสตร์แขนงนี้มาเทียบได้

1. เป็นผู้มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่น เป็นที่ยอมรับของวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) ที่นำเสนอศิลปะเพื่อศิลปะ (Art for Art Sake) ซึ่งได้รับการ

ยอมรับให้แสดงต่อหน้าสาธารณชนในเวทีระดับนานาชาติมากกว่า 2,000 ครั้ง ในฐานะนักแสดง (Performer) และนักเต้น (Dancer)

2. เป็นผู้เชี่ยวชาญและนักวิจารณ์ทางด้านนาฏศิลป์ระดับนานาชาติมากมาย ซึ่งมีผลงานเขียนหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์และศิลปะ ทั้งในระดับวิชาการและหนังสือยอดขายดี ได้เขียนบทความชื่นชม ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ในฐานะนักแสดงและนักออกแบบนาฏศิลป์ ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นคุณภาพตามคุณสมบัติของศิลปินแห่งชาติที่พึงมีของกระทรวงวัฒนธรรม

3. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้สร้างสรรค์เพียงคนเดียวที่มานะพัฒนา นาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) อย่างจริงจังนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งเป็นสมัยที่คนไทยยังไม่รู้จักนาฏศิลป์สมัยใหม่ชนิดนี้จนได้รับการขนานนามว่า “ตัวคอนเทม” ซึ่งหมายความว่าตัวผู้เต้นนาฏศิลป์สมัยใหม่หรือนาฏศิลป์ร่วมสมัยนั่นเอง จึงทำให้เป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะการแสดงว่าเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยทั้งในระดับนานาชาติ ดังหลักฐานในปี ค.ศ. 2002 ได้รับการคัดเลือกจาก European Union ให้เป็นบุคคลผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัย (Modern Dance) อย่างแท้จริงของประเทศไทย โดยมี Jukka O. Miettinen ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะการแสดงระดับโลก จาก Finland เขียนบันทึกและจัดพิมพ์หนังสือประกาศเกียรติคุณ

4. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ผดุง ถ่ายทอด เผยแพร่ และเป็นต้นแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัย (Modern Dance) ของไทยโดยแท้ เพราะเป็นผู้ออกแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยไทยคนแรกและคนเดียวในขณะนี้ ที่ได้รับการไว้วางใจจากคณะกรรมการแสดงนาฏศิลป์จากประเทศที่มีความเจริญทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ที่ล้ำหน้ากว่าประเทศไทยให้ไปแสดงนำและออกแบบฝึกสอนนักเต้นอาชีพในประเทศนั้นๆ เช่น

- คณะ Le Petit Ballet แห่งกรุง Amsterdam ประเทศเนเธอร์แลนด์
- คณะนักแสดงใน South East Asia Project “Crossing the Water” ซึ่งแสดงในงาน London International Festival Of Theatre กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ
- คณะบัลเลต์ Le Jeune Ballet De France ของประเทศฝรั่งเศส
- คณะ Keiko Takeya Dance Theatre จากโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

5. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และเสียสละเพื่องานนาฏศิลป์ เป็นผู้ที่มีความสามารถเฉพาะตัวในการควบคุมและฝึกฝนคนทั่วไปจำนวนมากมายมหาศาล ที่ไม่มีพื้นฐานทางการแสดงมาก่อนให้เป็นนักแสดงได้ในเวลาที่จำกัด เสียสละเวลาเพื่อรับใช้ชาติในงานสำคัญในระดับชาติและนานาชาติซึ่งต้องใช้นักแสดงจำนวนมาก นักแสดงส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยศิลปินแนวหน้าในประเทศหลากหลายวัฒนธรรม ครูอาจารย์ นิสิต

นักศึกษา นักเรียน เยาวชนไทย ทั้งในระดับชุมชน และเด็กด้อยโอกาส เป็นต้นผู้ที่ทำเช่นนี้ได้จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมที่จะเป็นตัวอย่างให้คนจำนวนมากและหลากหลายให้มีความร่วมมือ ดังผลงานที่ปรากฏ เช่น การทุ่มเทการถ่ายทอดผลงานให้กับผู้แสดง 7,000 คน ในพิธีเปิดและพิธีปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ซึ่งมีการถ่ายทอดไปยังประเทศอื่นทั่วโลกและ การถ่ายทอดผลงานให้กับผู้แสดงกว่า 10,000 คน ในพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 จังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ

6. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่มีผลงานที่ยังประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ เป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักจัดการแสดงอาชีพที่มีความรู้ดีว่า ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีความโดดเด่นในการสร้างงานศิลปะวัฒนธรรมหลากหลายรูปแบบ ดังตัวอย่างงานหลายชิ้นที่ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่สร้างสรรค์งานอุดมคติ ที่ยังประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ ดังตัวอย่างการถ่ายทอดงานการแสดงให้กับศิลปินเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จีน ญี่ปุ่น และเวียดนาม ใน South East Asia Project “Crossing The Water” ซึ่งแสดงในงาน London International Festival of Theatre กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ งานที่ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติอีกหลายงาน เช่น 1st ASEAN Dance Festival จัดที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ที่ใช้ศิลปินไทยและตะวันตกจากกองการสังคีต กรมศิลปากร และออกแบบการแสดงนาฏศิลป์แนวใหม่ “La Foule” และถ่ายทอดให้กับนักเต้นฝรั่งเศส แสดงที่เมือง ลาโบ ประเทศฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังได้ถ่ายทอดงานให้กับนักแสดงสมัครเล่น เช่น นักแสดงจำนวนมากในการแสดงพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬา ที่ได้กล่าวมาแล้วกว่า 20,000 คน

7. ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี สื่อให้เห็นถึงคุณค่าในความคิด ความจริง ความงาม อารมณ์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณ เช่น การแสดงงานมหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” โครงการที่ได้ร่วมเฉลิมฉลองพระอัจฉริยภาพทางวรรณกรรม ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเป็นโครงการที่ได้แสดงพระอัจฉริยภาพผ่านทางศิลปะการแสดงสมัยใหม่ ซึ่งถูกสร้างสรรค์ขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ โดยอัญเชิญบทพระราชนิพนธ์ พระมหาชนก มาจัดเป็นการแสดงนาฏกรรม เพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้ซาบซึ้งในคำสอนที่พระราชทานไว้ในหนังสือ และจะได้นำปรัชญาที่ได้จากหนังสือพระราชนิพนธ์ไปปรับใช้ในการครองตนในสังคมต่อไป

8. ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี แสดงออกถึงแนวคิด สร้างพลังความรู้ และพัฒนาสติปัญญาแก่มนุษยชาติ เป็นผู้ริเริ่มวรรณคดีประกอบจินตภาพ เช่น นารายณ์อวตาร และลิลิตพระลอ ซึ่งมีแนวความคิดที่ชัดเจน เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวรรณคดีไทยด้วย นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยสร้างพลังความรู้และพัฒนาสติปัญญาแก่มนุษยชาติ ผ่านการเป็นผู้ที่นำโครงการ

ออกแบบนาฏยประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในงานวันนักประดิษฐ์แห่งชาติปี 2549 นอกจากนี้ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ยังควบคุมดูแลโครงการนาฏยประดิษฐ์ของเยาวชนในปีอื่นๆ อีกมากมาย รวมแล้วมากกว่า 3,000 โครงการ ในระยะเวลากว่า 3 ทศวรรษ

9. ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ก่อให้เกิดความรู้สึกละอายใจและภูมิใจ และส่งเสริมจินตนาการ ซึ่งมีอยู่กันหลายชิ้นที่เผยแพร่ในระดับนานาชาติที่ผู้ชมจำได้ เช่น การแสดงชุดสงครามสันติภาพ ในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2537 และการแสดง ชุดจิตวิญญาณบูรพา ในงานพิธีการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่13 ปี พ.ศ. 2541

10. ผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์ มีทักษะสูงส่ง มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ไม่แสดงเจตนาหรือจงใจในการคัดลอกหรือเลียนแบบผลงานของผู้อื่นทั้งเปิดเผยและแอบแฝง ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ริเริ่มการแสดง แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ โดยใช้ทักษะที่สูงส่ง มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีรูปแบบที่มีผู้นำไปเป็นแบบอย่างมากที่สุดในงาน แสง สี เสียงที่สร้างสรรค์ขึ้นในเวลาต่อมาตัวอย่างผลงานการแสดง เช่น “คนดีศรีอยุธยา” ของกองทัพบกพลูเกิ้ลฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระมหาปรมมหาราชาภูมิพลอดุลยเดชชมหาราชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในงานฉลองกาญจนาภิเษก และ “แผ่นดินผืนนี้มีความหลัง” การแสดง แสง สี เสียงประกอบจินตภาพ จัดโดยกองทัพเรือเพื่อพลูเกิ้ลฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ นอกจากนี้ยังมี “วังลดาวัลย์” แสง สี เสียงประกอบจินตภาพซึ่งจัดโดยสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ฯลฯ จากการที่ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้รับเชิญจากบุคคลสำคัญทางด้านโพลีเมดิซีนด้านซ์ จากนานาชาติจำนวนมากหลายท่านให้ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้เป็นนักแสดงในงานของตน และได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรว่า “เป็นผู้ที่มีลีลาที่ชัดเจนสื่อได้ประดุจเหลี่ยมเพชรที่แวววาวและใสบริสุทธิ์” แสดงให้เห็นถึงทักษะสูงส่งที่มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ในการแสดง และมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ส่วนการออกแบบและการฝึกซ้อมนักแสดงกว่า 3,600 คน ในชุดการแสดง “บูรพาประทีป” ในพิธีปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่13 ปี พ.ศ. 2541 เป็นการแสดงของแสงที่ถือเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน

11. ผลงานที่ได้รับจัดการแสดง ถ่ายทอดหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่องและถือเป็นสถิติ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้ทำการฝึกซ้อมการแสดงให้กับนักแสดงที่มีจำนวนมาก เช่น นักแสดง 10,000 คนในการสร้างสรรค์การแสดงพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่18 จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2537 และต่อเนื่องมาถึงการสร้างสรรค์งานตั้งแตปี พ.ศ. 2516

จนถึงปัจจุบัน ทั้งในบทบาทของนักแสดง นักออกแบบ ผู้สร้างสรรค์ ผู้กำกับการแสดง และการสืบทอดในระดับอุดมศึกษาในหลายมหาวิทยาลัย จนได้รับโปรดเกล้าให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ ในปี พ.ศ. 2550

12. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ดำเนินการออกแบบงานนาฏศิลป์โดยการบูรณาการงานศิลปะประเภท 3 มิติ คือ นาฏศิลป์ งานสถาปัตยกรรม และทัศนศิลป์ได้อย่างลงตัวที่สุด เช่น งานประเภทการแสดง แสง สี เสียงประกอบจินตภาพ ชุดคนตีศรีอยุธยา ชุดแผ่นดินนี้มีความหลัง ชุดพระมหาชนก เป็นต้น

13. ได้รับความไว้วางใจให้สร้างสรรค์ผลงานที่สำคัญและยิ่งใหญ่ในระดับนานาชาติมากกว่าใครในสายอาชีพเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เช่น การแสดงชุดที่สำคัญที่สุดในพิธีเปิด-ปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ที่เชียงใหม่ ซึ่งมีการถ่ายทอดไปยังประเทศอื่นทั่วโลก แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ “คนตีศรีอยุธยา” ของกองทัพบก ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในงานฉลองกาญจนาภิเษก และงานมหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” สร้างสรรค์ขึ้นเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงครองสิริราชสมบัติครบรอบ 60 ปี ณ อิมแพคอารีนาเมืองทองธานี

14. การรอบรู้ในหลายศาสตร์ทำให้ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้บูรณาการทั้งงานออกแบบนาฏศิลป์ ออกแบบเครื่องแต่งกาย ออกแบบฉาก และทัศนศิลป์ ดังตัวอย่างที่ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ รับผิดชอบ เป็นผู้ออกแบบนาฏศิลป์ และผู้อำนวยการฝ่ายการแสดง มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” ผู้กำกับการแสดง ออกแบบลีลา การแสดงชุดจิตวิญญาณนุรพา คีตภาราดร ในพิธีเปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 และวรรณคดีประกอบจินตภาพ นารายณ์อวตาร เพื่ออนุรักษ์ มรดกทางวรรณคดีไทย

2.4 แนวคิดการแสดงทางนาฏศิลป์

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่มีอยู่จริงตามหลักวิชาการ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ ตำรา ผลงานวิจัย การสัมภาษณ์ การสังเกต และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย นำมาศึกษาลักษณะงานนาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย และการวิเคราะห์ผลงานนาฏศิลป์ไทย

2.4.1 นาฏยศิลป์ตะวันตก

มนุษย์เรามีความคล้ายคลึงกับสัตว์ ในเรื่องของการใช้ความเคลื่อนไหว (Movement) เป็นสื่อของการแสดงออกของอารมณ์ เช่น งอตัวเมื่อได้รับความเจ็บปวด หรือสวมกอดคนที่เรารัก แต่สิ่งหนึ่งที่มนุษย์แตกต่างไปจากสัตว์ อย่างเห็นได้ชัดคือ การเต้นรำ (Dance) ซึ่งหมายถึงการเต้นรำที่มีการผูกทำและประดิษฐ์ท่าเต้น พัฒนาไปจนเกิดความหมายและหน้าติดตาม การเต้นนั้นสามารถบอกเรื่องราว แสดงอารมณ์หรือเป็นเพียงการแสดงลีลา แปรขบวนแถวอย่างประณีต ตามที่ผู้ออกแบบท่าเต้น (Choreographer) ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รวบรวมลีลาต่างๆ และผูกร้อยเข้าเป็นชุดการแสดง ถ่ายทอดออกมา การเต้นรำมีอยู่ทั่วมุมโลก และการแสดงความหมายด้วยลีลาของการเต้นจะแตกต่างกันออกไป เช่น คำสั่งให้หยุด เข้ามา ไปได้ หรือสันติภาพ ในแต่ละแห่งกำหนดลีลาที่หลากหลายแต่สามารถสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการ การเต้นรำถือเป็นศิลปะที่เก่าแก่ที่สุดในโลก พัฒนามาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ (Primitive Dance) ในรูปแบบของการแสดงความรู้สึกและปฏิกิริยาของการตอบโต้ มนุษย์ดึกดำบรรพ์แสดงท่าล้อเลียนสัตว์และปรากฏการณ์ต่างๆ ทางธรรมชาติ การเต้นรำในสมัยนั้นมักจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการต่อสู้ หรือฤดูเก็บเกี่ยว และกล่าวได้พัฒนาควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงอารยธรรมของโลก แม้แต่ในพระคัมภีร์ไบเบิลทางศาสนาคริสต์ มีหลายบทที่ได้กล่าวถึงการเต้นรำ และเช่นเดียวกัน อารยธรรมกรีกสมัยโบราณได้ใช้การเต้นรำเป็นสื่อการแสดงออกจิตใจและร่างกายอย่างสมดุล การเต้นรำ ได้กลายมาเป็นส่วนสำคัญในการฉลอง การแต่งงาน พิธีทางศาสนา กองทัพ หรือแม้กระทั่งงานศพ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือเป็นส่วนรวมที่สำคัญของมนุษย์

ในกาลเวลาต่อมา การเต้นรำ ได้ถูกนำมาใช้เพื่อตัวของมนุษย์เองแทนที่จะเพื่อศาสนาหรืออำนาจต่างๆ ตามความเชื่อของมนุษย์ การเต้นรำนอกจากจะเป็นที่นิยมในหมู่ชนชั้นราชสำนักแล้วยังเป็นประโยชน์ในทางกายภาพของมนุษย์อีกด้วย เคยมีเรื่องเล่ากันว่า “กัปตันคุก” (Captain Cook) ได้ออกคำสั่งให้ลูกเรือเต้นระบำกะลาสีเรือที่รู้จักกันว่าท่าฮอร์นไพพ์ (Hornpipe) เพื่อเป็นการออกกำลังกายและป้องกันโรคภัยไข้เจ็บในเวลาเดินทางบนเรือในทะเล

ในปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการเต้นรำ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักเต้น (Dancer) เช่น เพื่อกิจกรรมทางสังคม การเต้นรำบอลรูมในงานสังสรรค์ชั้นสูง การเต้นรำในงานแต่งงานของชาวยิว
2. เพื่อผู้อื่น เช่น ระบำพื้นเมือง การแสดงและการบันเทิง ที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบันนั้นแท้ที่จริงได้ก่อกำเนิดมาจากระบำชาวบ้านชนบท และระบำในราชสำนัก เรอเนซองซ์ (Renaissance)

อย่างไรก็ตาม การเต้นรำ มีแพร่หลายเป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับนับถือจากอารยชนทั่วโลก ได้แก่ บัลเลตต์(Ballet) ซึ่ง บัลเลตต์(Classical Ballet) มีแบบฉบับที่แน่นอนตายตัว ประกอบด้วยกฎเกณฑ์ต่างๆสำหรับการจัดสรรระเพื่อการสมดุล และการเคลื่อนไหวภายใต้สภาวะบังคับ “The Dance D'Ecole” คือการนำเอาการเคลื่อนไหวที่ การจัดสรรระ และท่าเต้น มาประกอบกันเป็นแม่บทของ การเต้นรำ วารสารฐานกันมานานถึง 400 ปี โดยนักเต้น (Dancer) ผู้ออกแบบท่าเต้น (Choreographer) และครูฝึก (Ballet Master) เช่นเดียวกับแม่บททางการละคร ภาษาของการเต้นรำ ได้ถูกการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอยู่เสมอตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นมาจนถึงปัจจุบัน(นราพงษ์ จรัสศรี,2548: 3)

2.4.2 นาฏยศิลป์ไทย

จากคำจำกัดความตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้คำจำกัดความหมายของนาฏยศิลป์ไว้กว้างๆ ตลอดจนกำหนดการออกเสียงไว้ในพจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530 ดังนี้

“นาฏ, นาฏ-[นาต, นาตตะ-นาตตะ-] น. นางละคร,นางฟ้อนรำ,ไทยใช้หมายถึงหญิงสาวสวยงามเช่น นางนาฏ นุชนาฏ (ป.; ส.)

นาฏกรรม [นาตตะก่า] น. การละคร, การฟ้อนรำ.

นาฏดนตรี [นาตตะดนตรี] น. ลิเก.

นาฏศิลป์ [นาตตะสิน] น. ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ.

นาฏก [นาตตะกะ (หลัก), นาตตะกะ (นิยม) น.ผู้ฟ้อนรำ.(ป.;ส.)

นาฏย[นาตตะยะ-] ว. เกี่ยวกับการฟ้อนรำ, เกี่ยวกับการแสดงละคร (ส.)

นาฏยเวที น. พื้นที่แสดงละคร, ฉาก.

นาฏยศาลา น. ห้องฟ้อนรำ, โรงละคร

นาฏยศาสตร์ น. วิชาฟ้อนรำ,วิชาแสดงละคร(พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ,2530: 279.)

“คำว่า “นาฏย” ตามคัมภีร์อภิธานปทีปกาลและสุจิ ท่านให้วิเคราะห์ศัพท์ว่า “นฏสเสตติ นาฏย” หมายความว่า ศิลปะของผู้ฟ้อนรำ เรียกว่า นาฏย และให้รรถาธิบายว่า “นจจ วาทิต คีต อิติ อิท ตูริยติกนาฏยนาเมนุจเจต” แปลว่า การฟ้อนรำ การบรรเลง (ดนตรี) การขับร้อง หมวด 3 แห่งตุริยะ หรือตุริยะ 3 อย่าง แสดงให้เห็นว่าใช้คำ “ตุริยะ” หมายถึงเครื่องตีเครื่องเป่า แต่แปลงกันว่า “ดนตรี” ก็ได้ตามรูปศัพท์ แท้ที่จริงแม้ในวิธีการปฏิบัติศิลป์นี้จะจับระบำรำฟ้อนไปโดยไม่มีดนตรีและขับร้องประกอบเรื่องและให้จังหวะไปด้วยนั้นย่อมเป็นไปได้และไม่เป็นศิลปะที่สมบูรณ์ ถ้าขาด

ดนตรีและขับร้องเสียแล้ว แม้ในส่วนของศิลปะการฟ้อนรำเองก็ไม่สมบูรณ์ในตัวของมัน พระภรต มุณี ซึ่งศิลปินทางโขนละครพากันทำศิระชะของท่านกราบไหว้บูชา เรียกกันว่า “ศิระชะพระฤาษี” นั้น มีตำนานว่า ท่านเป็นปรมาจารย์แห่งศิลปะทางโขนละครฟ้อนรำมาแต่โบราณ เมื่อท่านได้แต่ง คัมภีร์นาฏยศาสตร์นั้น ที่ท่านได้กล่าวถึงและวางกฎเกณฑ์ในทางดนตรีและการขับร้องไว้ด้วย และ ท่านสารงคเทพผู้แต่งคัมภีร์สังคีตรัตนากรอันเป็นคัมภีร์ที่ว่าด้วยการดนตรีอีกท่านหนึ่งเล่า ก็ ปรากฏว่าท่านได้วางหลักเกณฑ์และอธิบายศิลปะทางการละครฟ้อนรำไว้มากมายในคัมภีร์นั้น เป็นอันว่าศิลปะ 3 ประการ คือการฟ้อนรำ 1 ดนตรี 1 ขับร้อง 1 เหล่านี้ต่างต้องประกอบอาศัยกัน คำว่า นาฏยะ จึงมีความหมายรวมเอาศิลปะ 3 อย่างนั้นไว้ในศัพท์เดียวกัน (ธนิต อยุธยา, 2547: 2-4)

2.4.3 นาฏยศิลป์สมัยใหม่

โมเดิร์นแดนซ์ (Modern Dance) เริ่มมีการพัฒนาตัวเองในทวีปอเมริกาเมื่อประมาณ คริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 เมื่อผู้นำทางด้านโมเดิร์นแดนซ์ เริ่มมีความคิดที่ไม่เห็น ด้วยและเริ่มต่อต้านรูปแบบของการเต้นรำที่เคยได้รับความนิยมต่อกันมาก่อนช่วงเวลานั้น โดยเฉพาะในเรื่องของความเป็นระเบียบแบบแผน (Formality) จนเกินไป อัลเลน โรเบิร์ตสัน และ โดนัลด์ฮูเตอรา ยกตัวอย่างว่า

“การแสดงโดยถอดรองเท้าเต้นกับเครื่องแต่งกายหลวม สร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ต่อหน้าสายตาผู้ชมในยุคนี้” ทำให้ อิสดอรา ดันแคน (Isadora Duncan) เป็นได้ทั้งเทพีแห่งการ เต้นรำที่น่านับถือและหญิงเสเพลที่สติเฟื่องในเวลาเดียวกัน (อัลเลน โรเบิร์ตสัน และ โดนัลด์ฮู เตอรา 1988: 60)

ประวัติศาสตร์ของโมเดิร์นแดนซ์ (Modern Dance) จะกล่าวถึงเรื่องราวที่เป็นส่วนตัวของ ศิลปินแต่ละคน สภาพแวดล้อมของสังคมที่มีอิทธิพลต่อปรัชญาความคิดของศิลปินนักเต้นรำและ ผู้ออกแบบท่าเต้น ที่เขาเหล่านั้นนำไปสร้างผลงานทางด้านนาฏยศิลป์โดยถ่ายทอดผลงานออกมา อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและได้นำเอาประสบการณ์ที่ผ่านมามาถ่ายทอดหรือส่งผ่านไปยังลูกศิษย์ รุ่นต่อไปสิ่งนี้จะเป็นแรงบัลดาลใจให้ศิษย์รุ่นใหม่ได้สร้างงานต่อไปบนพื้นฐานของความเป็น ส่วนตัวที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละคน (Personality) อีกเช่นกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 107-108)

2.4.3.1 ศิลปินโมเดิร์นด้านซึ้นบิกเบิก

ลอย ฟูลเลอร์ (Loie Fuller) (ค.ศ.1862-1928) ได้รับการขนานนามว่าเป็นนักเต้น นักปราชญ์ที่ได้พัฒนารูปแบบการเต้นของตนเองออกมาอย่างชัดเจนโดยอาศัยอุปกรณ์และเทคนิค พิเศษที่สามารถจัดหาได้ในสมัยนั้น แล้วนำมาใช้ประกอบในการแสดง เช่น ผ้าและแสง

อิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) (ค.ศ.1878-1927) ผู้สร้างทัศนคติจิตวิญญาณ แห่งความรู้สึกอิสระ หรือฟรีสปิริต (Free Spirit) สตรีผู้นำทางด้านโมเดิร์นด้านซึ้นคนนี้ใช้ทฤษฎี ยึดเหนี่ยวในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่ทุกคนให้การยอมรับมาจนตราบเท่าทุกวันนี้ เธอ ออกแบบเครื่องแต่งกายการแสดงอย่างเรียบง่าย เต้นด้วยเท้าเปล่าซึ่งผู้ชมในสมัยนั้นต่างก็ไม่เคย พบเห็นมาก่อน และการเต้นที่แข็งแกร่ง เป็นการแสดงลีลาท่าทางของคนธรรมดาทั่วไป จะไม่ใช้ เทคนิคของการเตะขาสูง กระโดดสูงๆหรือแม้กระทั่งการหมุนตัว ในงานของเธอมีลักษณะที่เป็น การแสดงลีลาการแสดงออกของอารมณ์ประกอบผลงานเพลงของคีตกวีต่างๆ มีลักษณะการเต้นที่ มีเรื่องราวของการเร่งจังหวะที่เรียกว่าไดนามิก (Dynamic) ซึ่งสามารถสะกดคนดูได้และที่ขาด ไม่ได้ในงานเธอจะมีอิทธิพลของศิลปะกรีกโบราณ (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548:109)

รูทเซนต์เดนิส (Ruth St Denis) (ค.ศ.1880-1968) มีความสนใจกับปรัชญาและ เรื่องราวความเป็นอยู่ของชาวตะวันออก เธอมีความสามารถพิเศษในการโบกสะบัดพลิกผัน ผ้าพันคอและผ้าคลุมหน้าไปมาทำให้ดูกลมกลืนไปกับความพลิ้วไหวในลีลาของเธอจนทำให้น่า ติดตามชมเสมอเธอจะมีความสนใจเกี่ยวกับปรัชญาและเรื่องราวความเป็นอยู่ของชาวตะวันออก แต่เธอก็ไม่เคยนำเรื่องราวของความลึกกลับ ความม่งายมาเป็นแนวคิดในการแสดงของเธอเลย (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548:111)

เท็ด ชอว์น (Ted Shawn) (ค.ศ.1891-1972) ได้เริ่มเป็นคู่เต้นและสามีของเซนต์เดนิส ทั้งคู่สามารถแสดงด้วยกันได้อย่างสมบูรณ์แบบ ทั้งนี้เพราะว่าชอว์นมีลักษณะที่เป็นทั้งนักเต้นและ ผู้ออกแบบท่าเต้นที่ดี มีร่างกายแข็งแรง กำยำ มีลักษณะการเต้นที่คมชัดทำให้เต้นเข้ากันได้เป็น อย่างดีกับท่วงทีลีลาที่สง่างามของเซนต์เดนิส เมื่อทั้งสองอยู่ด้วยกันแล้วเรียกได้ว่ามีความลงตัว เป็นอย่างยิ่ง(นราพงษ์ จรัสศรี, 2548:112)

มาธา เกรแฮม (Matha Graham) (ค.ศ.1894-1991) ผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการ พัฒนาการในยุคของการเต้นโมเดิร์นด้านซึ้นถึงแม้ว่าจะมีผู้ที่ไม่เคยเห็นการแสดงของเธอก็ยังเคยได้ ยินและสามารถจดจำชื่อของเธอได้อยู่เสมอ ชื่อเธอเป็นสัญลักษณ์ของโมเดิร์นด้านซึ้นเลยก็ว่าได้ เพราะถ้าพูดถึงการเต้นโมเดิร์นด้านซึ้นก็ต้องนึกถึงชื่อ มาร์ธา เกรแฮม อยู่เสมอ คณะการแสดง

ของเธอได้เริ่มเปิดการแสดงครั้งแรกนั้นแทบจะไม่มีผู้คนสนใจชมเท่าที่ควร แต่เธอก็ได้ต่อสู้มาโดยตลอดจนการแสดงของเธอได้รับความนิยมอย่างสูงสุดซึ่งในบรรยากาศที่ขายตัวการแสดงของเธอขายหมดแทบทุกรอบ เวลาต่อมาแม่มาร์ธา เกรแฮมจะเสียชีวิตไปแล้วแต่คณะกรรมการแสดงของเธอยังคงดำเนินต่อไป จะมาอีกระยะหนึ่ง และในที่สุดคณะกรรมการแสดงในแบบฉบับของเธอก็ได้สิ้นสุดลงกลายเป็นเพียงประวัติศาสตร์ แต่คณะกรรมการแสดงของมาร์ธา เกรแฮม ก็อาจจะฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกครั้งก็เป็นได้ อันเนื่องมาจากคำกล่าวขานถึงของนักเต้นนานาชาติต่างๆ ได้นำเอาผลงานของเธอไปเผยแพร่โดยนักเต้นและผู้ออกแบบท่าเต้นผู้มีพรสวรรค์ และเขาเหล่านั้นก็ยังคงใช้วิธีการสอนของเธอที่เธอได้สร้างสรรค์ขึ้นมาเองต่อมาอีกด้วย เช่น เมอร์ซ คันนิงแฮม (Merce Cunningham) อีริก ฮอว์คินส์ (Erick Hawkins) แอนนา โซโคโลว์ (Anna Sokolow) พอลเทย์เลอร์ (Paul Taylor) เป็นต้น เธอได้เปิดโรงเรียนสอนเต้นคอนเทมพอารี่ด้านซึหรือการเต้นแบบร่วมสมัย ซึ่งนำไปสู่พัฒนาการของโมเดิร์นด้านซึแบบที่สำคัญแบบหนึ่งของโลก ในปี ค.ศ. 1929 คณะเพิ่มปริมาณนักเต้นเป็น 16 คน ขยายเวลาการแสดงจนเต็มฤดูกาลแสดงในนิวยอร์กงานส่วนใหญ่ของมาร์ธา เกรแฮมจะแสดงออกถึง ความรู้สึกทุกข์ทรมานมาจากภายในที่สะท้อนออกมาให้เห็นในการแสดง ทั้งความสุข ความสนุกและมีชีวิตชีวา ความเกลียดชัง ความรัก ความริษยา ความคลั่งไคล้ ความรู้สึกที่ปิดบังอีกต่อไปไม่ได้แล้วอันเนื่องมาจากความรักหรือความเกลียด เป็นต้น ส่วนเทคนิคการเต้นของมาร์ธา เกรแฮมได้มีการคิดค้นขึ้นใหม่อยู่เสมอ และเก็บสะสมไปพร้อมกันกับการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง เทคนิคการเต้นของมาร์ธา เกรแฮมจะเน้นให้เห็นถึงการหายใจได้อย่างชัดเจนซึ่งถือเป็นการปฏิบัติขั้นพื้นฐานของการเคลื่อนไหวการเต้นทั้งหมด “ท่าที่มีชื่อเสียงคือ ท่าเกร็งกล้ามเนื้อเรียกว่า คอนแทรกชัน (Contraction) การจะต้องปฏิบัติอย่างรวดเร็วบังคับกล้ามเนื้อท้องนั้นให้เป็นในลักษณะโค้งและอีกหนึ่งท่าที่จะดูผ่อนคลายนั้นเรียกว่า รีลีส (Release) ที่เป็นอีกหนึ่งเอกลักษณ์ของมาร์ธา เกรแฮม (นราพงษ์ จรัสศรี ,2548:116)

2.4.4 นาฏยศิลป์ร่วมสมัย

นาฏยศิลป์ร่วมสมัยนั้นเป็นเรียกได้ว่าเป็นรูปแบบการเต้นที่เกิดขึ้นได้ใหม่ในทุกยุคทุกสมัย ซึ่งเกิดได้จากศิลปินที่ต้องการจะถ่ายทอดแนวความคิด การออกแบบ สร้างสรรค์ หรือการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใหม่ให้แก่สังคม ถ้ามีการถ่ายทอดและเผยแพร่ มีการลอกเลียนแบบนั้นกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูงสำหรับตัวของศิลปินและอาจจะนำไปสู่นาฏกรรมอมตะในที่สุด แต่ถ้าในขณะที่ผลงานของศิลปินคนใดนั้นไม่มีการเผยแพร่ออกมาอย่างต่อเนื่อง ผลงานก็จะเลือนหายไปเรื่อยๆได้ตามกาลเวลา และปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นาฏยศิลป์ร่วมสมัยยังคงดำรงอยู่ได้นั้นขึ้นอยู่กับ

กับความชื่นชอบและความพึงพอใจของผู้ชม ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดเลยก็ว่าได้ ความสำเร็จในแต่ละยุคสมัย มักมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจเป็นเพราะสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทางด้านศาสนา การสงคราม การเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัย การเดินทางการท่องเที่ยว หรือแม้แต่การติดต่อค้าขายก็ตาม ที่สามารถทำให้เป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนทางด้านทัศนคติได้อยู่เสมอ ความสำเร็จร่วมสมัยอาจเกิดขึ้นมาจากการปรุงแต่ง ประยุกต์ จากรากเง้าของเดิมสู่วิธีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ หรืออาจเกิดจากความต้องการหลีกเลี่ยงความซ้ำซากจำเจของกรอบในรูปแบบดั้งเดิม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลเม็ดของแต่ละศิลปิน กลวิธีพิเศษแรงบันดาลใจ จินตนาการและข้อมูลของนาฏศิลป์ผู้ถ่ายทอดและสร้างสรรค์ผลงาน (พีระพงษ์ เสนุไสย, สัมภาษณ์, 5 ธันวาคม 2550)

2.5 องค์ประกอบการแสดง

2.5.1 ผู้แสดง

ผู้แสดงหรือศิลปิน คือ ผู้ที่มีอาชีพหรือหาเลี้ยงชีพด้วยการแสดงฟ้อนรำ บุคคลเหล่านี้มีทั้งที่เป็นกลุ่มครอบครัวนาฏศิลป์ หรือเป็นบุคคลที่เข้ามาผสมโรงด้วย หรือเป็นศิลปินเดี่ยวที่รับงานโดยทั่วไป นาฏศิลป์เหล่านี้ได้รับการศึกษาที่แตกต่างกันออกไปแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือจบจากสถาบันการศึกษาด้านนาฏศิลป์โดยตรง หรือจากการไปเรียนไปแสดงเป็นอาชีพไปพร้อมกันหรือจากวิธี “ครูพัก” ลักจำ นาฏศิลป์ที่เรียนจากสถาบันการศึกษาก็จะมีคุณภาพต่างกันบ้าง เพราะฝึกฝนมาเข้มข้นต่างกัน ในระยะเวลาที่ต่างกัน ด้วยครูที่มีคุณภาพต่างกัน ส่วนนาฏศิลป์ที่รำเรียนไปพร้อมกับการหาเลี้ยงชีพด้วยการฟ้อนรำ จะมีความหลากหลายและมีพื้นฐานที่แตกต่างกันมากในแต่ละบุคคล เพราะได้รับการถ่ายทอดอย่างไม่ใคร่มีระเบียบแบบแผนอย่างสถาบันการศึกษา แต่บุคคลกลุ่มนี้อาจมีความชำนาญในการพลิกแพลงบนเวทีสูง สำหรับการเรียนรู้ด้วยวิธีครูพักลักจำเป็นเรื่องปกติวิสัยที่นาฏศิลป์จะเรียนรู้โดยการลักจำจากการแสดงของผู้อื่น ข้อมูลจากนาฏศิลป์มักเป็นประสบการณ์จากการแสดงประกอบอาชีพ ตลอดจนความคิดเห็นต่างๆ และกลเม็ดเด็ดพลายบางชนิดในการเตรียมตัวและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2548: 61-62)

เมื่อพูดถึงนักแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการแสดง นักแสดงคือองค์ประกอบหลัก เพราะนักแสดงนั้นคือตัวดำเนินเรื่องที่จะสื่อเรื่องราวของการแสดงให้ผู้ชมได้รับทราบได้ถึงเนื้อหา แนวความคิดต่างๆ ที่ผู้ออกแบบการแสดงต้องการให้นักแสดงนั้นถ่ายทอด

ออกมาในรูปแบบของการแสดง สรุปได้ว่าการสื่อความหมายของการแสดงนั้นผู้ชมจะรับทราบได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวนักแสดงเป็นสำคัญ

2.5.2 ลีลา

ลีลาทางการแสดงนั้นครอบคลุมถึงการเคลื่อนไหวร่างกายบนเวที การเดินเข้าจังหวะ ชุด การรำยรำ และท่าทางการต่อสู้ การรำยรำในละครเป็นการนำเอาภาษาท่ามือ ภาษาท่าทาง ท่ายืน มาประกอบกันเป็นหนึ่งท่ารำ ซึ่งการแสดงแต่ละรูปแบบนั้นมีภาษาท่ารำที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ลีลาการแสดงนั้นประกอบด้วยการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องของร่างกาย คือ การใช้วัยวะหลักในการฟ้อนรำ ได้แก่ ศีรษะ มือ เอว ออก แขน ขา เท้า วัยวะรอง ได้แก่ นัยน์ตา คิ้ว จมูก ริมฝีปาก แก้ม และคาง และวัยวะส่วนอื่นๆ ที่ใช้ในการฟ้อนรำ เช่น ไหล่หลังและหน้าท้อง เป็นต้น ซึ่งการฟ้อนรำนั้นอาจแบ่งได้อีกวิธีหนึ่งตามการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกาย คือ การแสดงออกด้วยการเคลื่อนไหวของใบหน้าและลำคอ การเคลื่อนไหวบางส่วนที่สำคัญของร่างกายโดยร่างกายอาจไม่เคลื่อนไหวที่ การเคลื่อนไหวในทุกส่วนของร่างกายทั้งหมดไปพร้อมๆ กัน เช่น การเดิน การยืน การนอน ซึ่งแบ่งเป็นสองชนิดต่างๆ การเคลื่อนไหว คือ การเคลื่อนไหวตามจังหวะของดนตรี และสุดท้ายการเคลื่อนไหวตามปกติที่ต้องการแสดงอาการหรืออารมณ์ เฉพาะกรณี (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2547: 88)

2.5.3 เครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายนาฏศิลป์ หมายถึง เครื่องแต่งกายที่นาฏศิลป์สวมใส่ในการแสดง เพื่อให้เกิดความงดงาม และเพื่อบ่งบอกบุคลิกลักษณะของตัวละคร เครื่องแต่งกายในที่นี้ประกอบด้วยศิวาภรณ์ คือเครื่องประดับ รวมถึงการแต่งหน้า ทำผม และเครื่องใช้ประจำตัวอีกด้วย หน้าที่เครื่องแต่งกายทางนาฏศิลป์ มีหน้าที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ

1. แสดงบุคลิกภาพของตัวละคร
2. แสดงสถานภาพของตัวละคร
3. แสดงอาชีพของตัวละคร
4. แสดงวัฒนธรรมของตัวละคร
5. แสดงยุคสมัย
6. แสดงเหตุการณ์ในท้องเรื่อง

7. เป็นส่วนเสริมในการเคลื่อนไหว หรือการพ้อนรำมีผลมากขึ้น

8. เป็นส่วนสำคัญที่ขาดมิได้ในการแสดง

การออกแบบเครื่องแต่งกายมีหลักคำนำ 6 ประการ คือ

1. หน้าที่การใช้สอย

เครื่องแต่งกายแต่ละชุดแต่ละชิ้นมีหน้าที่การให้สอยสำหรับการแสดง กากออกแบบจึงต้องมีข้อมูลที่ชัดเจนว่า เครื่องแต่งกายชุดใดและชิ้นใดจะนำมาสวมใส่ได้อย่างไร โดยตัวละครใด เพื่อวัตถุประสงค์อะไร เช่น เสื้อคลุม หมวก ร่ม หน้ากาก ผ้าพันคอ พัด สไบ ฯลฯ ดูผิวเผินอาจไม่สำคัญ แต่ในบางกรณีเป็นสิ่งที่ตัวละครนั้นใช้ติดตัว หรือใช้ในการแสดงที่จะขาดเสียมิได้ เช่น ศีรษะโขน

2. รูปแบบ

เครื่องแต่งกายต้องได้รับการออกแบบให้สัมพันธ์กับรูปแบบหรือสไตล์ของการแสดง และฉาก เพื่อให้มีเอกภาพในการแสดงชุดนั้น การแสดงที่ใช้พลังรุนแรง รวดเร็ว มีฉากที่ใหญ่โต แข็งกระด้าง มีสีส้มมีดทะมีน มีสถาปัตยกรรม เป็นยุคใดยุคหนึ่ง ดังนั้นการแต่งกายก็ควรพิจารณาให้กลมกลืนกับบรรยากาศของการแสดงโดยรวม แต่ขณะเดียวกันก็ต้องดูว่าอารมณ์ของตัวละครในขณะนั้น บุคลิกลักษณะของตัวละคร อาจจะมีประเด็นที่ต้องออกแบบเครื่องแต่งกายให้แตกต่างกันออกไปก็เป็นได้

3. บุคลิกตัวละคร/ผู้แสดง

ตัวละครแต่ละตัวจะมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งเครื่องแต่งกายจะบ่งบอกสถานภาพต่างๆ ของตัวละคร การออกแบบเครื่องแต่งกาย จะพิจารณามุขตัวละครควบคู่กับรูปร่างหน้าตาบุคลิกของแสดงที่สวมบทบาทตัวละคร ทั้งนี้เพราะผู้แสดงอาจมีส่วนที่ไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมกับบุคลิกของตัวละคร ซึ่งทำให้ต้องมีการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อแก้ไขส่วนที่ไม่เหมาะสมนั้น เช่น ผู้แสดงมีไหล่ห่อ ต้องเสริมไหล่ หรือออกแบบให้เสื้อมีไหล่สูง ผู้แสดงมีคอสั้น ต้องออกแบบให้คอเสื้อลิ้นแฉกเพื่อให้ดูลำคอระหงตามความต้องการ ผู้แสดงผอมทำให้ดูลงพุงด้วยการเสริมส่วนต่างๆ ให้หนาขึ้น ผู้แสดงที่ดูอ้วนไปต้องออกแบบให้มีแขนเสื้อที่ปิดเนื้อไหล่ใช้สีเข้ม เป็นต้น ตัวอย่างข้อคิดคำนำในเรื่องนี้ จะช่วยให้เครื่องแต่งกายแสดงบุคลิกของตัวละครได้ดี

4. การสร้างเครื่องแต่งกาย

ประกอบไปด้วย 2 ลักษณะด้วยกันคือ เครื่องแต่งกายสำเร็จรูป คือการนำชิ้นส่วนต่างๆ ของเครื่องแต่งกายมาประกอบเข้าด้วยกัน เช่น การเย็บติด ทากาว ผูกติด เป็นต้น เพื่อทำให้เกิดเป็นชุดที่สำเร็จรูปที่สวมใส่ได้สะดวกและรวดเร็ว เครื่องแต่งกายนี้ทำให้ผู้แสดงพึ่งผู้ช่วยแต่งกายได้

เพียงเล็กน้อย หรือสามารถสวมใส่ได้ด้วยตนเอง เครื่องแต่งกายที่สำเร็จรูปมักจะเหมาะสมกับเครื่องแต่งกายที่มีส่วนประกอบซับซ้อน หากไม่ทำให้เป็นแบบสำเร็จรูปอาจไม่เหมือนการแต่งจริงที่เด็ยวนัก เพราะมีบางส่วนที่ต้องดัดแปลงให้ยึดติดกัน ส่วนเครื่องแต่งกายกึ่งสำเร็จรูป คือเครื่องแต่งกายนาฏยศิลป์ ที่นำชิ้นส่วนบางชิ้นมายึดติดกันเป็นส่วนสำเร็จรูปและมีบางชิ้นส่วนเป็นชิ้นส่วนแยก เช่น กางเกงหรือกระโปรงเป็นแบบสำเร็จรูป ส่วนผ้าโพกศีรษะหรือผ้าคลุมไหล่เป็นชิ้นส่วนแยก ชุดเครื่องละครไทยซึ่งตัดเย็บเป็นชิ้นๆ นำมาเย็บเข้ารูปเข้ากับตัว นับเป็นเครื่องแต่งกายแบบกึ่งสำเร็จรูป

5. การถอดเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเพื่อการแสดง

ทางนาฏยศิลป์มักมีการถอดเปลี่ยนชุดในแต่ละฉากให้เป็นไปตามสถานการณ์ตามท้องเรื่อง บางครั้งผู้แสดงอาจจะต้องแต่งระบำหลายชุดต่อเนื่องกันไป ทำให้ต้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายอย่างกะทันหัน นอกจากนี้ผู้แสดงมีเจตนาถอดเครื่องแต่งกายอันงดงาม โดยไม่เกี่ยวกับการดำเนินเรื่อง เช่น ลิเก ซึ่งเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเป็นชุดๆ หลากหลายสีสັນและรวดเร็วเป็นอย่างมาก ดังนั้นการออกแบบเครื่องแต่งกายจึงต้องคำนึงถึงความต้องการในการถอดเปลี่ยนให้สะดวก รวดเร็วไว้ด้วย

6. การประหยัด

เครื่องแต่งกายนั้นมีการลงทุนสูงเช่นเดียวกับฉาก จึงจำเป็นต้องรอบคอบให้ออกแบบอย่างประหยัด ทั้งวัสดุ แรงงาน และเวลา การประหยัดในเรื่องเครื่องแต่งกาย ได้แก่ การนำของเดิมมาปรับปรุงใช้ หรือการใช้ผ้าผืนนำมาผูกพันหรือเปลาะเข้าเป็นเครื่องแต่งกายชุดหนึ่ง เมื่อเสร็จสิ้นการแสดงก็รื้อออก นำผ้าผืนเหล่านั้นไปใช้แสดงต่อได้อีกในครั้งต่อไป หรือการใช้วัสดุราคาไม่สูง และใช้กรรมวิธีการประดิษฐ์ตกแต่งให้ดูสวยงามมีราคา การประหยัดในเรื่องเครื่องแต่งกายเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะเป็นการลดต้นทุนในการจัดการแสดงได้มาก (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2547:210-213)

2.5.4 พื้นที่แสดง

เวทีนั้นประกอบไปด้วยกันหลากหลายรูปแบบ ขนาด รูปร่าง และอุปกรณ์ของเวทีเป็นตัวกำหนดในการออกแบบฉากการแสดง เวทีขนาดใหญ่ก็สามารถออกแบบให้สลับซับซ้อนหรือตระการตาได้มากกว่าเวทีขนาดเล็ก รูปร่างของเวทีที่เปิดให้คนดูได้เห็นการแสดงด้านเดียวหรือหลายด้าน มีกรอบเวทีหรือไม่มีเหล่านี้มีผลโดยตรงต่อการออกแบบฉากได้เช่นกัน อุปกรณ์เวที เช่น

ม่าน หลีบ ระบาย ลอกชักฉาก เวทีหมุน เวทีเลื่อนขึ้นลง เหล่านี้หากมีมากก็จะทำให้การออกแบบฉากตอบสนองการแสดงได้ง่ายยิ่งขึ้น

เวทีแบ่งได้เป็น 5 รูปแบบดังนี้

1. เวทีแบบดูด้านเดียว มักมีกรอบเวทีบังสายตาคนดูให้เห็นเฉพาะด้านที่เปิดเป็นกรอบไว้เท่านั้น เวทีแบบนี้อาจมีพื้นเวทียื่นเลยกรอบออกมาพอสมควร เพื่อให้การแสดงใกล้คนดูยิ่งขึ้น หรือเพื่อการแสดงหน้าม่าน ในขณะที่ภายหลังม่านกำลังจัดฉาก เช่น เวทีโรงละครแห่งชาติ
2. เวทีแบบดูสองด้าน เป็นเวทีที่ยื่นออกมาจากฉากหลังให้คนดูได้ทั้งสามด้าน แต่เนื่องจากเวทีด้านขวามีวงดนตรีตั้งอยู่ หรือเวทีมีขนาดย่อม สำหรับเวทีต่อยื่นออกไปทำให้เวทีด้านนี้ไม่เหมาะที่จะดูการแสดง เพราะเครื่องดนตรีและนักดนตรีบังอยู่ อีกทั้งเสียงดนตรีก็ดังเกินไป เวทีรูปแบบนี้ ได้แก่ เวทีลิเก เวทีโนของญี่ปุ่น เป็นต้น
3. เวทีดูสามด้าน เป็นเวทีที่มีพื้นที่การแสดงยื่นออกไปในบริเวณคนดูมาก จึงทำให้คนดูชมการแสดงได้ทั้งสามด้าน นอกจากนี้ยังทำให้คนดูมีความใกล้ชิดผู้แสดง เช่น เวทีละครชาตรี และเวทีโรงละครของยุโรปหลายๆแห่ง
4. เวทีดูสี่ด้าน เป็นเวทีที่มีรูปแบบเวทีมวย กล่าวคือ เวทีวางอยู่ท่ามกลางคนดู หรือผู้ชมล้อมรอบการแสดงไว้ทั้งสี่ด้าน ตัวอย่างเช่น เวทีละครหรือนาฏยศิลป์สมัยใหม่ที่ต้องการให้ผู้ชมกับนักแสดงใกล้ชิดกันหรือทำให้ผู้ชมได้เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง การจัดเวทีในห้องส่งโทรทัศน์ก็นิยมเวทีเช่นกัน โดยจัดเวทีและฉากและกล้องโทรทัศน์ซึ่งแทนสายตาคนดูที่บ้านสามารถจับภาพได้ทุกทิศทุกทาง
5. เวทีแบบประเพณีนิยม ได้แก่ เวทีที่มีรูปแบบพิเศษเพื่อการแสดงชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ และรูปแบบเวทีมีผลโดยตรงต่อการเข้าออก และการเคลื่อนที่ของตัวละคร เช่น เวทีโขนหน้าจอ มีเวทีกว้างมาก สำหรับการยกกระบแต่มีความลึกไม่มากนัก ด้านขวาเวทีเป็นฉากพลับพลาของพระรามตั้งหันไปทางซ้ายเวที ด้านซ้ายเวทีเป็นฉากกลางของทศกัณฐ์ตั้งหันไปทางขวาของเวที เวทีโนของญี่ปุ่นเป็นรูปแบบดลีเหลี่ยมจัตุรัส ด้านซ้ายเวทีต่อยื่นออกไปเป็นเวทีกลุ่มนั่งร้อง ขวาเวทีมีสะพานเป็นทางเดินเข้าออกของตัวละครเอก เวทีคาบูกิเป็นเวทีหน้ากว้างมาก มีสะพานทางเดินจากด้านหลัง

คนดูมายังหน้าเวทีทางด้านขวาเวทีสำหรับตัวละครเอกเข้าออก บางแห่งมีสองสะพาน
เวทีละครกรีกและโรมันมีเวทียกพื้นไปตามยาว หน้าเวทีมีลานครึ่งวงกลมสำหรับผู้
แสดงประกอบหรือคอรัส (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2547: 202-205)

2.5.5 ฉาก

ฉากนั้นมีหน้าที่ให้บรรยากาศแก่นักแสดง คือ ฉากที่สร้างขึ้นหรือเลือกสรรแล้วว่าสามารถ
ทำให้เกิดบรรยากาศเหมาะสมแก่การแสดง เช่น ฉากอุโมงค์ใต้ดินอันสลบซับซ้อนเหมาะแก่การ
ไล่ล่า หรือหนีตายจากน้ำที่ทะลักเข้ามาท่วมอย่างรวดเร็ว หรือฉากหนีไฟไหม้ที่มีเสาคาน บันได
หักหล่นทับถมกันทำให้เกิดความหวาดเสียว เป็นต้น ฉากที่แสดงให้เห็นถึงยุคสมัยต่างๆ คือ ฉากที่
บ่งบอกว่าอยู่ในอดีตกาลนานเท่าใดโดยการใช้พืชและสัตว์ยุคโบราณ หรือสถาปัตยกรรมที่เป็นรูป
ลักษณะเฉพาะของยุคใดยุคหนึ่งหรืออารยธรรมใดอารยธรรมหนึ่ง เป็นต้น และฉากยังมีหน้าที่
กำหนดว่าที่ใช้เพื่อการแสดงในขณะนั้นคืออะไร เช่น ห้องใดห้องหนึ่งภายในบ้าน คฤหาสน์
พระราชวัง ภายในโบสถ์ เทวาลัย มัสยิด ตลอดไปจนถึง น้ำตก ลำธาร ป่าไม้ ทะเลทราย ชายหาด
 เป็นต้น

การแสดงทางนาฏศิลป์นั้นอาจจำเป็นต้องมีฉากการแสดงหลายฉาก การออกแบบฉาก
ต้องคำนึงถึงการจัดฉากได้สะดวกรวดเร็ว ไม่เป็นอุปสรรคให้กับการแสดงต้องสะดวกหยุดรอ การจัด
ฉาก และการแก้ปัญหาการจัดฉากซ้ำด้วยการมีการแสดงสลับฉากก็มีใช้สิ่งพึงประสงค์ การ
ออกแบบฉากต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า ฉากใดมีขึ้นส่วนอะไร ถอดประกอบอย่างไรได้สะดวก
รวดเร็ว สามารถพลิกแพลงได้ในฉากต่อไปโดยการปรับเปลี่ยนฉากบางส่วน เช่น การจัดวางฉาก
ย่อมไว้ข้างหน้า ฉากใหญ่ไว้ลึกเข้าไป มีม่านกั้นไว้ พอปิดม่านใหญ่หน้าเวที ก็ยกม่านกั้นนั้นขึ้น
ขยับขึ้นส่วนของฉากย่อมไปรวมกับฉากใหญ่ ใช้คนจัดฉากเพียงไม่กี่คนใช้เวลาสั้นๆ ก็สามารถเปิด
ฉากแสดงต่อเนื่องไปได้ หรือเพียงเปลี่ยนผ้าม่านหรือเครื่องเรือนบางชิ้นก็เป็นอีกฉากหนึ่งได้เช่นกัน
(สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2547: 193)

2.5.6 แสง

การใช้แสงในการแสดงนาฏศิลป์ให้เกิดความงดงาม และสร้างบรรยากาศตามที่ต้องการ
หน้าที่ของแสงนั้นมี 3 ประการ คือ

1. ให้ความสว่าง การแสดงนาฏศิลป์ต้องแสง เพื่อช่วยขับผู้แสดงให้ดูโดดเด่น แม้การแสดงกลางแจ้งในเวลากลางวันก็อาจจำเป็นต้องใช้แสงไฟ ดังเช่น การแสดงนาฏศิลป์เพื่อการบันเทิงที่วิดิทัศน์ ใบหน้าของนักแสดงที่แต่งด้วยแป้งและเครื่องสำอางเมื่อต้องแสงไฟจะดูผิดอง งดงาม เครื่องแต่งกายเมื่อต้องแสงไฟจะมีสีสันสดใส เครื่องประดับต่างๆ จะส่องประกายสะท้อนแสงไฟให้ความตระการตา ฉากที่ให้แสงไฟส่องอย่างเหมาะสมจะเกิดแสงเงา เป็นความลึกกว่าปกติ และทำให้ผิวของวัสดุที่เทียมดูสมจริงขึ้น
2. บอกเวลา แสงเป็นเครื่องบ่งบอกเวลาในท้องเรื่องได้เป็นอย่างดี เช่น แสงอ่อนนวลในเวลาตอนเช้า แสงสว่างจ้าในเวลากลางวัน แสงสีส้มในตอนเย็น แสงนวลอ่อนสำหรับแสงจันทร์ในตอนกลางคืน
3. สร้างอารมณ์ แสงมีผลทางจิตวิทยาสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แสงที่มีสีผนวกกับความสว่าง เช่น สีแดง ทำให้รู้สึกตื่นเต้น รุนแรง สีเขียว ทำให้รู้สึกสดชื่น สีฟ้า ทำให้รู้สึกอ่อนโยน สีชมพู ทำให้รู้สึกอ่อนโยน นอกจากนี้แสงที่ส่องไปยังผู้แสดงหรือฉากมุมที่ต่างกันก็จะให้ความรู้สึกที่ต่างกันอีกด้วย แสงที่ส่องมาจากด้านหลังของผู้แสดง ทำให้มีรัศมีหน้าเกรงขาม แสงที่ขมุกขมัว ทำให้สถานที่นั้นเกิดความน่าสะพรึงกลัว (สุรพล วิรุฬารักษ์, 2547: 218)

2.5.7 ดนตรี

ดนตรีนั้นมีหลากหลายรูปแบบ เช่น ดนตรีบรรเลง การขับร้องประกอบดนตรี การขับร้องโดยไม่มีดนตรี การแสดงแบบไม่มีดนตรี การสวดท่อง ร่ายบทกลอน เสียงประกอบ และการใช้เสียงที่เกิดจากร่างกายของนักแสดง เช่น การกระแทกเท้า การตบมือ เป็นต้น ดนตรีมีหน้าที่เสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึก หรือสร้างบรรยากาศให้กับเนื้อเรื่อง ดนตรีนั้นเป็นส่วนสำคัญในการเล่าเรื่อง โดยมีหน้าที่สื่อความต้องการและความรู้สึกของผู้แสดง นำเสนอความคิดของผู้แสดงและยังเป็นส่วนช่วยเปิดความรู้สึกความเข้าใจเวลาที่ผู้แสดงไม่สามารถพูดได้ คือดนตรีแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกนั่นเอง ช่วยเชื่อมต่อฉาก บอกสถานที่และเวลา และช่วยนำเสนอสารและแก่นของเรื่อง แต่หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของดนตรีคือ การให้จังหวะและทำนองประกอบการรำร่าย ดนตรีในเอเชียมีระบบจังหวะ และทำนองที่ซับซ้อน และเป็นตัวกำหนดชั้นลักษณะในบทละครของละครหลายรูปแบบ (กุลธิดา มณีรัตน์, 2547: 209)

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

จากการศึกษาเรื่องความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) และได้มาจากการชมวิดิทัศน์การแสดง การศึกษาค้นคว้า จากหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากร ผู้ชมและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ ศาสตราจารย์ดร.นราพงษ์ จรัสศรี จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.1 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการ(Documentary Research)

3.1.2 การศึกษาค้นคว้าจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง

3.1.3การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.1.4 การศึกษาค้นคว้าจากวิดิโอการแสดง

3.1.5 การศึกษาจากบทความ

3.2 ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

3.2.1 ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการวิจัย

3.2.2ตารางขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการวิจัย

3.3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

3.3.1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3.3.2ตารางรายนามบุคลากรผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับงานวิจัย

3.4 การตรวจสอบข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดทำข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์

3.5.2 การจัดทำข้อมูล

3.6 สรุปผลการวิจัยและนำเสนองานวิจัย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล หนังสือ วิทยานิพนธ์ เอกสาร วิดีโอ รวมทั้งการสัมภาษณ์ โดยมีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลดังนี้

3.1.1 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการ(Documentary Research)

3.1.1.1 สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.1.2 ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.1.3 ข้อมูลจากแหล่งออนไลน์(Internet)

3.1.2 ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง

3.1.2.1 ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นาฏศิลป์สากลส่วนหนึ่งของงานวิจัย จากกองทุนจุฬา 100 ปี โดย ดร.วิษุตา วุฑฒิตย์

3.1.2.2 ประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก โดย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

3.1.2.3 บริทัศน์ศิลปะการละคร ภาควิชาศิลปะการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.2.4 หลักการแสดง นาฏศิลป์ปริทรรศน์ โดย สุรพล วิรุฬห์รักษ์

3.1.3 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.1.3.1 ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นาฏศิลป์สากล (การแสดงจากงาน TACT Award) ส่วนหนึ่งของงานวิจัยจากกองทุนจุฬา 100 ปี โดย ดร.วิษุตา วุฑฒิตย์

3.1.3.2 สูจิบัตร คณะ ไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement)

3.1.3.3 สูจิบัตร การแสดงต่างๆ ของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

3.1.4 การศึกษาค้นคว้าจากวิดีโอการแสดง

จากการศึกษาค้นคว้าวิดีโอทางการแสดงผลงานต่างๆของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีโดยมีชุดการแสดงดังต่อไปนี้

- ลีลาการแสดงในเรื่อง ME AND MYSELF
- ลีลาการแสดงในเรื่อง BEAUTIFUL BOXER
- พิธีเปิด-ปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 การแสดงชุด SPIRIT OF ASIA “SONG OF FRIENDSHIPS AND LIGHT OF ASIA”
- ชุด CONTEMPORARY VISUALITY OF THAI PHILOSOPHY OF LIFE ในงาน ASEAN DANCE FESTIVAL ครั้งที่ 1 ณ กรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย
- มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก

- ลิลิตพระลอ 2
- พิธีปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นเจ้าภาพ
- พิธีเปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพ

3.1.5 การศึกษาจากบทความ

- บทความนาฏกรรมร่วมสมัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พีระพงศ์ เสนุไสย ประธานกลุ่มสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- บทความจากนักวิจารณ์นานาชาติที่กล่าวถึงการแสดงของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

3.1.6 การศึกษาจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

- จุติกา กศลเหมมณี “รูปแบบและแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ร่วมสมัยของ นราพงษ์ จรัสศรี”

3.2 ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

3.2.1 ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานในการทำวิจัยในครั้งนี้ ได้จัดแบ่งระยะเวลาการเก็บข้อมูล โดยจะเริ่มจากการวางแผนในการทำวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูลภาคสนาม การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและรวบรวมเพื่อนำเสนอเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ ซึ่งได้มีระยะเวลาการดำเนินงานเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2557 จนกระทั่งเดือนเมษายน พ.ศ. 2558 โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2 ตารางขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 1: ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ขั้นตอน	(เริ่มทำวิทยานิพนธ์เมื่อเดือน กันยายน พ.ศ. 2557)	ก.ย. 2557	ต.ค. 2557	พ.ย. 2557	ธ.ค. 2557	ม.ค. 2558	ก.พ. 2558	มี.ค. 2558	เม.ย. 2558	พ.ค. 2558
1	วางแผนการทำงานวิจัย	↔								
2	เก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำ โครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อ คณะกรรมการ คณะศิลปกรรม ศาสตร์		↔							
3	จัดเอกสารตามประเภท และเก็บ ข้อมูลภาคสนาม				↔					
4	เก็บข้อมูลภาคสนาม และ วิเคราะห์เอกสาร						↔			
5	ดำเนินการวิจัยในบทที่ 2-5							↔		
6	สรุปผล วิเคราะห์ผล และ นำเสนอวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์								↔	

3.3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ตามข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่มีอยู่จริงตามหลักวิชาการ โดยการบันทึกข้อมูลที่ศึกษาลักษณะงานนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย ของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งในขณะเดียวกันผู้วิจัยจะใช้การจดบันทึกข้อมูลเฉพาะประเด็นที่สำคัญอย่างสรุป และศึกษาวิธีการผสมผสานนาฏยศิลป์ไทยและนาฏยศิลป์ตะวันตกของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เพื่อมาเป็นเครื่องมือในงานวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามดังนี้

1.การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยนำหลักการสังเกตมาใช้เพื่อทำการวิจัยให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และบรรลุเป้าหมายในการทำวิจัยมีวิธีการสังเกตการณ์ 2 ลักษณะคือ

1.1 การศึกษาโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิถีทัศน์ผลงานการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยในชุดต่างๆ ของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล จดบันทึก สอบถามเพื่อเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1.1 การเข้าสังเกตการณ์การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย และวิชาการ ออกแบบการแสดงของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

1.1.2 การเข้าสังเกตการณ์สร้างสรรค์ผลงานการแสดง

- ชุดพิธีเปิดและปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งที่ 38 “จามจุรีเกมส์” ณ สนามกีฬาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ณ สนามกีฬามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต

- ชุดการแสดง อ่างว้าง ณ หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร

1.1.3 การเข้าชมการแสดงของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ณ หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร

- Dance Laboratory ณ โรงละครสดใส มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

1.2 การศึกษาสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non- Participant Observation) ผู้วิจัยสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม โดยสังเกตการณ์ทำงานของผู้สร้างสรรค์ผลงาน ตั้งแต่ขั้นต้นจนถึงการแสดงจริง พร้อมกับบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึก และบันทึกในเครื่องบันทึกเสียง

3.3.1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาหาข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติในแง่มุมต่างๆที่มีต่อการแสดงในรูปแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ทั้งทางด้านผลงานกันแสดงรวมไปถึงความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยเนื่องจากความคิดเห็นสามารถนำมาเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยจะใคร่ขอสัมภาษณ์บุคคลที่สำคัญ

3.3.2 วิทยานิพนธ์ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ตารางที่ 2 : รายนามบุคลากรผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ลำดับที่	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่งทางวิชาการ
1	ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี	อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏยศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2	อาจารย์สถาพร สันทอง	ผู้เชี่ยวชาญนาฏยศิลป์ ข้าราชการบำนาญ ผู้กำกับ และผู้ออกแบบนาฏยศิลป์ กองการสังคีต
3	อาจารย์จิรายุทธ พนมรักษ์	อาจารย์ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4	อาจารย์ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล	อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5	อาจารย์กฤษฏี ชัยศิลป์บุญ	ศิลปินและอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ โรฒ ประสานมิตร และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
6	นางสาวนัฐพร เพ็ชรเรือง	ศิลปินไทยร่วมสมัย คณะที่ศิลป์
7	นางสาววรุฎษา เหมือนประเสริฐ	ศิลปินไทยร่วมสมัย สังกัดอิสระ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้สัมภาษณ์: นายภานุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

หัวข้อในการสัมภาษณ์ : แนวคิด วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน เอกลักษณะเฉพาะตัวทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย

วันที่สัมภาษณ์ : 7 มกราคม 2558

สถานที่สัมภาษณ์ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. เอกลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่แตกต่างจากผู้สร้างสรรค์ผลงานท่านอื่นคืออะไร
2. ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย
3. เพราะเหตุใด ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงมีผลงานจนถึงในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
4. แนวคิดในการออกแบบนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย
5. วิธีการสร้างสรรคงานนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย
6. ข้อเสนอแนะและสิ่งที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ในปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏยศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกล่าวว่า เอกลักษณะความเป็นไทยและแนวคิดในงานนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ดูจากจินตภาพ หรือสภาพสังคมไทยที่นำมาเสนอผ่านในรูปแบบของการแสดงในด้านต่างๆ ไม่ใช่แค่นาฏยศิลป์ไทยเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เช่น จากงานคนตีศรีอยุธยา ความแตกต่างของงานนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ต่างจากที่อื่น คือมีแนวคิดที่ต่างจากคณะนาฏศิลป์แบบอื่นคือ ความเป็นอยู่ของไทย แต่ในส่วนของนาฏศิลป์ไทยนั้นจะเป็นส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น แต่ในส่วนลึกแล้วที่ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เน้นและนำมาใช้อยู่บ่อยครั้งคือความเป็นอยู่ของคนไทย ชีวิตจิตใจ ปรัชญาของไทย การละเล่นแบบไทย จิตวิญญาณของความเป็นไทย ศาสนาพุทธ ไม่ได้มองแค่การทำท่ารำ มีอำ การจับมือเท่านั้น

แต่มองลึกลงไปมากกว่านั้น เป็นต้น เพราะฉะนั้นการที่จะสร้างงานหรือทำอะไรก็แล้วแต่ควรมองลงไปให้ลึก การมองในเรื่องของปรัชญาไทย ตัวอย่าง เช่น ประเพณีไทยแต่โบราณกาล ใครมาถึงเรือนชานให้ต้อนรับ ลักษณะไทยมุง การละเล่นของไทย วิธีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทย ศาสนา จิตวิญญาณ ความเป็นไทย การเมืองไทย สุภาพชนไทย นาฏยศิลป์ไทย ลายไทยซึ่งตัวอย่างทั้งหมดที่กล่าวมานี้ อาจจะมีทั้งดีและไม่ดีก็ได้ แต่ถ้าในกรณีของต่างประเทศ การยื่นมุงดูถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ตัวอย่างจากประสบการณ์ของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี คือเมื่อครั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษและได้โดยสารรถประจำทางอยู่นั้น ด้านหลังรถได้เกิดเหตุการณ์ชกต่อยกันแล้ว ครูด้าได้หันไปมองดูเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น เพื่อนครูด้าที่ไปด้วยกันก็ได้หันมากล่าวเตือนว่าอย่าไปจ้องมอง เพราะประชาชนชาวอังกฤษเค้าไม่ทำกัน เพราะถือว่าการกระทำที่ไม่เหมาะสมและไม่สมควร กล่าวโดยสรุปได้คือ เอกลักษณ์ของความเป็นไทยนั้นจับต้องไม่ได้ และในส่วนที่จับต้องได้ เช่น สิ่งประดิษฐ์ของไทย ลายไทย เครื่องแต่งกายแบบไทย เป็นต้น ตัวอย่างในทางการแสดง เช่น การแสดงเรื่องมโนราห์ ของ มาตามเดม่อน นั้นได้มีการผสมผสานลีลาระหว่างนาฏยศิลป์ไทย และนาฏยศิลป์ตะวันตกเข้าด้วยกัน การแสดงถึงความเป็นไทยโดยใช้ผ่านทางลีลาท่ารำ เช่น การใช้มือจีบ มือรำ เป็นต้น ซึ่งกล่าวได้ว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่จับต้องได้ แต่ทาง ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มีแนวความคิดที่ว่า เอกลักษณ์ของความเป็นไทยน่าจะเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ซึ่งจะลึกซึ้งกว่าและให้คุณค่าและความหมายมากกว่าสิ่งที่จับต้องได้ ในทางศิลปะงานศิลป์ก็เป็นสิ่งที่จับต้องได้แต่ในทางนาฏยศิลป์และดนตรีนั้นจับต้องไม่ได้ ซึ่งควรจะมองไปถึงความหลากหลายของเอกลักษณ์ต่างๆของความเป็นไทย ไม่ใช่แต่เพียงนาฏยศิลป์ไทยเท่านั้น อาจจะใช้ได้ทุกศาสตร์เลยก็ได้เช่น ทัศนศิลป์ นฤมิตศิลป์ ดุริยางคศิลป์ นาฏยศิลป์ วรรณกรรม เป็นต้น เช่นเรื่องนารายณ์ อวตารก็ได้อ้างอิงจากวรรณกรรม มีการใช้คำอ่านของตัวหนังสือ ไม่ใช่ทำนองหรือเป็นในลักษณะของการบรรยาย และนี่ก็คือลักษณะของเอกลักษณ์ของความเป็นไทยในผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี กล่าวได้ว่าเป็นศิลปินที่เป็นผู้บุกเบิกทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยในประเทศไทย หรือเมื่อเปรียบจากเกณฑ์ความเป็นศิลปินต้นแบบของ ดร. วิชชุตา วุฒาพิศย์ แล้วนั้นแสดงให้เห็นว่า ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่ยาก คือบุคคลที่มีผลงานโดดเด่นที่สุด เป็นผลงานที่ยากไม่มีศิลปินคนใดทำกันมาก่อน และในความหายากของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้น มีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ทำงานหลายประเภทด้วยกัน ตั้งแต่ธุรกิจจนถึงงานศิลปะ ตลอดจนงานเพื่อประเทศชาติต่างๆอีกมากมาย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อาจารย์สถาพร สนทอง ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ ข้าราชการบำนาญ ผู้กำกับและผู้ออกแบบนาฏศิลป์ กองการสังคีต

ผู้สัมภาษณ์ : นายภาณุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

หัวข้อในการสัมภาษณ์ : ผลงานและความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วันที่สัมภาษณ์ : 4 ธันวาคม 2557

สถานที่สัมภาษณ์ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. เอกลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่แตกต่างจากผู้สร้างสรรค์ผลงานท่านอื่นคืออะไร
2. ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย
3. เพราะเหตุใด ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงมีผลงานจนถึงในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
4. ข้อเสนอแนะและสิ่งที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

อาจารย์สถาพร สนทองผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ ข้าราชการบำนาญ ผู้กำกับและผู้ออกแบบนาฏศิลป์ กองการสังคีต กล่าวว่า

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีมีพื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงานโดยจากความเป็นนาฏศิลป์สากลและได้ผสมผสานความเป็นไทยลงไปในงานทุกครั้ง ซึ่งไม่ใช่แต่เพียงลีลาทางนาฏศิลป์เพียงเท่านั้นศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้มีแนวความคิดริเริ่มให้กับวงการนาฏศิลป์อยู่เสมอ เรียกได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกในยุคหนึ่งเลยทีเดียว เป็นผู้ที่มีผลงานมากมายหลายหลายรูปแบบด้วยกัน เป็นที่ประจักษ์แก่ศิลปินด้วยกันจนถึงผู้ชมมากมายจนเป็นที่ยอมรับไปทั่วตั้งแต่ในสมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในสมัยนั้นศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่ได้ไปศึกษาในต่างประเทศและได้นำความรู้ความสามารถกลับมาสร้างสรรค์ผลงานและเป็นหน้าเป็นตาให้กับประเทศไทยในหลากหลายมุมมองด้วยกัน ทั้งทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของผู้ที่ได้รับชมอยู่ตลอดและยังคงล้าหน้าศิลปินในยุคสมัยนั้นจนถึงในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะนั้นผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เรียกได้ว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่าแก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาหาความรู้ ทั้งทางการศึกษาและในด้านการดำเนินชีวิต เนื่องจากในผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีนั้นมีแง่คิด คุณธรรมจริยธรรมในด้านต่างๆอยู่มากมายด้วยกัน และสิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีที่ยังคงดำรงอยู่ได้ถึงในปัจจุบันและในอนาคตนั้นก็ส่งต่อไปแก่ผู้ที่สนใจ ทั้งในสถาบันการศึกษาก็ดีต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อาจารย์จิรายุทธ พนมรังษี อาจารย์ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้สัมภาษณ์ : นายภานุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

หัวข้อในการสัมภาษณ์ : ผลงานและความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วันที่สัมภาษณ์ : 1 พฤษภาคม 2557

สถานที่สัมภาษณ์ : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. เอกลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่แตกต่างจากผู้สร้างสรรค์ผลงานท่านอื่นคืออะไร
2. ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย
3. เพราะเหตุใด ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงมีผลงานจนถึงในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
4. ข้อเสนอแนะและสิ่งที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

อาจารย์จิรายุทธ พนมรังษีอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏยศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กล่าวว่า

ผลงานการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของพี่ต้า ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกรูปแบบการแสดงที่มีความแปลกใหม่ในประเทศไทยในยุคสมัยนั้น และกล่าวได้ว่าศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างดี จนถึงในปัจจุบันผลงานต่างๆก็ยังคงติดอยู่กับตัวของศิลปินเองนั่นก็คืออยู่กับ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั่นเองและได้กระจายไปตามสถานที่ต่างๆที่ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ไปถ่ายทอดวิชาความรู้ด้วยเช่นกัน เพราะฉะนั้นแล้วผลงานต่างๆของคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) โดย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นจะคงดำรงต่อไป และกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าหาได้ยากในวงการนาฏยศิลป์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและคงจะพัฒนาต่อไปสู่ออนาคต

เมื่อกล่าวถึงความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยนั้น ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่โดดเด่นทางด้านผลงานมาตั้งแต่ในสมัยอดีต เนื่องจากผลงานของ

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ค่อนข้างแปลกใหม่ในประเทศไทยและหาชมได้ยาก เนื่องจากผลงานประเพณีนี้ไม่มีศิลปินไทยคนใดเคยทำมาก่อน จึงทำให้เกิดความแปลกใหม่ให้กับวงการนาฏยศิลป์ไทย ทางด้านเอกลักษณ์ความเป็นไทยในงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นเรียกได้ว่ามีทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม คือแนวความคิดของพีที่ตำนานสร้างสรรค์อยู่เสมอจึงไม่แปลกเลยที่จะมีบุคคลหรือศิลปิน นักศึกษา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะนำไปเป็นแบบอย่างในหลายๆด้าน

สุดท้ายนี้ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี หรือ “ต้าคอนเทม” ที่หลายๆคนรู้จักจะคงอยู่ต่อไปและสร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่าให้กับผู้คนรุ่นๆใหม่ ทั้งในและนอกวงการนาฏยศิลป์ต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อาจารย์กฤษฏี ชัยศิลป์บุญ ศิลปินและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ผู้สัมภาษณ์ : นายภาณุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

หัวข้อในการสัมภาษณ์ : ผลงานและความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วันที่สัมภาษณ์ : 1 มกราคม 2558

สถานที่สัมภาษณ์ : บริษัทกฤษฏีทีเอ็ม ออร์แกนไนซ์เซอร์แอนด์เพอร์ฟอร์มแมนท์

คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. เอกลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่แตกต่างจากผู้สร้างสรรค์ผลงานท่านอื่นคืออะไร
2. ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย
3. เพราะเหตุใด ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงมีผลงานจนถึงในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
4. ข้อเสนอแนะและสิ่งที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

อาจารย์กฤษฏี ชัยศิลป์บุญ ศิลปินและอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

การสร้างสรรค์ ผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นเป็นผลงานไทยร่วมสมัยที่อาจารย์ไม่ได้มองแค่มองลีลาท่ารำเพียงอย่างเดียว เพราะว่าอาจารย์มีพื้นฐานทางด้านนาฏยศิลป์สากลและมีความหลากหลายในอีกหลายด้าน จึงได้มาจับกุมิต่างด้านนาฏยศิลป์ไทยในด้านอื่น ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี พื้นฐานของความเป็นไทย วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยนั้นมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีความเข้าใจเป็นอย่างดี ผลงานที่ชื่นชอบของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี คือ นารายณ์อวตาร คือมีชื่อเสียง มีโปรดักชั่นที่ยิ่งใหญ่ตระการตาไม่ว่าจะเป็นในส่วนขององค์ประกอบต่างๆทั้งด้านลีลา เครื่องแต่งกาย ตลอดจนแนวความคิดต่างๆของการแสดง ซึ่งทำให้ในวงการเกิดความตื่นตัวเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้นำเอาความเป็นไทยมาผสมผสาน ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นบุคคลที่มีผลงานอยู่ไม่ขาด มีความเป็นศิลปินโดยแท้ในสายเลือด จึงได้สร้างงานในช่วงอายุต่างๆของท่านฝากไว้กับแผ่นดินโดยไม่ขาดและได้คงความเป็นศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี แสดง

ให้เห็นบทบาทมุมมองต่างๆของสังคมและสิ่งนี้ที่คงความเป็นร่วมสมัยกับทุกเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา

สุดท้ายนี้ขอให้ท่านอาจารย์อย่าได้หยุดในการทำงาน ขอให้ท่านอาจารย์ได้สร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ ต่อศิลปิน ต่อสังคม ต่อประเทศชาติ และเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆด้านแบบนี้ต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อาจารย์ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผู้สัมภาษณ์ : นายภานุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

หัวข้อในการสัมภาษณ์ : ผลงานและความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วันที่สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2558

สถานที่สัมภาษณ์ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. เอกลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่แตกต่างจากผู้สร้างสรรค์ผลงานท่านอื่นคืออะไร
2. ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย
3. เพราะเหตุใด ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงมีผลงานจนถึงในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
4. ข้อเสนอแนะและสิ่งที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

อาจารย์ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากประสบการณ์ที่เคยเรียนกับ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และทำงานกับคณะ Thai Art Movement เป็นเวลา 10 ปี (แต่คณะก่อตั้งมายาวนานกว่านั้น) ผลงานที่เกิดขึ้นมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็น Pure Art, Dance piece, Performing Art, DanceTheater, Music video, Concert, Presentation, งานแสง สี เสียง, งานแจกรางวัล, ล้วนมีเอกภาพในชิ้นงานสูง ทั้งรูปแบบการนำเสนอ องค์ประกอบ ลีลา จะไม่ซ้ำกับการแสดงอื่น เนื่องจากแนวคิดของหัวหน้าคณะที่สั่งสมประสบการณ์ ทั้งในและนอกประเทศ ลองถูกลองผิดจนหลายมือของตัวเองได้ชัดเจน ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์เคยพูดว่าการไปดูการแสดงของผู้อื่นมี 2 อย่างคือ หนึ่งดูเพื่อนำมาทำบ้างหรือสองดูเพื่อหาทางฉีกออกไปให้แตกต่างซึ่งศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ เลือกรับอย่างหลังทำให้ผลงานทุกชิ้นมีรูปแบบเฉพาะตัวและบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของคณะไทย อาร์ตมูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) และผลงานการแสดงของคณะคณะไทย อาร์ตมูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) เรื่องที่เคยรับชม ได้แสดงและชื่นชอบคือนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย “นารายณ์

อวตาร” เหตุผลที่ชอบเพราะ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี คัดเลือกและตัดตอนเฉพาะที่ เกี่ยวกับการกำเนิด (AVATAR) อันเป็นปฐมบทของการเกิดเรื่องราวใน“รามเกียรติ์” โดยแบ่ง ออกเป็น 3 องค์ ได้แก่ นารายณ์ปราบหนทุกนารายณ์อวตาร ลงกาและอโยธยา (มณฑลพิษณุโลก ทิพย์ชื่อนอนในบทพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 1) ซึ่งการแสดงครั้งนั้นเต็มไปด้วยคุณค่า ความงดงาม ในด้านการผลิตบทการแสดง การออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก แสง เสียง มีการพากย์บทการแสดงสด และยังใช้นักแสดงชายล้วนแบบละครในอย่างโบราณ ดั้งเดิม มีการถ่ายทอดีวีดีพิเศษโดยนักแสดงชายล้วนในรูปแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย คงไว้ใน ความสำคัญของบทการแสดงแบบดั้งเดิม ถือว่างานชิ้นนี้มีเอกลักษณ์ (Identity) เฉพาะตัวเป็น อย่างมาก “นารายณ์อวตาร” มีวัตถุประสงค์หลักคือ ต้องการเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่าง การแสดงนาฏศิลป์แบบดั้งเดิมกับการแสดงนาฏศิลป์แบบร่วมสมัย เพื่อให้คนรุ่นใหม่ซาบซึ้งใน วรรณกรรมและนาฏศิลป์ไทยแบบดั้งเดิม และในโอกาสเดียวกันยังได้มีส่วนร่วมในการแสดงครั้ง นั้น โดยได้รับบทเป็น “นางมณฑิ” เป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจอีกด้วยไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) เป็นคณะละคร Non Profit ปรักฎษาของกลุ่มไม่ได้มุ่งเน้นหาผลกำไร ดังนั้นตลอด ระยะเวลาแห่งการสร้างสรรค์ผลงาน ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ใช้ทุนทรัพย์ของตัวเองใน การสร้างงานการแสดงของคุณะมาโดยตลอดอุปสรรคเลยไม่เคยมีในความคิดของครุผู้สร้างท่านนี้ ก็ด้วยความรักและความเป็นเนื้อแท้ของผู้สร้างงานนาฏศิลป์ในความคิดของผม ด้วยความรักใน นาฏศิลป์นี้แหละที่ทำให้ผลงานการแสดงของ Thai Art Movement ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องจนถึง ในปัจจุบัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ อนุรักษ์ เพชรเรือง ศิลปินไทยร่วมสมัย คณะที่ศิลป์

ผู้สัมภาษณ์ : นายภานุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

หัวข้อในการสัมภาษณ์ : ผลงานและความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วันที่สัมภาษณ์ : 9 พฤศจิกายน 2557

สถานที่สัมภาษณ์ : คณะการแสดงที่ศิลป์

คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. เอกลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่แตกต่างจากผู้สร้างสรรค์ผลงานท่านอื่นคืออะไร
2. ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย
3. เพราะเหตุใด ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงมีผลงานจนถึงในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
4. ข้อเสนอแนะและสิ่งที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

อนุรักษ์ เพชรเรือง ศิลปินไทยร่วมสมัย คณะที่ศิลป์กล่าวว่า

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นบุคคลที่น่ายกย่องทางด้านของความคิดท่านสามารถมองเห็นสังคมและตัวตนของมนุษย์ได้อย่างลุ่มลึกมากๆ ซึ่งผู้สร้างงานบางคนยังมีความกลัวที่จะคิดกลัวที่จะถ่ายทอดความคิดออกมาสู่ผลงานการแสดง หรือกล่าวคือศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นบุคคลที่มองอะไรแบบตรงๆ ดิบๆ ชัดเจนไม่ปรุงแต่งทางความคิดมากซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ไม่ง่ายเลยเมื่อจะนำมาสร้างสรรค์เป็นงานการแสดง แต่เมื่อศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ทำแล้วทำให้ถึงกับอึ้งได้เลย และผู้ชมก็รู้สึกแปลกใจเหมือนกันว่าศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นกล้าทำได้อย่างไร ตัวอย่างเช่น การแสดง Dance Laboratory ที่จัดแสดงที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งได้นำเอาเบื้องหน้าและเบื้องหลังของการเป็นนักเต้นระบำมาแสดงซึ่งน้อยคนนักที่จะคิดแบบนี้เรียกได้ว่ามีเสน่ห์และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครูเลยที่สามารถเอาแนวความคิดที่ฉีกแนวมาสร้างสรรค์การแสดงให้มีความสมบูรณ์ ไม่ล้ำสมัย

ผลงานการแสดงที่ชื่นชอบคือ ผลงานชุด Ballerina ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ คือได้มีแนวความคิดที่ต่างจากที่เคยได้รับชมที่อื่นมามาก ซึ่งกล่าวคือปกติแล้วเมื่อก้าวถึงนักระบำก็จะนึกถึงผู้หญิงที่สวยงาม เสนอในความงาม แต่เรื่องนี้ได้นำเสนอเกี่ยวกับชีวิตที่วุ่นวายของนางระบำ

ที่บางครั้งต้องทนทุกข์กับการทำแต่สิ่งเดิมๆ มีการเปรียบเทียบ ถึงแม้ว่าจะทุกข์แต่ก็เป็นหนทางสู่ความสำเร็จ และนี่คืออีกหนึ่งสิ่งที่คุณชอบและหลงรักในผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่สามารถแสดงถึงจิตวิญญาณหรือจิตใต้สำนึกของมนุษย์ได้อย่างแท้จริง โดยไม่มีการปรุงแต่งให้สวยงาม และอีกหนึ่งสิ่งคือองค์ประกอบของศิลป์ การจัดวาง ฉาก แสง ทุกอย่างนั้นมีความลงตัวเป็นอย่างมาก สามารถสร้างอารมณ์ความเชื่อให้คล้อยตามไปกับการแสดงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการใส่กระโปรงที่เป็นโครงของกระโปรงซึ่งไม่ใช่ผ้าที่สวยงาม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานน่าเวทนา แต่ก็ยังคงต้องเดินและทำหน้าที่ต่อไปให้สำเร็จ

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี รักที่จะแสดงความเป็นศิลปินและเหนืออื่นใดยังสร้างงานที่สะท้อนกับสังคมเป็นหลัก บริบททางสังคม ซึ่งตรงใจผู้ชมและยังตราตรึงอยู่ตลอดไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ : วรยุภา เหมือนประเสริฐ ศิลปินไทยร่วมสมัย สังกัดอิสระ

ผู้สัมภาษณ์ : นายภานุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

หัวข้อในการสัมภาษณ์ : ผลงานและความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วันที่สัมภาษณ์ : 31 ธันวาคม 2557

สถานที่สัมภาษณ์ : สนามบินสุวรรณภูมิ

คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. เอกลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่แตกต่างจากผู้สร้างสรรค์ผลงานท่านอื่นคืออะไร
2. ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย
3. เพราะเหตุใด ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงมีผลงานจนถึงในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
4. ข้อเสนอแนะและสิ่งที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

วรยุภา เหมือนประเสริฐ ศิลปินไทยร่วมสมัย สังกัดอิสระ กล่าวว่า

เมื่อพูดถึงผลงานการแสดง ของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีนั้นเป็นการแสดงที่เน้นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ผ่านรูปแบบการเคลื่อนไหวของร่างกายในลักษณะต่างๆ ลักษณะเด่นคือการสร้างความเป็นเอกภาพและความเป็นหนึ่งเดียว โดยผ่านการใช้นักแสดงที่มีจำนวนมากๆและไม่มีการกำหนดการเคลื่อนไหวแบบตายตัวในแต่ละคน แต่สามารถสื่อออกมาเป็นภาพรวมที่ชัดเจนเพียงหนึ่งเดียว ซึ่งการออกแบบลักษณะนี้แสดงถึงความมีศักยภาพในความคิดสร้างสรรค์ ความตั้งใจที่จะทำให้เกิดการสื่อสารงานในสองมิติ หากมองจากภาพรวมทั้งหมดก็สามารถเห็นเป็นสัญลักษณ์ที่ผู้สร้างงานต้องการจะสื่อ แต่หากมองลึกลงไปในตัวของนักแสดงแต่ละคนจะรับรู้ในแง่ของอรรถกถาในการสื่ออารมณ์อีกเช่นกัน ผลงานการแสดงเรื่องพระลอ ในปี พ.ศ.2548-2549 ความโดดเด่นของการแสดงชุดนี้คือความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบการแสดง สามารถนำเอาลิลิตพระลอแบบต้นฉบับทั้งเรื่องมาถ่ายทอด ผ่านการแสดงโดยใช้เสียงบรรยายของโคลงลิลิตพระลอเป็นสื่อหลักในการแสดงแทบจะไม่มีเสียงดนตรีประกอบและลักษณะของการเคลื่อนไหวร่างกายที่ใช้มีหลากหลายรูปแบบซึ่งประกอบไปด้วย นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย แต่สามารถนำมาผสมผสานกันได้อย่างลงตัว รวมไปถึงความ

โดดเด่นในการสื่อสารองค์รวมในรูปแบบสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมในขณะนั้น ทำให้ผู้รับชมมีอารมณ์ร่วมในการแสดงยิ่งขึ้น

ผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี กล่าวได้ว่าเป็นงานนาฏยศิลป์ร่วมสมัยโดยแท้จริง คือมีการสื่อสารที่ร่วมสมัยสอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันได้อย่างดีเยี่ยม และอีกหนึ่งประการของของคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) ของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี คือความไม่หยุดนิ่งของการพัฒนารูปแบบการแสดงที่แตกต่าง มีความเป็นเลิศทางความคิด ถือได้ว่าเป็นความสดใหม่ของงานนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยจนถึงในปัจจุบัน

3.4 การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลและเอกสารต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ให้เกิดความถูกต้อง และผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลภาคสนาม โดยตรวจสอบข้อคำถามในการสัมภาษณ์ และตรวจสอบคำตอบของผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ เพื่อความเข้าใจและสามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ให้เกิดความถูกต้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Traingulation) ดังนี้

3.4.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Traingulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากการเอกสารและการสัมภาษณ์ ซึ่งนำผลจากการสัมภาษณ์ของบุคคลต่างๆมาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือได้

3.4.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Traingulation) เป็นการตรวจสอบผู้วิจัยและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องว่ามีข้อมูล หรือความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือไม่อย่างไร

3.4.3 การตรวจสอบข้อมูลด้านทฤษฎี (Theory Traingulation) ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้นั้นมาตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับทฤษฎี โดยเป็นการศึกษาจากเอกสารหรือเก็บข้อมูลซ้ำจากบุคคลนั้น เพื่อให้เกิดความถูกต้องและชัดเจน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดทำข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์

3.5.1.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาหรือเอกสาร (Data Analysis) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี และนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ให้มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ นอกเหนือจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางผลงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยกับบริบททางสังคม รวมทั้งวิเคราะห์ถึงประโยชน์และคุณค่าของการแสดงทั้งทางด้านความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงาน ปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรม เอกลักษณ์ของความเป็นไทยในด้านต่างๆ รวมไปถึงพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงตลอดจนบริบททางด้านสังคมต่อไปเมื่อวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงและสรุป รวมทั้งเสนอข้อเสนอนี้ตลอดการทำวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์แก่ผู้วิจัยและผู้ที่ต้องการจะศึกษาค้นคว้า โดยจะนำเสนอออกมาในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ต่อไป

3.5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี และผู้ชมการแสดง มารวบรวมและศึกษาและวิเคราะห์ทำงานวิจัย

3.5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม มาคิดและวิเคราะห์ในงานวิจัย ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้และจากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในวงการนาฏศิลป์ รวมถึงผู้ชม

3.5.2 การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการตามวิธีการวิจัยที่ได้กำหนด แล้วนำการศึกษามาสรุปผลการวิจัย ด้วยใช้วิธีการเขียนเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าการศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี โดยมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เลือกและกำหนดหัวข้องานวิจัย
2. การรวบรวมเอกสาร บทความ หนังสือ รูปแบบการแสดงต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม
4. เขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ ปรับแก้ นำเสนอสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อ คณะกรรมการ
5. ส่งวิทยานิพนธ์ครั้งที่หนึ่งกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับแก้ไข
6. ส่งวิทยานิพนธ์ครั้งที่สองกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับแก้ไข
7. ส่งวิทยานิพนธ์ครั้งที่สามกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับแก้ไข
8. ส่งวิทยานิพนธ์ครั้งที่สี่กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับแก้ไข
9. ส่งวิทยานิพนธ์บทที่หนึ่งถึงบทที่ห้ากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับแก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
10. นำเสนอการสอบวิทยานิพนธ์เล่มสมบูรณ์ปรับแก้ไขรูปเล่ม และนำส่งบัณฑิตวิทยาลัย

3.6 สรุปผลการวิจัยและนำเสนองานวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยและได้สรุปผลการศึกษานำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 4 วิเคราะห์การแสดง

บทที่ 5 บทสรุป

รายการอ้างอิง

ประวัติผู้วิจัย

บทที่ 4
บทวิเคราะห์ข้อมูล

**การศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ
ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี**

จากการศึกษาและค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นทางบทความ หนังสือ สื่อบัตร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี จากการค้นหาข้อมูลออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้วิจัยจะสามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์แนวความคิดในการการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีและตารางผลงานการแสดงในประเทศและต่างประเทศ

4.1.1 ตารางผลงานด้านการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงาน เผยแพร่ภายในประเทศ

4.1.2 ผลงานด้านการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงาน เผยแพร่ในต่างประเทศ

4.2 การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยโดยแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

4.2.1 การเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในยุคแรกของประเทศไทย

4.2.2 การผู้ที่ทรงอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน

4.2.3. การผลงานสร้างสรรค์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวศิลปิน

4.2.4. การมีผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างชาติยกย่องในความเป็นศิลปินในระดับสากล

4.2.5. การมีผลงานที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมากและหลากหลาย

4.2.6. การได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่มีชื่อเสียง

4.2.7. การเป็นหนึ่งในประเทศไทยที่มีผลงานคุณภาพที่หลากหลายรูปแบบ

4.2.8. การมีผลงานการแสดงอย่างต่อเนื่อง

4.2.9. การถ่ายทอดแก่ศิษย์

4.2.10. การมีความรอบรู้และการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3 วิเคราะห์ผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี กับบริบททางสังคมรวมถึงประโยชน์ที่ได้รับต่อไป

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยสรุปได้ว่า ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี

4.1 การวิเคราะห์แนวความคิดในการการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

4.1.1 แนวคิดและวิธีการสร้างผลงานจากอดีตถึงปัจจุบัน ความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าผลงาน และพัฒนาการทางด้านศิลปะการแสดง

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นอยู่ภายใต้พื้นฐานของความเป็นไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) นั่นก็คือ เป็นคณะที่อยู่ภายใต้ปรัชญาของกลุ่มไม่ได้มุ่งเน้นหาผลกำไร ดังนั้นตลอดระยะเวลาแห่งการสร้างสรรค์ผลงาน ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีใช้ทุนทรัพย์ของตัวเองในการสร้างงานการแสดงของคุณะมา โดยตลอด จึงไม่มีอุปสรรคมากนักในการสร้างสรรค์งานและผลงานส่วนใหญ่แล้วนั้นที่ได้สร้างขึ้น ทุกครั้งจะมีผลต่อบริบททางสังคมเสมอ ทั้งทางตรงและทางอ้อมมักจะมีข้อคิดหรือคติสอนใจเสมอในการแสดงทุกครั้งและด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นเนื้อแท้ของผู้สร้างงานนาฏศิลป์ซึ่งถ้าประเทศไทยขาดการบันทึกช่วงเวลาก่อร่างสร้างสรรคงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ไป จะทำให้ ประวัติศาสตร์การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์สมัยใหม่ประเทศไทยไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะ 80 เปอร์เซ็นต์ของงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทย มาจากการสร้างสรรค์งานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นจุดเริ่มต้นหรือ “บิดาของนาฏศิลป์สมัยใหม่” ของประเทศไทยเมื่อพิจารณาจากหลักฐานผลงานของท่านแล้วปรากฏว่า นอกจากจะมีอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยแล้ว คุณภาพของท่านยังคงล้ำหน้าศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยที่มีให้เห็นอยู่ในประเทศในขณะนี้ไปอีก 10 ปีเป็นอย่างน้อย จากงานวิจัยเรื่อง “เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์” ของ ดร. วิชชุตา วุฒาติตย์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาฯ 100 ปี ซึ่งนับเป็นเอกสารอันล้ำค่ายิ่งต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทย แสดงความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าผลงาน และพัฒนาการทางด้านศิลปะการแสดงของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในหลากหลายมิติ ซึ่งยากที่จะหาศิลปินใดในศาสตร์แขนงนี้มาเทียบได้

ภาพที่ : 1 การแสดงชุด : มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก

ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี

ที่มา : www.bloggang.com

แนวคิดการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีแนวความคิดและรูปแบบต่างๆ ดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับการสร้างสรรคงานในรูปแบบใหม่

ในการการสร้างสรรคงานทางด้านนาฏศิลป์ในรูปแบบใหม่นั้น มักจะใช้จากโครงสร้างของเดิมที่เคยมีอยู่แล้วในบางส่วน ซึ่งในการสร้างสรรคใหม่นั้นอาจจะตัดบางช่วงของการแสดงเดิมออกเพื่อให้กระชับขึ้นและจะเพิ่มเติมสิ่งใหม่ๆ เพื่อให้เป็นไปตามบริบททางสังคมในแต่ละยุคสมัยนั้นๆ

2. การสร้างสรรคจากทางด้านวัฒนธรรม

มีแนวความคิดในการนำวัฒนธรรมที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้และก่อให้เกิดสิ่งใหม่จากวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่มีอยู่และทำให้เกิดวัฒนธรรมที่มีการพัฒนาขึ้นจากแบบอย่างที่เคยเป็นอยู่ในทางที่พัฒนาขึ้น

3. เอกลักษณะของการแสดง

ในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี จะมีเอกลักษณ์ที่สามารถเห็นได้ชัดเจนโดยการนำเอกลักษณ์สำคัญของการแสดงจากนาฏศิลป์ตะวันตกและผสมผสานกับนาฏศิลป์ไทย และก่อให้เกิดผลงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในรูปแบบของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

4. การสร้างสรรค์งานโดยใช้แนวความคิดเชิงสัญลักษณ์ในการแสดง

คือการทำให้การแสดงนั้นเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งการใช้สัญลักษณ์ในการแสดงนั้นผู้ชมจะรับชมการแสดงได้อย่างถ่องแท้มากยิ่งขึ้น

5. การสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีทางด้านนาฏยศิลป์

การสร้างสรรค์การแสดงสามารถอธิบายได้ ซึ่งจะส่งผลให้งานมีคุณภาพมีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นและเป็นไปตามจารีตและแบบแผนทางนาฏยศิลป์

6. การสื่อสารทางด้านการแสดง

งานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ส่วนใหญ่แล้วมีการสร้างงานภายใต้แนวความคิดที่มีการสื่อสารการแสดงออกมาให้ผู้ชมในทุกๆช่วงอายุที่หลากหลายอยู่เสมอ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารทางการแสดงของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เข้าใจได้โดยง่ายและรับชมได้ทุกเพศทุกวัย

7. การคำนึงถึงสภาพยุคของสังคม

การสร้างงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มักจะสอนผู้ที่ได้รับชมอยู่เสมอ ทั้งในทางด้านของแง่คิดหรือคติสอนใจในด้านต่างๆในการดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบันที่เกิดขึ้นจริงทั้งทางตรงและทางอ้อมในทุกๆด้าน

8. การให้ความสำคัญกับสตรีเพศ

แนวความคิดในการสร้างงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี พบว่ามีการให้ความสำคัญกับผู้หญิงในหลายๆครั้งสามารถทำให้เห็นได้ว่าเพศผู้หญิงนั้นยังคงต้องมีความสำคัญที่เท่าเทียมกันในปัจจุบัน ซึ่งในอดีตนั้นผู้หญิงอาจจะมีบทบาททางด้านต่างๆนั้นน้อยกว่าเพศชาย การแสดงของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี จึงเป็นการยกระดับเพศผู้หญิงขึ้นมาให้เห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่ง

9. การอนุรักษ์วัฒนธรรม

ในการสร้างสรรค์งานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มักจะแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามอยู่เสมอ ไม่ว่าจะมีการนำเอาวัฒนธรรมของประเทศได้มาผสมผสานก็แสดงออกมาได้อย่างดีเสมอ ซึ่งนอกจากจะเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมแล้วยังเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมในด้านนาฏยศิลป์อีกด้วย

10. การสร้างสรรค์ใหม่จากความดั้งเดิม

งานนาฏยศิลป์ร่วมสมัยของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ทุกครั้งที่ทำการออกแบบการแสดงจะมีการนำแนวคิดในการสร้างสรรค์จากงานเดิมมาเป็นแบบอย่างในการสร้างเสมอไม่ว่าจะเป็นทั้งด้านข้อดีและข้อเสียเพื่อแก้ไขงานปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้น

11. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ให้ความสำคัญทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในทุกๆ ด้านอยู่เสมอ นั้นแสดงให้เห็นว่าผลงานทางการแสดงมีคุณค่าควรแก่การเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป และสามารถเผยแพร่ได้เพื่อเป็นแนวทางการสอน ซึ่งในงานการแสดงของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี จะสอดแทรกธรรมะ คติสอนใจ คุณธรรมจริยธรรมในการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยในผลงานทุกครั้งเสมอซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้มันเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับสังคมในปัจจุบัน(จตุติกา โทศลเหมมณี,2556: 254-257)

4.1.2 ผลงานด้านการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงาน เผยแพร่ภายในประเทศซึ่งได้รวบรวมไว้ดังนี้

ตารางที่ 3 : การแสดงและการสร้างสรรค์ผลงาน เผยแพร่ภายในประเทศ

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ประเภทของงาน
ราชอาณาจักรไทย	2516	ในงานเทศกาลลอยกระทง	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานนาฏยศิลป์ไทยแบบทดลอง
ช่วงพำนักอยู่ในต่างประเทศ	2516-2525	สหราชอาณาจักร	-	แสดงในต่างประเทศ
Solo dance	2525	หอศิลป์พีระศรี	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงบัลเลต์ นาฏยศิลป์ แนวใหม่
Tam & company	2526	หอศิลป์พีระศรี	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงบัลเลต์ นาฏยศิลป์ แนวใหม่
Parfum	2532	AUA	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ Dance Theatre
วลัยราตรี	2532	ช่วยผู้ติดโรคเอดส์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ฯ และ Elizabeth Taylor	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานแฟชั่นโชว์และนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ประเภทของงาน
TACT Award	2532	งาน TACT Award	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงสร้างสรรค์ สำหรับนักออกแบบ งานโฆษณาไทย
Fancy sonata	2533	AUA	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานทดลองใช้ นักแสดงละครและนัก เต้นอาชีพ
“Contemporary Visuality of Thai Philosophy of Life	2533	ในงาน 1 st Asean Dance Festival ในกรุงเทพมหานคร ประเทศอินโดนีเซีย	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงบัลเลต์ นาฏยศิลป์ แนวใหม่
Ancient place to sleep	2533	Jakarta performing arts festival	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ Dance Theatre
Glass study	2533	หอประชุมจุฬาฯ	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่
Thai drama 1990	2533	หอประชุมจุฬาฯ	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่ แบบปะติด
Nostalgia	2533	หอประชุม British Council	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานทดลองงานที่ เป็นปรัชญาศาสนา
Dancing	2534	หอประชุม AUA	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานทดลอง Directly inspired by the late 1970s London Punk Scene.
แสง-เสียง ประกอบจินตภาพ 'คนดีศรีอยุธยา'	2536	วันเฉลิมสมเด็จพระนาง เจ้าครบ 60 พระชันษา	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงานแสง สี เสียง ประกอบจินต ภาพ
La Foule	2536	ออกแบบทำเดินให้คณะ Le Jeune Ballet de France ณ หอประชุม ใหญ่ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทย	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ประเภทของงาน
Tonpu	2537	ณ โรงละครกรุงเทพ	นราพงษ์ จรัสศรี และ TeruGoi	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่
การแสดงชุดต่างๆ ในพิธีเปิด-ปิด การ แข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 18 ที่ เชียงใหม่ เช่น ชุด War and peace Golden spirit และ Golden barge	2537	การแสดงพิธีเปิด-ปิด การ แข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 ที่เชียงใหม่	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่ที่ให้ ความสำคัญกับรูปแบบ และ ลีลา
แสง-เสียง ประกอบจินตภาพ 'คนดีศรีอยุธยา 2'	2538	วันกาญจนาภิเษก 50 ปี	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงาน แสง สี เสียง ประกอบจินต ภาพ
แสง-เสียง ประกอบจินตภาพ 'แผ่นดินผืนนี้มี ความหลัง'	2539	การกุศลในกิจการของ ทหารเรือ	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงาน แสง สี เสียง ประกอบจินต ภาพ
Dying swan	2540	มุฑิตาจิตอาจารย์ โรงละครกรุงเทพ	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงานบัลเลต์ แบบนี้โศกาสลิต
Premier	2540	มุฑิตาจิตอาจารย์ โรงละครกรุงเทพ	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงานบัลเลต์ ร่วมสมัย
Crafts	2541	มุฑิตาจิตคุณหญิงเดมอณ ที่หอประชุมกรม ประชาสัมพันธ์	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงาน New Dance
จิตวิญญาณบูรพา คีตภราดร บูรพ ประทีป ที่แสดงใน พิธี เปิด-ปิด การ แข่งขันกีฬา Asian Games ครั้งที่ 13	2542	การแสดงในพิธีเปิด-ปิด การแข่งขันกีฬา Asian Games ครั้งที่ 13	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่ ที่ให้ ความสำคัญกับ รูปแบบ และ ลีลา
วรรณคดีจินตภาพ นารายณ์อสูรดา	2546	แสดง ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรม	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงาน วรรณคดีประกอบจินต ภาพ เพื่อ อนุรักษ์ มรดกทางวรรณคดีไทย ของชาติ

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ประเภทของงาน
Beautiful Boxer	2546	ภาพยนตร์	นราพงษ์ จรัสศรี	Dance on Film
วังลดาวัลย์	2547	แสง สี เสียง ประกอบ จินตภาพ “วังลดาวัลย์” ของสำนักงานทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงาน แสง สี เสียง ประกอบจินต ภาพ
‘อันดามัน... สูญเสียแต่ไม่ เสียศูนย์’	2548	เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ผู้ สูญเสียดังเหตุการณ์ภัย พิบัติ ‘สึนามิ’ แสดงใน งานวันก่อตั้งคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลง กรณ์ หอประชุมใหญ่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	นราพงษ์ จรัสศรี	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงจนต้องนำไป แสดงร่วมกับคณะกรรมการ แสดงจาก มหาวิทยาลัยบริกแฮม ยัง (Brigham Young University) จาก สหรัฐอเมริกา ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทย
พับนก	2549	ร่วมแสดงในงานส่งใจ เพื่อภาคใต้ ณ หอประชุม ใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทยและถ่ายทอด โทรทัศน์ช่อง 5 และใน งาน “Love for Andaman” ณ โรงแรม คุณหญิงสุเมณี	นราพงษ์ จรัสศรี	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงจนต้องแสดง ซ้ำ
วรรณคดีจินตภาพ 'ลิลิตพระลอ'	2549	การแสดงของโรงเรียนแม่ พระฟาติมา ณ หอประชุม ใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทย	นราพงษ์ จรัสศรี	ทำให้เยาวชนกลับมา สนใจในมรดกวรรณคดี ไทยของชาติและ ความคิดสร้างสรรค์
นาฏยศิลป์ไทย ร่วมสมัย 'ลิลิต พระลอ'	2549	แสดงวันก่อตั้งคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลง กรณ์ ลานศิลป์ คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลง	นราพงษ์ จรัสศรี	ทำให้เยาวชนกลับมา สนใจในมรดกวรรณคดี ไทยของชาติ

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ประเภทของงาน
หุ่น	2549	แสดงในงานวันก่อตั้ง คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ลานศิลปิน คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานทดลองเพื่อ ขยายเป็นโครงการ ใหญ่
อับสรา	2549	แสดงในงานวันก่อตั้ง คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ลานศิลปิน คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานทดลองเพื่อ ขยายเป็นโครงการ ใหญ่
งานมหานาฏกรรม เฉลิมพระเกียรติ 'พระมหาชนก'	2549	สร้างสรรค์ขึ้นเนื่องใน โอกาสพระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช ทรง ครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี แสดง ณ อิมแพค อารีน่า	นราพงษ์ จรัสศรี รับผิดชอบผู้อำนวยการ ฝ่ายศิลป์และกำกับศิลป์	นับว่าเป็นงาน สร้างสรรค์ที่มีผู้เข้าชม มากที่สุดเป็น ประวัติศาสตร์ ด้วยที่ นั่ง 7000 ที่นั่งต่อรอบ ระหว่างวันที่ 26 พฤษภาคม - 11 มิถุนายน 2549 รวม 34 รอบการแสดงมี ผู้ชมเข้าจับจองเต็มทุก รอบและได้มรการเพิ่ม รอบการแสดงอีก 14 รอบ ก็มีผู้เข้าชมเต็มอีก เช่นกัน
Me and Myself	2549	ภาพยนตร์	นราพงษ์ จรัสศรี	Dance on Film
งานจิตรนาฏกรรม เฉลิมพระเกียรติ 'พระมหาชนก'	2550	สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อ โครงการเศรษฐกิจ พอเพียงใน พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช แสดง ใน 3 จังหวัด เชียงใหม่ ขอนแก่น และกทม.	นราพงษ์ จรัสศรี รับผิดชอบผู้อำนวยการ ฝ่ายศิลป์และกำกับศิลป์	แสดงรวม 30 รอบใน 3 จังหวัด เชียงใหม่ ขอนแก่น และ กทม. การแสดงมีผู้ชมเข้าจับ จองเต็มทุกรอบ
เงือกน้อย Little Mermaids	2551	สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ได้นำแสดง ณ Ocean World กทม.	นราพงษ์ จรัสศรี ออกแบบ กำกับศิลป์ ให้กับคณะว่ายน้ำ เหรียญทอง Olympic จากรัสเซีย	ต้นแบบของงาน นาฏศิลป์ได้นำของ ไทยแสดงรวมกว่า 50 รอบ

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ประเภทของงาน
Inside the Dancer's Laboratory	2551	หอประชุมจุฬาฯ	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงเดี่ยวแนวใหม่ที่แสดงเบื้องหลังการเตรียมการรำ
แต่งองค์ทรงเครื่อง	2552	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	นราพงษ์ จรัสศรีและนักแสดงจากภาควิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	การแสดงนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย แนวใหม่
การแสดงในพิธีปิดกีฬามหาวิทยาลัย	2553	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	นราพงษ์ จรัสศรีและนักแสดงจากภาควิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	การแสดงนาฏยศิลป์แนวใหม่
การแสดงในพิธีปิดกีฬามหาวิทยาลัย	2554	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	นราพงษ์ จรัสศรี และนักแสดงจากจุฬาฯ	การแสดงนาฏยศิลป์แนวใหม่

4.1.2 ผลงานด้านการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงาน เผยแพร่ในต่างประเทศซึ่งได้รวบรวมไว้ดังนี้
ตารางที่ 4 : ผลงานด้านการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงาน เผยแพร่ในต่างประเทศ

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ร่วมกับศิลปิน	สถานที่แสดง
Monkey of the inkpot	2521	การแสดงนาฏยศิลป์ละครร่วมสมัยแบบละคร-นาฏยศิลป์ที่มีการเล่าเรื่อง ตระเวนแสดงร่วมกับคณะ Spiral Dance Compary ที่วสุทธราชอาณาจักกร	Kate Flatt and Timothy Lamford	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สุทธราชอาณาจักกร
Waiting for the blow to fall	2522	การแสดงนาฏยศิลป์ละครร่วมสมัยที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก ตระเวนแสดงร่วมกับคณะ Spiral Dance Compary ที่วสุทธราชอาณาจักกร	Timothy Lamford	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สุทธราชอาณาจักกร
Impersonations	2522	การแสดงนาฏยศิลป์ละครร่วมสมัยที่ได้รับอิทธิพลจากการแสดง Music Hall ของอังกฤษ ตระเวนแสดงร่วมกับคณะ Spiral Dance Compary ที่วสุทธราชอาณาจักกร	Jacky Lansiey	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สุทธราชอาณาจักกร
Aeon	2522	การแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยแบบ Movement for movement sake ตระเวนแสดงร่วมกับคณะ Spiral Dance Compary ที่วสุทธราชอาณาจักกร	Timothy Lamford	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สุทธราชอาณาจักกร
Tea Dance	2523	การแสดงนาฏยศิลป์นานาชาติแบบพื้นเมืองยุโรปตะวันตกและจีน ตระเวนแสดงร่วมกับคณะ Spiral Dance Compary ที่วสุทธราชอาณาจักกร	Kate Flatt	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สุทธราชอาณาจักกร
Ophamin	2523	การแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยแบบ สแกนดิเนเวีย ตระเวนแสดงร่วมกับคณะ Spiral Dance Compary ที่วสุทธราชอาณาจักกร	IngeLonroth	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สุทธราชอาณาจักกร
No Doves Only Hawks	2523	การแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยแบบ ละครอังกฤษ ตระเวนแสดงร่วมกับคณะ Spiral Dance Compary ที่วสุทธราชอาณาจักกร	Timothy Lamford	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สุทธราชอาณาจักกร

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ร่วมกับศิลปิน	สถานที่แสดง
Circuit 5	2523	การแสดงนาฏศิลป์แบบสวิส ตระเวนแสดงร่วมกับคณะ Spiral Dance Company ทั่วสหราชอาณาจักร	Maedee Dupres	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สหราชอาณาจักร
Elegy	2525	การแสดงนาฏศิลป์แบบ Post- modern danceตระเวนแสดง ร่วมกับคณะ Spiral Dance Company ทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Albert Reid	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สหราชอาณาจักร
Vignettes	2525	การแสดงนาฏศิลป์แบบ Post- modern dance ตระเวนแสดง ร่วมกับคณะ Spiral Dance Company ทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Albert Reid	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สหราชอาณาจักร
Ripe of spring	2525	งานการตระเวนแสดง ทั่วสหราชอาณาจักร	Kim Brandstrup	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงในฐานะศิลปิน นักแสดงไทยคนแรกที่ ตระเวนแสดง นาฏศิลป์ร่วมสมัย
The Narrow Road to the Deep North	2526	การแสดงนาฏศิลป์สมัยแบบ สแกนดิเนเวียตระเวนแสดง ร่วมกับคณะ Spiral Dance Company ทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Kim Brandstrup ผู้ออกแบบท่า เต้นชาว เดนมาร์ก ผู้ ได้รับรางวัล Olivier Award ในปี 1990	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สหราชอาณาจักร
Last Dream of a Wounded Man	2526	การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบ อังกฤษ	Timothy Lamford Artistic director คณะ นาฏศิลป์ Spiral dance company	แสดงตลอดทั้งปี ตระเวนแสดงทั่ว สหราชอาณาจักร

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ร่วมกับศิลปิน	สถานที่แสดง
Cloister	2526	งานการแสดงทั่ว สหราชอาณาจักร	Jonathan Borrows	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงในฐานะศิลปิน นักแสดงไทยคนแรกที่ ตระเวนแสดง นาฏยศิลป์ร่วมสมัย
Last Dream of a Wounded Man	2526	การแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัยแบบ อังกฤษ	Timothy Lamford	Artistic director คณะ นาฏยศิลป์ Spiral dance company
Pendulum (East and West I a life time)	2526	แสดงเดี่ยวที่ Liverpool University และ Theatre Clwyd, Mold	นราพงษ์ จรัสศรี	ได้รับคำชมจาก นิตยสารศิลปะของ Wales สหราชอาณาจักรในฐานะ ศิลปิน ผู้ออกแบบ นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัย
Sat Chatri	2526	At The Everyman Theatre, Liverpool	นราพงษ์ จรัสศรี	เผยแพร่ นาฏยศิลป์ไทย ในสหราชอาณาจักรใน ฐานะศิลปินผู้ออกแบบ นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัย
3 Solos	2527	แสดงเดี่ยวที่ Theatre Clwyd, Mold.	นราพงษ์ จรัสศรี	ได้รับคำชมจาก นิตยสารศิลปะของ Wales สหราชอาณาจักรในฐานะ ศิลปินผู้ออกแบบ นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัย
Ombreselectriques	2527	งานการแสดงตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักรและกรุงปารีส ฝรั่งเศส	Daniel Larrieu	ประสบความสำเร็จ อย่างสูง เพราะเป็น ศิลปินนักแสดงไทยคน แรกที่ปรากฏตัว ณ ศูนย์ศิลปะ ปอมป์ดิว ปารีส

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ร่วมกับศิลปิน	สถานที่แสดง
Spiked sonata	2527	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Dans Wagner	ประสบความสำเร็จอย่างสูงใน ฐานะศิลปิน แจ๊สร่วมสมัย
12XU	2527	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Michael Clark	ได้รับคำชมจาก หนังสือพิมพ์ระดับชาติ ของ สหราชอาณาจักร ในฐานะศิลปิน นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัยชั้นนำ
Field study	2527	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักรและกรุงปารีส	David Gordon	ได้รับคำชมจาก หนังสือพิมพ์ระดับชาติ ของ สหราชอาณาจักร ในฐานะศิลปิน นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัยชั้นนำ
Beauty,art,and,the kitchen sink	2527	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Lloyd Newson	ได้รับคำชมจาก หนังสือพิมพ์ระดับชาติ ของ สหราชอาณาจักร ในฐานะศิลปิน นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัยชั้นนำ
On the Breadine	2528	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Katie Duck	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงในฐานะศิลปิน นักแสดงไทยคนแรกที่ ตระเวนแสดง
Cutter	2528	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Richard Alston	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงในฐานะศิลปิน นักแสดงชั้นนำ
Water water	2528	กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร	Muna Tseng	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงในฐานะศิลปิน นักแสดงในงาน Dance USA- ในกรุง ลอนดอน

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ร่วมกับศิลปิน	สถานที่แสดง
Audible scenery	2529	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Steve Paxton	ได้รับคำชมจาก หนังสือพิมพ์ระดับชาติ พร้อมกันหลายฉบับ ของ สหราชอาณาจักร ในฐานะศิลปิน นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัยชั้นนำ
Elbows Room Games	2529	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Laurie Booth	ได้รับคำชมจาก หนังสือพิมพ์ระดับชาติ พร้อมกันหลายฉบับ ของ สหราชอาณาจักร ในฐานะศิลปิน นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัยชั้นนำ
Parfum	2529	แสดงในกรุงAmsterdams	นราพงษ์ จรัสศรี	ได้รับคำชมจาก หนังสือพิมพ์ระดับชาติ ของกรุง Amsterdams
Crossing the water	2530	ในงาน London International Festival of Theatre กรุงลอนดอน	Pip Simmons	ได้รับคำชมจาก หนังสือพิมพ์ The Independent ของ สหราชอาณาจักรใน ฐานะศิลปินผู้ออกแบบ นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัย
Pier Rides	2530	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Emilyn Claid and Mike Westbrook the fashionable ground of arty jazz	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงเพราะแสดง ตลอดทั้งปี
Bach and Often	2530	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	David Gordon	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงเพราะแสดง ตลอดทั้งปี
Take-away	2530	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Viola Faber	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงเพราะแสดง ตลอดทั้งปี

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ร่วมกับศิลปิน	สถานที่แสดง
Winter Rumours	2530	งานการตระเวนแสดงทั่วประเทศ สหราชอาณาจักร	Viola Faber	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงเพราะแสดง ตลอดทั้งปี
Moon dance	2531	แสดงที่อุปรากรเรื่องTurando ที่ The Royal Opera house, Covent Garden	Kate Flatt	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงเพราะเป็น ศิลปินนักแสดงไทยคน แรกที่ปรากฏตัว ณ โรง ละครแห่งนี้
นาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบ รัสเซีย	2534	แสดงในงาน American Dance Festival, North Carolina, USA.	Nikolai Lebadev	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงในฐานะศิลปิน นักแสดงจากไทยคน แรกในงาน
La Foule	2536	ออกแบบท่าเต้นให้คณะ Le Jeune Ballet de France เมืองลาไบ ประเทศ ฝรั่งเศส	นราพงษ์ จรัสศรี	ศิลปินไทยคนแรกที่ ได้รับเชิญเข้าแสดง ณ เมืองลาไบ ประเทศ ฝรั่งเศส
Tonpu	2537	ณ กรุงโตเกียว กทม และ กรุงเทพมหานคร	นราพงษ์ จรัสศรี และ Keiko Takeya	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงในฐานะศิลปิน นักแสดงและ ผู้ออกแบบนาฏศิลป์ จำเป็นต้องมีการแสดงอีก หลายครั้งทั้งประเทศ ในวันออกและ ตะวันตก
Tonpu	2537	ออกแบบท่าเต้นและแสดงให้กับ คณะ Keiko Takeya Contemporary Dance Company กรุงโตเกียว ประเทศ ญี่ปุ่น แสดง ณ กรุงโตเกียว และ กรุงเทพมหานคร	นราพงษ์ จรัสศรี และTeruGoi	ประสบความสำเร็จ อย่างสูงในฐานะศิลปิน นักแสดงและ ผู้ออกแบบนาฏศิลป์ จำเป็นต้องมีการแสดงอีก หลายครั้งทั้งประเทศ ในวันออกและ ตะวันตก

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ร่วมกับศิลปิน	สถานที่แสดง
E-Toor	2539	Was developed for the 16 th Festival of Asian Arts in 1996, Hong Kong	นราพงษ์ จรัสศรี และปรมาจารย์ทางดนตรีไทย อาจารย์ เมธา หมูเย็น	ประสบความสำเร็จอย่างสูงในงาน 16 th Festival of Asian Arts in 1996 presented by the Urban Council of Hong Kong, the last festival to be held before the British handover of Hong Kong to China in 1996.

จากผลงานการข้างต้นที่กล่าวมาของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มีทั้งผลงานในด้านของการเป็นผู้แสดงเอง ด้านการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีหลากหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์ร่วมสมัย นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ซึ่งผลงานทั้งหมดนั้นเรียกได้ว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่าในหลายๆด้านและเป็นที่ประจักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งในพื้นฐานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีนั้นมีพื้นฐานของความเป็นไทยอยู่ในตัว แต่ได้ไปศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตกในต่างประเทศ เรียกได้ว่าศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งในหลายๆด้านหรือกล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางด้านผลงานงานเป็นอย่างยิ่ง แต่สิ่งที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ในผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ก็คือ ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย

4.2 การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย

4.2.1. เป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในยุคแรกของประเทศไทย

ภาพที่ : 2 การแสดงชุด : วลัยราตรีงานช่วยเหลือผู้ติดต่อโรคเอดส์ ปี 2533

ที่มา : ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย โดยศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้เป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในประเทศไทย ซึ่งเป็นการนำเอานาฏศิลป์ตะวันตก มาผสมผสานเข้ากับนาฏศิลป์ไทย จึงเกิดเป็นนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในรูปแบบของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้เกิดผลงานทางด้านการแสดงต่างๆ มากมาย ไทยอาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) ได้พัฒนามาจาก คณะ ฟันนี่ บอย (Funny Boy) จะทำงานด้านศิลปะบริสุทธิ์ มีเอกลักษณ์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย โดยมีพื้นฐานมาจากนาฏศิลป์ตะวันตกมาผสมผสานกับนาฏศิลป์ไทยอย่างสอดคล้องกัน ทำโครงการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ทุกรูปแบบ หลายลักษณะ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นงานคุณภาพในระดับสูงที่สามารถสื่อถึงความหมายของงานอย่างเห็นได้ชัดและสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์คือผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ให้ผู้ชมได้สัมผัสถึงศิลปะทางด้านการแสดงอย่างแท้จริงและลึกซึ้ง ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้สร้างสรรค์เพียงคนเดียวที่มุ่งานะพัฒนานาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) อย่างจริงจังนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งเป็นสมัยที่คนไทยยังไม่รู้จักนาฏศิลป์สมัยใหม่ชนิดนี้จนได้รับการขนานนามว่า “ตัวคอนเทม” ซึ่งหมายความว่าตัวผู้เต้นนาฏศิลป์สมัยใหม่หรือนาฏศิลป์ร่วมสมัยนั่นเอง กล่าวคือจากผลงานในตารางข้างต้นทางด้านผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้เกิดขึ้นก่อนที่จะจัดทำคณะกรรมการแสดง

ไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) นั้นก็หมายความว่าผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เกิดขึ้นในยุคสมัยแรกๆ หรือเรียกได้ว่าในยุคบุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัย

จากบทความเอกสารสหภาพยุโรป (EU) “Jukka Miettinen for Ler Carnets de la Creation 2002” ได้กล่าวถึง ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ว่าเป็นผู้บุกเบิกการเต้นรำสากลสมัยใหม่ว่าในการเต้นรำสมัยใหม่ของยุโรป และอเมริกา ในช่วงศตวรรษที่ 20 มาโดยตลอดย่อมจะคุ้นเคยกับชื่อของ สตีฟ ไมเคิล คล้าค แดเนียด ลาเรล ลอยด์ นิวซัน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นักออกแบบท่าเต้นชาวไทยได้มีโอกาสร่วมงานด้วยแล้วทุกคน ไม่ว่าจะถือมาตรฐานใดก็ตาม ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ถือได้ว่าเป็นมีความปรารถนาและเชี่ยวชาญในงานนั้นๆ เป็นอย่างดี เขาผ่านการแสดงมาอย่างมากมายไม่ว่าจะเป็นที่โคเวนท์ การ์เดินและร่วมแสดงกับ เคย์โกะ ทาเคยา ดานซ์ คอมปะนีในงานอเมริกันแดนซ์ เฟสติวัลและเซาท์ แบนด์ ดานซ์ เฟสติวัล ต่อมาในประเทศไทยเขาได้จัดการแสดงมากมายให้กับวงการศิลปะการแสดงมากมาย รวมถึงการแสดงที่ออกอากาศโทรทัศน์ และการแสดงต่อหน้าผู้ชมจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2533 ผลงาน Music Video ที่เขาออกแบบท่าเต้นได้รับรางวัลเอ็มทีวี พีเพิลชอยส์อวอร์ด เขาได้กำกับการแสดงในงานเอเดส์ เซริตี้ กาลา สนับสนุนโดย อาลิสซเบธ เทย์เลอร์ ในปี พ.ศ.2541 เขาได้รับเกียรติให้ออกแบบการแสดงให้กับนักแสดงจำนวน 7,000 คนในกรุงเทพมหานคร สิ่งที่ทำให้ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีความโดดเด่นนอกจากจะเป็นความสามารถในการเต้นรำสมัยใหม่แล้วเขายังมีความเชี่ยวชาญใน ศิลปะการรำไทยและบัลเลต์นาฏศิลป์ตะวันตกอีกด้วย เขาไม่เคยหวั่นแม้จะต้องทำงานในแวดวงอุตสาหกรรมธุรกิจบันเทิง ปัจจุบันขณะนี้ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นอาจารย์สอนนักเต้นรำรุ่นใหม่อยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการยอมรับทางด้านนานาชาติทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาเป็นหลักฐานทางข้อมูลประกอบการศึกษาได้ว่า ถึงแม้ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี จะทำงานทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตกแต่ความเป็นศิลปินไทยนั่นเองที่แสดงความเป็นร่วมสมัยในตัวศิลปินที่โดดเด่นได้จนได้รับการยอมรับจากนานาชาติครั้งที่ได้ร่วมงานด้วยกัน

“ในตัวของคุณนั้นมีพื้นฐานของความเป็นไทย คือการเป็นศิลปินไทย ซึ่งแฝงอยู่ในจิตวิญญาณคุณ ไม่ว่าคุณจะทำงานในรูปแบบใดก็ตามความเป็นไทยก็ยังคงอยู่ที่ตัวคุณเสมอ”(นราพงษ์ จรัสศรี ,สัมภาษณ์:11 กันยายน 2557)

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เริ่มหัดเรียนนาฏศิลป์ไทยแบบตัวต่อตัว ครั้งยังเป็นนักเรียนชั้นประถม แม้เขาจะมีความสามารถรำในบท “ตัวพระ” ผู้ปกครองก็มีได้สนับสนุน

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของสังคมไทยที่มีต่อศิลปินรำละครเพศชายซึ่งไม่แตกต่างไปจากสังคมตะวันตกที่ผู้คนยังคงเห็นว่าการรำหรือการเต้นนั้นไม่ใช่อาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้ชาย กระนั้นก็ตาม ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงศึกษานาฏศิลป์ไทยกับอาจารย์ที่มีชื่อเสียงต่อไป ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีได้ผ่านการสอบคัดเลือกในระดับอุดมศึกษา โดยเข้าศึกษาที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลังจากจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีสถาปัตยกรรมศาสตร์ ก็ได้เดินทางไปศึกษาบัลเลต์ที่โรงเรียนเดอะรอยัลบัลเลต์สคูล ในกรุงลอนดอน และที่นี้เองที่ทำให้ความสามารถของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีได้เปล่งประกาย ต่อมาเขาได้ทำงานเป็นนักเต้นและผู้ออกแบบท่าเต้นให้กับสไปรลิดานซ์ คอมพานี ในเมืองลิเวอร์พูล และ เอ็กซ์เทม พอราวีดานซ์ เทียเตอร์ในกรุงลอนดอน นับจากนั้นเขาก็ได้เริ่มอาชีพนักเต้นรำมาตรฐานนานาชาติในระดับที่ไม่เคยมีคนไทยในอาชีพนี้ไป ถึงมาก่อน ซึ่งจากบทความข้างต้นนี้กล่าวได้ว่า ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์สมัยใหม่(บทความจากเอกสารสหภาพยุโรป (EU) “JukkaMiettinen for Ler Carnets de la Creation 2002”โดย ยุคคา ไอ เมียตติเนนฟินแลนด์ สัมภาษณ์,มกราคม 2544)

4.2.2.การเป็นผู้ที่ทรงอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ภาพที่ : 3 การแสดงชุด Salome 17 ตุลาคม 2556

ที่มา : ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

เมื่อในสมัยที่เริ่มก่อตั้งคณะการแสดง คณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) ได้ใช้ชื่อคณะ ฟันนี่ บอย (FunnyBoy) มาก่อน ใน พ.ศ.2516 และได้เปลี่ยนมาเป็น ไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) โดยศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี พ.ศ.2531 จนถึงปัจจุบัน ซึ่ง

เทคนิคและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้ชี้ให้เห็นถึงความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงาน ปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรมเอกลักษณ์ของความเป็นไทยในด้านต่างๆ รวมไปถึงพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงตลอดจนบริบททางด้านสังคม ถ้าประเทศไทยขาดการบันทึกการสร้างสรรค์ผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ไปนั้น จะทำให้ ประวัติการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทย ทั้งนี้เพราะ 80เปอร์เซ็นต์ ของงานสร้างสรรค์ของงานด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยมาจากการสร้างสรรค์งานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นจุดเริ่มต้นหรือ “บิดาของนาฏศิลป์สมัยใหม่” ของประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากหลักฐานผลงานแล้วปรากฏว่า นอกจากจะมีอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยแล้ว ทางด้านคุณภาพของงานยังคงล้ำหน้าศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยที่มีให้เห็นอยู่ในประเทศในขณะนี้อีก 10 ปี เป็นอย่างน้อย ต่อไปนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง “เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์” ของ ดร.วิชชุตา วุฒาทิพย์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาฯ 100 ปี ซึ่งนับเป็นเอกสารอันล้ำค่ายิ่ง ต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทย ความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงาน และพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในหลากหลายมิติ ซึ่งยากที่จะหาศิลปินใดในศาสตร์แขนงนี้มาเทียบได้

จากผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยที่แสดงให้เห็นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีดังนี้

พ.ศ.2532 เป็นศิลปินไทยผู้ริเริ่มกำกับการแสดง ออกแบบท่าเต้นและร่วมแสดงในงานแฟชั่นไทยร่วมสมัยแสดงเครื่องเพชรในงานวลัยราตรี ถวายในสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ

พ.ศ.2533 เป็นศิลปินไทยผู้ริเริ่มออกแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย งานแสง สี เสียง ประกอบจินตภาพชุด “คนดีศรีอยุธยา”

พ.ศ.2535 เป็นศิลปินไทยผู้ออกแบบท่าเต้นชุด CONTEMPORARY VISUALITY OF THAI PHILOSOPHY OF LIFE ในงาน ASEAN DANCE FESTIVAL ครั้งที่ 1 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ.2536 เป็นศิลปินไทยคนแรกและคนเดียวที่ได้รับเชิญออกแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย LA FOULE ให้กับคณะบัลเลต์ LAJEUNE BAKKET DE FRANCE แสดงที่เมืองลาโบ ประเทศฝรั่งเศส

พ.ศ.2537 ร่วมงานกับ KEIKO TAKEYA นักออกแบบและผู้อำนวยการคณะนาฏยศิลป์ KEIKO TAKEYA DANCE COMPANY ในการแสดงและออกแบบนาฏยศิลป์ร่วมแบบไทย MATHA GRAHAM และญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ.2537 และได้ร่วมงานกับ TERU GOI ศิลปิน BOTOH ในการแสดงและออกแบบนาฏยศิลป์ร่วมสมัยแบบไทย-ญูโด

พ.ศ.2538 เป็นผู้กำกับการแสดงพิธีเปิด-ปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 18 ณ สนามกีฬา 700 ปี จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.2539 กำกับการแสดงและออกแบบท่าเต้น แสง สี เสียง และกอบจินตภาพ ชุด แผ่นดินผืนนี้มีความหลัง

พ.ศ.2541 กำกับการแสดงละครและออกแบบท่าเต้นในพิธีเปิด-ปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 การแสดงชุด SPIRIT OF ASIA “SONG OF FRIENDSHIPS AND LIGHT OF ASIA”

พ.ศ.2547 ออกแบบการแสดงในเรื่อง BEAUTIFUL BOXER และเป็นผู้กำกับการแสดงและออกแบบนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยในรูปแบบวรรณคดีจินตภาพชุด นารายณ์อวตาร แสดงที่หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ.2548 กำกับการแสดงและออกแบบท่าเต้นงาน แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ “วังลดาว์ลย์”

พ.ศ.2549 ออกแบบท่าเต้นพับนก ในงาน LOVE FOR ANDAMAN และออกแบบกำกับการแสดงนาฏยศิลป์ร่วมสมัย ชุด อันดามัน...สูญเสียแต่ไม่เสียศูนย์

พ.ศ.2550 เป็นผู้สานต่อการออกแบบนาฏยศิลป์ร่วมสมัย ในรูปแบบของวรรณคดีจินตภาพ ชุดลิลิตพระลอ ให้กับโรงเรียนแม่พระฟาติมา แสดง ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และเป็นผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์และกำกับลีลานาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยมหกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนท ที่จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น และกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2551 ออกแบบการแสดงลีลาในเรื่อง ME AND MYSELF ออกแบบลีลาละครเพลงเรื่อง อันโดรเมดา จัดแสดง ณ พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน และออกแบบลีลาในมิวสิควีดีโอเพลงพระราชนิพนธ์ ไกลรุ่ง และอาทิตย์อัสดง ชุด H.M.BLUES เป็นต้น

ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นแบบอย่างที่ดีในหลายๆด้านด้วยกัน มีเอกลักษณ์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยโดยมีพื้นฐานจากนาฏยศิลป์ตะวันตกมาผสมผสานกับนาฏยศิลป์ไทยอย่างสอดคล้องกัน ทำโครงการต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ทุกรูปแบบ หลายลักษณะ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผลงานคุณภาพในระดับสูงที่สามารถ

สื่อถึงความหมายของงานอย่างเห็นได้ชัดและสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์คือผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ทำให้ผู้ชมได้เห็นและสัมผัสถึงศิลปะทางการแสดงอย่างแท้จริงและลึกซึ้ง เมื่อพิจารณาจากหลักฐานผลงานศาสตราจารย์.ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของประเทศไทยและยังคงล้าหน้าศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยที่มีให้เห็นอยู่ในประเทศในขณะนี้ และได้มีการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ของ ดร. วิชชุตา วุฒาทิตย์ พบว่าศาสตราจารย์.ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยมีความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ผลงานมีคุณค่าด้านปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรมความเป็นไทยในผลงาน รวมไปถึงพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงในบริบททางด้านสังคม ศิลปะการแสดงของ ศาสตราจารย์.ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในหลากหลายมิติ ซึ่งยากที่จะหาศิลปินใดในศาสตร์แขนงนี้มาเทียบได้จากผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยที่กล่าวมานั้นเรียกได้ว่าเป็นที่ประจักษ์และเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในประเทศในลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มาโดยตลอดจนถึงในปัจจุบัน จึงทำให้ทราบได้ว่าศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีเป็นผู้ทรงอิทธิพลและบุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในประเทศไทยได้อย่างแท้จริง

ภาพที่ : 4 การแสดงชุด : แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ เรื่อง คนดีศรีอยุธยา

ที่มา : ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

4.2.3.ผลงานสร้างสรรค์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวศิลปิน

เมื่อกล่าวถึงเอกลักษณ์ทางด้านผลงานที่โดดเด่นของคณะไทย ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีหลายด้วยกันที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี โดยมีพื้นฐานแนวความคิดในการสร้างงานที่ลึกซึ้ง

“เอกลักษณ์ของนราพงษ์ จรัสศรี เป็นนาฏศิลป์เพื่อศิลปะ ไม่ใช่เพื่อธุรกิจ“

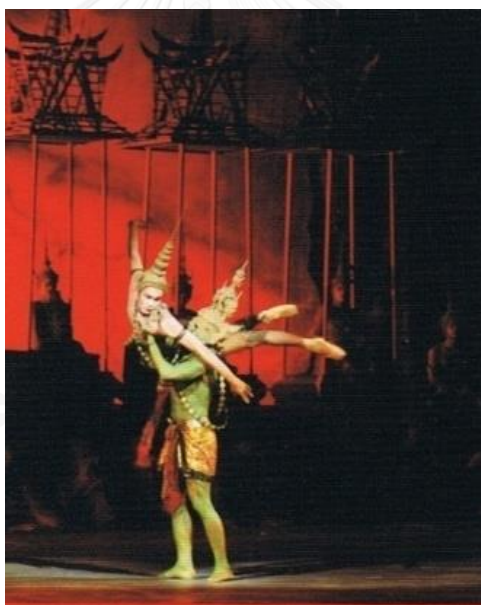
เอกลักษณ์ความเป็นไทยของนราพงษ์ จรัสศรีนั้น นึกถึงความเป็นอยู่ของไทย ไม่ใช่ นาฏยศิลป์ไทยเป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่ที่ลึกไปกว่านั้นคือจิตใจของความเป็นไทย จิตวิญญาณของความเป็นไทย เพราะฉะนั้นเวลาจะนึกถึงจริงๆ ต้องนึกให้ลึกลงไป” (นราพงษ์ จรัสศรี ,สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2557)

สรุปได้ ความแตกต่างของงานนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ต่างจากที่อื่น คือ มีแนวคิดที่ต่างจากคณะนาฏศิลป์คณะอื่นอย่างเห็นได้ชัดเจน ในยุคสมัยแรกๆคือมักจะไม่นำลีลาทำรำนาฏยศิลป์ไทยมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นหลัก แต่จะเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น นาฏยศิลป์ไทยนั้นจะเป็นส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น แต่ในส่วนลึกแล้วที่เน้นและนำมาใช้บ่อยครั้งในการสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นเอกลักษณ์ของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นก็คือความเป็นอยู่ของคนไทย ชีวิตจิตใจ ปรัชญาของไทย การละเล่นแบบไทย จิตวิญญาณของความเป็นไทย ศาสนาพุทธ ไม่ได้มองแค่การทำท่ารำ มีอรา การจับมือเท่านั้น แต่มองลึกลงไปมากกว่านั้น เป็นต้น เพราะฉะนั้นการที่จะสร้างงานหรือทำอะไรก็แล้วแต่ควรมองลงไปให้ลึก การมองในเรื่องของปรัชญาไทย ตัวอย่าง เช่น

1. ประเพณีไทยแต่โบราณกาล ใครมาถึงเรือนชานให้ต้อนรับ
2. ลักษณะไทยมุง
3. การละเล่นของไทย
4. วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทย
5. ศาสนา
6. จิตวิญญาณความเป็นไทย
7. การเมืองไทย
8. สุภาชิตไทย
9. นาฏยศิลป์ไทย
10. ลายไทย
11. เพศสภาพ
12. บริบทสังคม เป็นต้น

ตัวอย่างทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของไทยกล่าวโดยสรุปได้ คือ เอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน มีทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ และในส่วนที่จับต้องได้ เช่น สิ่งประดิษฐ์ของไทย ลายไทย เครื่องแต่งกายแบบไทย เป็นต้น ในส่วนที่จับต้องไม่ได้ เช่น แนวความคิดของความเป็นไทย คติไทย สุภาชิตไทย ตัวอย่างในทาง

การแสดง เช่น การแสดงเรื่องมโนราห์ ของ มาตามเตม่อน ได้มีการผสมผสานลีลาระหว่าง นาฏยศิลป์ไทยและนาฏยศิลป์ตะวันตกเข้าด้วยกัน การแสดงถึงความเป็นไทยโดยใช้ผ่านทางลีลาท่ารำ เช่น การใช้มือจับ มือรำ เป็นต้น ซึ่งกล่าวได้ว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่จับต้องได้ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีแนวความคิดที่ว่า เอกลักษณ์ของความเป็นไทยน่าจะเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ซึ่งจะลึกซึ้งกว่าและให้คุณค่าและความหมายมากกว่าสิ่งที่จับต้องได้ ในทางศิลปะงานศิลป์ก็เป็นสิ่งที่จับต้องได้แต่ในทางนาฏยศิลป์และดนตรีนั้นจับต้องไม่ได้ ซึ่งควรจะมองไปถึงความหลากหลายของเอกลักษณ์ต่างๆของความเป็นไทยไม่ใช่แต่เพียงนาฏยศิลป์ไทยเท่านั้น อาจจะใช้ได้ทุกๆ ศาสตร์เลยก็ได้ เช่น ทัศนศิลป์ นฤมิตศิลป์ ดุริยางคศิลป์ นาฏยศิลป์ วรรณกรรม เป็นต้น เช่น เรื่องนารายณ์อวตารก็ได้อ้างอิงจากวรรณกรรม มีการใช้คำอ่านของตัวหนังสือ ไม่ใช่ทำนองหรือเป็นในลักษณะของการบรรยาย และนี่คือลักษณะของเอกลักษณ์ของความเป็นไทยในผลงานของ ศาสตราจารย์ นราพงษ์ จรัสศรี (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์ 1 ตุลาคม 2557)

ภาพที่ : 5 การแสดงชุด นารายณ์อวตาร ศูนย์ประชุมวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ที่มา: ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

4.2.4. การมีผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างชาติยกย่องในความเป็นศิลปินในระดับ

สากล

ผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีกล่าวได้ว่า เป็นที่ประจักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นผลงานจึงได้มีผู้ชมมากมาย ซึ่งได้มีผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างชาติยกย่องในความเป็นศิลปินในระดับสากลได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

บทสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ ศิลปินในประเทศไทย

ภาพที่ : 6 ชื่อภาพ:อาจารย์สถาพร สนทอง
ที่มา : ภาณุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

อาจารย์สถาพร สนทองผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ ข้าราชการบำนาญ ผู้กำกับและผู้ออกแบบนาฏศิลป์ กองการสังคีต กล่าวว่า

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีนั้นมีพื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงานโดยจากความเป็นนาฏศิลป์สากลและได้ผสมผสานความเป็นไทยลงไปในงานทุกครั้ง ซึ่งไม่ใช่แต่เพียงลีลาทางนาฏศิลป์เพียงเท่านั้น ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้มีแนวความคิดริเริ่มให้กับวงการนาฏศิลป์อยู่เสมอ เรียกได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกในยุคหนึ่งเลยทีเดียว ซึ่งในสมัยนั้นศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ไปศึกษาในต่างประเทศ และได้นำความรู้ความสามารถกลับมาสร้างสรรค์ผลงานและเป็นหน้าเป็นตาให้กับประเทศไทย ในหลากหลายมุมมองด้วยกันทั้งทางด้านนาฏศิลป์ ตะวันตก นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของผู้ที่เข้าชมอยู่ตลอด และยังคงล้ำหน้าศิลปินในยุคสมัยนั้นจนถึงในปัจจุบันผลงานการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของตัว ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกรูปแบบการแสดงที่มีความแปลกใหม่ในประเทศไทยในยุคสมัยนั้น และกล่าวได้ว่าศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างดี จนถึงในปัจจุบันผลงานต่างๆก็ยังคงติดอยู่กับตัวของศิลปินเองนั่นก็คืออยู่กับศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี และได้กระจายไปตามสถานที่

ต่างๆที่ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ไปถ่ายทอดวิชาความรู้ด้วยเช่นกัน เพราะฉะนั้นแล้ว ผลงานต่างๆของคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) โดย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีนั้นจะคงดำรงต่อไปและกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าหาได้ยากในวงการนาฏศิลป์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและคงยังที่จะพัฒนาต่อไปสู่ออนาคต

สรุปคือ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีเป็นผู้ที่บุกเบิกศาสตร์ทางนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในยุคแรกของประเทศไทยในแบบฉบับของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี และยังคงมีความล้ำหน้าศิลปินท่านอื่นในด้านนี้อย่างยิ่ง

ภาพที่ : 7 ชื่อภาพ: อาจารย์กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ
ที่มา : ภาณุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

อาจารย์กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ศิลปินและอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง กล่าวว่า

การสร้างสรรค์ ผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีนั้นเป็นผลงานไทยร่วมสมัยที่อาจารย์ไม่ได้มองแค่มองลีลาท่ารำเพียงอย่างเดียว เพราะว่าอาจารย์มีพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์สากลและมีความหลากหลายในอีกหลายด้าน จึงได้มาจับกุมิต่างด้านนาฏศิลป์ไทยในด้านอื่น ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี พื้นฐานของความเป็นไทย วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยนั้นมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีความเข้าใจเป็นอย่างดีถึงผลงานที่ชื่นชอบของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี คือ นารายณ์ อวตาร มีชื่อเสียง มีโปรดัคชั่นที่ยิ่งใหญ่ตระการตา ไม่ว่าจะเป็นในส่วนขององค์ประกอบต่างๆทั้งด้านลีลา เครื่องแต่งกาย ตลอดจนแนวความคิดต่างๆของการแสดง ซึ่งทำให้ในวงการเกิดความตื่นตัวเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้นำเอาความเป็นไทยมาผสมผสาน ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นบุคคลที่มีผลงานอยู่ไม่ขาด มีความเป็นศิลปินโดยแท้ในสายเลือด จึงได้สร้างงานในช่วงอายุต่างๆของท่านฝากไว้กับแผ่นดินโดยไม่ขาดและได้คงความเป็นศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี แสดงให้เห็นบทบาทมุมมองต่างๆของสังคมและสิ่งนี้ที่คงความเป็นร่วมสมัยกับทุกเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา

สรุปคือ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีความเป็นศิลปินโดยแท้ในสายเลือดโดยแท้จริงและเรียกได้ว่าเป็นผู้มีความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในประเทศไทย

ภาพที่ : 8 ชื่อภาพ: อาจารย์ธนะพัฒน์พัฒน์กุลพิศาล
ที่มา : ภาณุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

อาจารย์ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล อาจารย์ประจำ**คณะศิลปกรรมศาสตร์** มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรกล่าวว่า

จากประสบการณ์ที่เคยเรียนกับ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 และทำงานกับคณะ Thai Art Movement เป็นเวลา 10 ปี (แต่คณะก่อตั้งมายาวนานกว่านั้น) ผลงานที่เกิดขึ้นมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็น Pure Art, Dance piece, Performing Art, Dance Theater, Music video, Concert, Presentation, งานแสง สี เสียง, งานแจกรางวัล, ล้วนมีเอกภาพในชิ้นงานสูง ทั้งรูปแบบการนำเสนอ องค์ประกอบ สีลา จะไม่ซ้ำกับการแสดงอื่น เนื่องจากแนวคิดของหัวหน้าคณะที่สั่งสมประสบการณ์ ทั้งในและนอกประเทศ ลองถูกลองผิดจนหลายมือของตัวเองได้ชัดเจน ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์เคยพูดว่าการไปดูการแสดงของผู้อื่นมี 2 อย่างคือหนึ่งดูเพื่อนำมาทำบ้างหรือสองดูเพื่อหาทางฉีกออกไปให้แตกต่าง ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์เลือกทำอย่างหลังทำให้ผลงานทุกชิ้นมีรูปแบบเฉพาะตัว และบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์(Thai Art Movement) และผลงานการแสดงของคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) เรื่องที่เคยรับชม ได้แสดงและชื่นชอบคือนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย “นารายณ์อวตาร” เหตุผลที่ชอบเพราะ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี คัดเลือกและตัดตอนเฉพาะที่เกี่ยวกับการกำเนิด(AVATAR)อันเป็นปฐมบทของการเกิดเรื่องราวใน “รามเกียรติ์” โดยแบ่งออกเป็น 3 องก์ ได้แก่ นารายณ์ปราบหนทุก, นารายณ์อวตาร, ลงกาและอโยธยา (มณฑลหอมข้าวทิพย์ที่ตัดตอนใน

บทพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 1) ซึ่งการแสดงครั้งนั้นเต็มไปด้วยคุณค่า ความงดงาม ในด้านการผลิต บทการแสดง การออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก แสง เสียง มีการพากย์บทการแสดงสด และยังใช้นักแสดงชายล้วนแบบละครในอย่างโบราณดั้งเดิม มีการถ่ายทอดลีลาสตรีเพศโดยนักแสดงชายล้วนในแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย คงไว้ในความสำคัญของบทการแสดงแบบดั้งเดิม ถือว่างานชิ้นนี้มีเอกลักษณ์ (Identity) เฉพาะตัวเป็นอย่างมาก “นารายณ์อวตาร” มีวัตถุประสงค์หลักคือ ต้องการเป็นเครื่องมือสื่อสาร ระหว่างการแสดงนาฏศิลป์แบบดั้งเดิมกับการแสดงนาฏศิลป์แบบร่วมสมัย เพื่อให้คนรุ่นใหม่ซาบซึ้งในวรรณกรรมและนาฏศิลป์ไทยแบบดั้งเดิมและในโอกาสเดียวกันผู้วิจัยยังได้มีส่วนร่วมในการแสดงครั้งนั้น โดยได้รับบทเป็น “นางมณฑิลา” เป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจอีกด้วยไทย อาร์ต มูฟเมนต์ (Thai Art Movement) เป็นคณะละคร Non Profit ปรัชญาของกลุ่มไม่ได้มุ่งเน้นหาผลกำไร ดังนั้นตลอดระยะเวลาแห่งการสร้างสรรค์ผลงาน ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ ใช้ทุนทรัพย์ของตัวเองในการสร้างงานการแสดงของคณะมาโดยตลอด อุปสรรคเลยไม่เคยมีในความคิดของครูผู้สร้างท่านนี้ ก็ด้วยความรักและความ เป็นเนื้อแท้ของผู้สร้างงานนาฏศิลป์ในความคิดของผม ด้วยความรักในนาฏศิลป์นี้แหละที่ทำให้ผลงานการแสดงของไทย อาร์ต มูฟเมนต์ (Thai Art Movement) ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องจนถึงในปัจจุบัน

สรุปคือ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ มีความเป็นผู้สร้างมากและบุกเบิกการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยได้อย่างลงตัวและมีแบบฉบับของตน ที่ควรแก่การเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นผู้อุทิศตนสูงต่องานศิลปะ

ภาพที่ : 9 ชื่อภาพ: ญัฐพร เพ็ชร์เรื่อง

ที่มา : ภาณุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

ญัฐพร เพ็ชร์เรื่อง ศิลปินไทยร่วมสมัย คณะที่ศิลปศึกษาว่า

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นบุคคลที่น่ายกย่องทางด้านของความคิดท่านสามารถมองเห็นสังคมและตัวตนของมนุษย์ได้อย่างลุ่มลึกมากๆ ซึ่งผู้สร้างงานบางคนยังมีความกลัวที่จะคิดกลัวที่จะถ่ายทอดความคิดออกมาสู่ผลงานการแสดงหรือกล่าวคือศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นบุคคลที่มองอะไรแบบตรงๆ ดิบๆ ชัดเจนไม่ปรุงแต่งทางความคิดมากซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ไม่ง่ายเลยเมื่อจะนำมาสร้างสรรค์เป็นงานการแสดง แต่เมื่อศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ทำแล้วทำให้ถึงกับอึ้งได้เลยและผู้ชมก็รู้สึกแปลกใจ เหมือนกับว่าศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นกล้าทำได้อย่างไร ตัวอย่างเช่น การแสดง Dance Laboratory ที่จัดแสดงที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งได้นำเอาเบื้องหน้าและเบื้องหลังของของการเป็นนักเต้นระบำมาแสดงซึ่งน้อยคนนักที่จะคิดแบบนี้เรียกว่ามีเสน่ห์ และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครูเลย ที่สามารถเอาแนวความคิดที่ฉีกแนวมาสร้างสรรค์การแสดงให้มีความสมบูรณ์ ไม่ล้ำสมัย

ผลงานการแสดงที่ชื่นชอบคือ ผลงานชุด Ballerina ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ คือได้มีแนวความคิดที่ต่างจากที่เคยได้รับชมที่อื่นมามาก ซึ่งกล่าวคือปกติแล้วเมื่อก้าวถึงนักระบำก็จะนึกถึงผู้หญิงที่สวยงาม เสนอในความงาม แต่เรื่องนี้ได้นำเสนอเกี่ยวกับชีวิตที่วุ่นเวียนของนางระบำ

ที่บางครั้งต้องทนทุกข์กับการทำแต่สิ่งเดิมๆ มีการเปรียบเทียบ ถึงแม้ว่าจะทุกข์แต่ก็เป็นหนทางสู่ความสำเร็จและนี่คืออีกหนึ่งสิ่งที่คุณชอบ และหลงรักในผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ที่สามารถแสดงถึงจิตวิญญาณหรือจิตใต้สำนึกของมนุษย์ได้อย่างแท้จริง โดยไม่มีการปรุงแต่งให้สวยงาม และอีกหนึ่งสิ่งคือองค์ประกอบของศิลป์ การจัดวาง ฉาก แสง ทุกอย่างนั้นมีความลงตัวเป็นอย่างมาก สามารถสร้างอารมณ์ความเชื่อให้คล้อยตามไปกับการแสดงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการใส่กระโปรงที่เป็นโครงของกระโปรงซึ่งไม่ใช่ผ้าที่สวยงาม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานน่าเวทนา แต่ก็ยังคงต้องเดินและทำหน้าที่ต่อไปให้สำเร็จ

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี รักที่จะแสดงความเป็นศิลปิน และเหนืออื่นใดยังสร้างงานที่สะท้อนกับสังคมเป็นหลัก บริบททางสังคม ซึ่งตรงใจผู้ชมและยังตราตรึงอยู่ตลอดไป

สรุปคือศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เรียกได้ว่ามีเสน่ห์และเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถเอาแนวความคิดที่ฉีกแนวมาสร้างสรรค์การแสดงให้มีความสมบูรณ์ ไม่ล้ำสมัยและสามารถแสดงถึงจิตวิญญาณหรือจิตใต้สำนึกของมนุษย์ได้อย่างแท้จริง โดยไม่มีการปรุงแต่งใดๆ และเรียกได้ว่าเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยได้อย่างสมบูรณ์

ภาพที่ : 10 ชื่อภาพ:วรยุภา เหมือนประเสริฐ

ที่มา : ภาณุมาศ ผลพิกุล (ผู้วิจัย)

วรยุภา เหมือนประเสริฐ ศิลปินไทยร่วมสมัย สังกัดอิสระ กล่าวว่า

เมื่อพูดถึงศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรีนั้นเป็นการแสดงที่เน้นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ผ่านรูปแบบการเคลื่อนไหวของร่างกายในลักษณะต่างๆ ลักษณะเด่นคือการสร้างความ เป็นเอกภาพและความเป็นหนึ่งเดียว โดยผ่านการใช้นักแสดงที่มีจำนวนมากๆ และไม่มีการ กำหนดการเคลื่อนไหวแบบตายตัวในแต่ละคน แต่สามารถสื่อออกมาเป็นภาพรวมที่ชัดเจนเพียง หนึ่งเดียว ซึ่งการออกแบบลักษณะนี้แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ ความตั้งใจที่จะทำให้เกิดการสื่อสารงานในสองมิติ หากมองจากภาพรวมทั้งหมดก็สามารถเห็นเป็นสัญลักษณ์ ที่ผู้สร้างงานต้องการจะสื่อแต่หากมองลึกลงไปในตัวของนักแสดงแต่ละคนจะรับรู้ในแง่ของ อรรถรสในการสื่ออารมณ์อีกเช่นกัน ผลงานการแสดงเรื่องพระลอ ในปี พ.ศ.2548-2549 ความโดดเด่นของการแสดงชุดนี้คือความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบการแสดง สามารถนำเอาลิลิตพระ ลอแบบต้นฉบับทั้งเรื่องมาถ่ายทอดผ่านการแสดง โดยใช้เสียงบรรยายของโคลงลิลิตพระลอเป็น สื่อหลักในการแสดงแทบจะไม่มีเสียงดนตรีประกอบ และลักษณะของการเคลื่อนไหวร่างกายที่ใช้มี หลากหลายรูปแบบ ซึ่งประกอบไปด้วย นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ตะวันตก นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัย แต่สามารถนำมาผสมผสานกันได้อย่างลงตัว รวมไปถึงความโดดเด่นในการสื่อสารองค์รวม ในรูปแบบสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมในขณะนั้น ทำให้ผู้รับชมมีอารมณ์ร่วมใน การแสดงยิ่งขึ้น

สรุปคือ ผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี กล่าวได้ว่าเป็นงานนาฏยศิลป์ร่วมสมัยโดยแท้จริง คือมีการสื่อสารที่ร่วมสมัยสอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันได้อย่างดีเยี่ยม และอีกหนึ่งประการของ ของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี คือความไม่หยุดนิ่งของการพัฒนารูปแบบการแสดงที่แตกต่าง มีความเป็นเลิศทางความคิด ถือได้ว่าเป็นความใหม่ของงานนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยจนถึงในปัจจุบันและเป็นแบบอย่างที่ดีในรูปแบบงานนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย

บทความจากนักวิจารณ์นานาชาติ

“ต้าได้ดึงดูดความสนใจจากเราเป็นอย่างมากด้วยแววตาที่ดูเหมือนจะเปี่ยมล้นไปด้วยความลับ”

แอนน์ นูเจนท์ (Ann Nugent) นิตยสารการเต้นและนักเต้น (Dance and Dancers Magazine)

“พรสวรรค์และความรักในการเต้นรำของเขาเป็นสิ่งที่ทุกคนมองเห็นได้ง่าย มันช่างกลมกลืนเป็นตราประทับที่ยังติดตราตรึงในการเต้นบัลเลต์จากต่างแดน”

แอนน์ นูเจนท์ (Ann Nugent) นิตยสารเดอะสเตจ (The Stage)

“ศิลปินที่มีแรงดึงดูดอย่างน่าประหลาด”

แมรี คลาร์ก (Mary Clarke) นิตยสารThe Guardian

“หนึ่งในนักแสดงหน้าใหม่ที่มีนามว่าต้า มีลีลาการเคลื่อนไหวในแบบเฉพาะที่ว่องไว เชียบคมและลื่นไหล”

จอร์น เพอร์ซิวัล(John Percival) หนังสือพิมพ์ เดอะไทม์ (The Time)

“มีเพียงต้ากับความบริสุทธิ์ที่ชัดตรงในแบบไดแอน อาร์บัส(Diane Arbus) เท่านั้นที่เข้าถึงแก่นได้พื้นผิวได้ คำกล่าวของเขาเกี่ยวกับความกังวลในเรื่องโครงสร้างของร่างกายนั้นช่างจับใจ”

แมดเดอเลน นิคคลิน (Maidelaine Nicklin)

“ ความมั่งคั่งที่ช่วยเอาไว้ก็คือต้า ผู้ซึ่งมีสมดุลง่ายที่ดูผ่อนคลายอ่อนช้อย นับเป็นการผสมผสานอันน่าพิงพอใจระหว่างบัลเลต์คลาสสิกกับการฝึกฝนรำไทย”

แมรี เบรนนัน(Mary Brennan) หนังสือพิมพ์สกอตส์แมน (The Scotsman)

“ นักเต้นผู้เดียวที่ทำได้ดีในผลงานทั้งสองนี้คือชายผู้เรียกตัวเองสั้นๆว่าต้า สมาชิกผู้รับใช้คณะเอ็กคองเทมโพรารี ดานซ์ เรียเตอร์(Extemporary Dance Theatre) ที่ยาวนานที่สุด ความไหลลื่นของเขา การเคลื่อนไหวที่นุ่มนวลเหล่านี้ล้วนทำให้เขานำหน้าคนอื่นๆ ที่ถูกคัดเลือกเข้ามาแสดงในรายการนี้โดยเฉพาะ”

จอร์น เพอร์ซิวัล (John Percival) หนังสือพิมพ์เดอะไทมส์ (The Time)

“บรรดานักแสดงวิ่งพล่านไม่หยุดยั้ง แสดงท่วงท่าการเคลื่อนไหวที่แตกเป็นเสี่ยงๆ ไม่ต่อเนื่องเหมือนเล่นเกมส้อย่อยๆ หลายๆ ชนิด มีเพียงในส่วนของตัว ผู้เป็นนักเต้นชาวไทยเท่านั้น ที่เมื่อคืนข้าพเจ้ามองเห็นการเต้นที่มีการจัดระเบียบเทคนิคต่างๆ ได้อย่างสมเหตุสมผลจนสามารถถือว่าการแสดงที่ประกอบไปด้วยบัลเลทการเคลื่อนไหวที่ไม่ค่อยมีสาระให้ดูนั้นดีได้อย่างต่อเนื่อง “

เคลเมนต์ คริสป์ (Clement Crisp) หนังสือไฟแนนเชียล ไทมส์ (Financial Times)

“บรรดานักเต้นมีภูมิหลังและการฝึกฝนที่หลากหลาย และมีความสามารถทัดเทียมกันในสายงานของพวกเขา ที่เหนือกว่านั้นมีหนึ่งในบรรดานักเต้นทั้งหลาย ซึ่งก็คือ ตัว ผู้มาจากประเทศไทยและได้ศึกษาเกี่ยวกับละครรำดั้งเดิมมาจากประเทศบ้านเกิด เป็นผู้มีที่สามารถทุ่มเทให้กับการแสดงโดยใช้ประสาทสัมผัสพิเศษอันน่าพิงพอใจของเขา ในทักษะการเคลื่อนไหวและการแสดงออกในรายการละคร”

เคลเมนต์ คริสป์ (Clement Crisp) หนังสือไฟแนนเชียล ไทมส์ (Financial Times)

“แม้ว่าบรรดานักแสดงได้ใช้แนวคิดของพวกเขาเองในผลงานชิ้นนี้ โดยเฉพาะตัวผู้รับบทตัวละครที่มีความก่อกวนหรือกระอักกระอ่วนตลอดเรื่อง “

แจนนัพาร์รี่ (Jann Parry) หนังสือดิออบเซอร์ฟเวอร์ (The Observer)

“การแสดง“Three Solos” ของตัวซึ่งเป็นผลงานที่เขาออกแบบทำตนเองเป็นงานที่ดีเยี่ยมและเป็นสื่อที่ดีเลิศสำหรับนักเต้นที่มีพรสวรรค์ผู้นี้ ในการอบรมเวิร์คช็อป บุคลิกที่ช่างนุ่มนวลของตัวจับใจผู้เข้าอบรมได้อย่างรวดเร็วเขาได้สร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้สมาชิกสร้างทั้งแนวคิดสร้างสรรค์และความคิดริเริ่มได้”

มาร์กาเรต เรเลจ (Margaret Cael a Chaelวารสารศิลปะเวลส์ (Welsh Arts Journal)

“จับใจ โดดเดี่ยว ดันรน ใฝ่หาโอกาส ศิลปินผู้แสดงออกบนเวทีได้อย่างงดงาม วลีเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นถ้อยคำที่หนังสือเดอะการ์ดเดียน (The Guardian) เขียนบรรยายถึงตัว นักเต้นเชื้อชาติไทยและสมาชิกของคณะเอ็กเทมโพรารีแดนซ์เธียร์เตอร์ (Extemporary Dance There) ตัวเป็นที่รู้จักในนามของศิลปินคนหนึ่งที่มีพรสวรรค์พิเศษ นักแสดงที่ควรชมผลงานหนังสือแดนซ์แอนด์แดนเซอร์ (Dance and Dancer) เขียนถึง “บุคลิกที่เปี่ยมด้วยจิตวิญญาณ” ของเขา ส่วนหนังสือไทม์เอาท์ (Time Out) ก็เขียนถึง “ความบริสุทธิ์ไร้เดียงสาที่เข้าถึงใจ” ของเขา นี่คือการร่าเริงที่คุ้นเคยกันกับการอุทิศตนอย่างแรงกล้าจนเกือบถึงจุดของความหลงใหลที่ได้หล่อหลอมความเป็นศิลปินผู้ประสบความสำเร็จอย่างจริงจังผู้นี้ “

ซึ่งจากคำยืนยันข้างต้นของบุคคลต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าทางด้านผลงานและความเป็นศิลปินของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีความเป็น

คุณภาพจากหลักฐานผลงานการแสดงในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็น องค์ประกอบต่างๆของการแสดง ตลอดจนแนวความคิดที่ได้นำมาสร้างสรรค์การแสดง ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นั้น เรียกได้ว่าเป็นผู้มีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่สามารถลอกเลียนแบบได้ยากและไม่เหมือนใคร และผลงานยังคงเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ ซึ่งนับจากนี้ต่อไปในอนาคตศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงเป็นศิลปินต้นแบบที่ดีและควรค่าแก่การเชิดชูให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

4.2.5. การมีผลงานที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ : 11 การแสดงชุด : มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก

ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี

ที่มา : www.scene4.com

ภาพที่ : 12 การแสดงชุด : การออกแบบการถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณา

สีสันแห่งตะวันออก พ.ศ. 2536

ที่มา : ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ภาพที่ : 13 การแสดงชุด: มหกรรมภาพยนตร์อาเซียน Boi Fair
ที่มา: ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ภาพที่ : 14 การแสดงชุด : ออกแบบการแสดงประกวดสาวงาม จังหวัดระยอง
ที่มา : ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ภาพที่ 15 การแสดงชุด : พิธีเปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
ครั้งที่ 38 จามจุรีเกมส์

ที่มา : http://www.chamchurigames38.chula.ac.th/Press/press_pic.html#open1

การเป็นผู้มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่น เป็นที่ยอมรับของวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) ที่นำเสนอศิลปะเพื่อศิลปะ (Art for Art sake) ซึ่งได้รับการยอมรับให้แสดงต่อหน้าสาธารณชนในเวทีระดับนานาชาติมากกว่า 2,000 ครั้ง ในฐานะนักแสดง (Performer) และนักเต้น (Dancer) และศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และเสียสละเพื่องานนาฏศิลป์ เป็นผู้ที่มีความสามารถเฉพาะตัวในการควบคุมและฝึกฝนคนทั่วไปจำนวนมากมายมหาดาล ที่ไม่มีพื้นฐานทางการแสดงมาก่อนให้เป็นนักแสดงได้ในเวลาที่จำกัด เสียสละเวลาเพื่อรับใช้ชาติในงานสำคัญในระดับชาติและนานาชาติซึ่งต้องใช้นักแสดงจำนวนมาก นักแสดงส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยศิลปินแนวหน้าในประเทศหลากหลายวัฒนธรรม ครูอาจารย์ นิสิต นักศึกษา นักเรียน เยาวชนไทย ทั้งในระดับชุมชน และเด็กด้อยโอกาส เป็นต้นผู้ที่ทำเช่นนี้ได้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะเป็นตัวช่วยให้คนจำนวนมากและหลากหลายให้ความร่วมมือ ดังผลงานที่ปรากฏ เช่น การทุ่มเทการถ่ายทอดผลงานให้กับผู้แสดง 7,000 คน ในพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ซึ่งมีการถ่ายทอดไปยังประเทศอื่นทั่วโลกและ การถ่ายทอดผลงานให้กับผู้แสดงกว่า 10,000 คน ในพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 จังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ

ภาพที่: 16 การแสดงชุด : แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ เรื่อง "คนดีศรีอยุธยา" พ.ศ. 2538

ที่มา: ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี สื่อให้เห็นถึงคุณค่าในความคิด ความจริง ความงาม อารมณ์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณ เช่น การแสดงงานมหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” โครงการที่ได้ร่วมเฉลิมฉลองพระอัจฉริยภาพทางวรรณกรรม ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเป็นโครงการที่ได้แสดงพระอัจฉริยภาพผ่านทางศิลปะการแสดงสมัยใหม่ ซึ่งถูกสร้างสรรค์ขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ โดยอัญเชิญบทพระราชนิพนธ์ พระมหาชนก มาจัดเป็นการแสดงนาฏกรรม เพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้ซาบซึ้งในคำสอนที่พระราชทานไว้ในหนังสือ และจะได้นำปรัชญาที่ได้จากหนังสือพระราชนิพนธ์ไปปรับใช้ในการครองตนในสังคมต่อมาผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี แสดงออกถึงแนวคิด สร้างพลังความรู้และพัฒนาสติปัญญา แก่มนุษยชาติ เป็นผู้ริเริ่มวรรณคดีประกอบจินตภาพ เช่น นารายณ์อวตาร และลิลิตพระลอ ซึ่งมีแนวความคิดที่ชัดเจน เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวรรณคดีไทยด้วยนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย และสร้างพลังความรู้และพัฒนาสติปัญญาแก่มนุษยชาติผ่านการเป็นผู้นำโครงการออกแบบนาฏยประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในงานวันนักประดิษฐ์แห่งชาติปี 2549 นอกจากนี้ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ยังควบคุมดูแลโครงการนาฏยประดิษฐ์ของเยาวชนในปีอื่นๆ อีกมากมาย รวมแล้วมากกว่า 3,000 โครงการ ในระยะเวลากว่า 3 ทศวรรษ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ก่อให้เกิดความรู้สึกละเอียดอ่อนอารมณ์ และส่งเสริมจินตนาการ ซึ่งมีอยู่กันหลายชั้นที่เผยแพร่ในระดับนานาชาติที่ผู้ชมจำได้ เช่น การแสดงชุดสงครามสันติภาพ ในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์

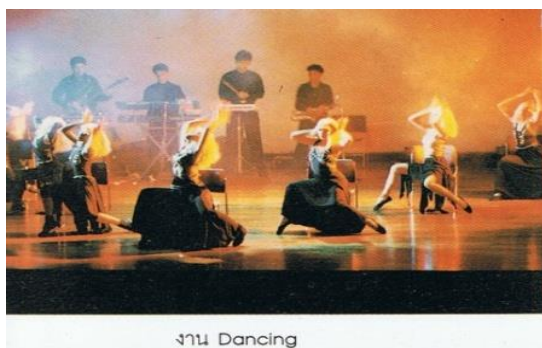
ครั้งที่ 18 จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2537 และการแสดง ชุด จิตวิญญาณบูรพา ในงานพิธีการแข่งขัน กีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 พ.ศ.2541 และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์ มีทักษะสูงส่ง มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ไม่แสดงเจตนาหรือจงใจในการคัดลอกหรือเลียนแบบผลงานของผู้อื่นทั้งเปิดเผย และแอบแฝง ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ริเริ่มการแสดง แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ โดยใช้ทักษะที่สูงสุด มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีรูปแบบที่มีผู้นำไปเป็นแบบอย่างมากที่สุดในงาน แสง สี เสียงที่สร้างสรรค์ขึ้นในเวลาต่อมาตัวอย่างผลงานการแสดง เช่น “คนดีศรีอยุธยา” ของกองทัพทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระมหาปรมมหาราชมหาราชาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในงานฉลองกาญจนาภิเษก และ “แผ่นดินผืนนี้มีความหลัง” การแสดง แสง สี เสียงประกอบจินตภาพ จัดโดยกองทัพเรือเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ นอกจากนี้ยังมี “วังลดาวัลย์” แสง สี เสียงประกอบจินตภาพ ซึ่งจัดโดยสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ฯลฯ จากการที่ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้รับเชิญจากบุคคลสำคัญทางด้านโพส โมเดิร์นแดนซ์ จากนานาชาติจำนวนมากมายหลายท่าน ให้ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้เป็นนักแสดงในงานของตน และได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรว่า “เป็นผู้ที่มีลีลาที่ชัดเจนสื่อได้ประดุจเหลี่ยมเพชรที่แวววาวและใสบริสุทธิ์” แสดงให้เห็นถึงทักษะสูงส่งที่มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ในการแสดง และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ส่วนการออกแบบและการฝึกซ้อมนักแสดงกว่า 3,600 คน ในชุดการแสดง “บูรพาประทับ” ในพิธีปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ปี พ.ศ.2543 เป็นการแสดงของแสงที่ถือเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน นอกจากนี้ผลงานที่ได้รับจัดการแสดง ถ่ายทอดหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่องและถือเป็นสถิติ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้ทำการฝึกซ้อมการแสดงให้กับนักแสดงที่มีจำนวนมาก เช่น นักแสดง 10,000 คนในการสร้างสรรค์การแสดงพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2537 และต่อเนื่องมายังการสร้างสรรค์งานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบัน ทั้งในบทบาทของนักแสดง นักออกแบบ ผู้สร้างสรรค์ ผู้กำกับการแสดง และการสืบทอดในระดับอุดมศึกษาในหลายๆมหาวิทยาลัย จนได้รับโปรดเกล้าให้ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ ในปี พ.ศ.2550

ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ริเริ่มในการออกแบบงานนาฏศิลป์โดยการบูรณาการงานศิลปะประเภท 3 มิติ คือ นาฏศิลป์ งานสถาปัตยกรรม และทัศนศิลป์ได้อย่างลงตัวที่สุด เช่น งานประเภทการแสดง แสง สี เสียงประกอบจินตภาพ ชุดคนดีศรีอยุธยา ชุดแผ่นดินนี้มีความหลัง ชุดพระมหากษัตริย์ เป็นต้นและได้รับความไว้วางใจให้สร้างสรรค์ผลงานที่สำคัญและยิ่งใหญ่ในระดับนานาชาติมากกว่าใครในสายอาชีพเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เช่น การ

แสดงชุดที่สำคัญที่สุดในพิธีเปิด-ปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่13 ที่ เชียงใหม่ ซึ่งมีการถ่ายทอดไปยังประเทศอื่นทั่วโลก แสง เสียง ประกอบจินตภาพ “คนดีศรีอยุธยา” ของกองทัพบก ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในงานฉลองกาญจนาภิเษก และงานมหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” สร้างสรรค์ขึ้นเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาราช ทรงครองสิริราชสมบัติครบรอบ 60 ปี ณ อิมแพค อารีน่า การรอบรู้ในหลายศาสตร์ทำให้ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้บูรณาการทั้งงานออกแบบนาฏศิลป์ ออกแบบเครื่องแต่งกาย ออกแบบฉาก และทัศนศิลป์ ดังตัวอย่างที่ นราพงษ์ รับผิดชอบ เป็นผู้ออกแบบนาฏศิลป์ และผู้อำนวยการฝ่ายการแสดงมหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” ผู้กำกับการแสดง ออกแบบลีลา การแสดงชุดจิตวิญญาณบูรพา คีตภาวราตร ในพิธีเปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 และวรรณคดีประกอบจินตภาพ นารายณ์อวตาร เพื่ออนุรักษ์ มรดกทางวรรณคดีไทย

จากทั้งหมดที่กล่าวมานั้นทำให้ทราบได้ว่าผลงานที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมากและหลากหลายที่แสดงถึงความเป็นหนึ่งเดียวในประเทศของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เพราะถ้าผลงานนั้นไม่เป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับคงจะไม่ได้สร้างสรรค์ผลงานอันมากมายให้กับประเทศชาติได้ถึงขนาดนี้ และผลงานงานส่วนใหญ่แล้วนั้นอยู่ในระดับนานาชาติด้วยกันทั้งสิ้น เรียกได้ว่าผลงานทางด้านการแสดงและทางด้านการสร้างสรรค์ของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีคุณภาพอย่างแท้จริง

4.2.6.การได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่มีชื่อเสียง

ภาพที่ : 17 การแสดงชุด : Dancing AUA พ.ศ. 2534

ที่มา:ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้สร้างสรรค์เพียงคนเดียวที่มุ่งมานะพัฒนา นาฏยศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) อย่างจริงจังนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งเป็นสมัยที่คนไทย ยังไม่รู้จักนาฏยศิลป์สมัยใหม่ชนิดนี้จนได้รับการขนานนามว่า “ตัวคอนเทม” ซึ่งหมายความว่าตัวผู้ เต้นนาฏยศิลป์สมัยใหม่หรือนาฏยศิลป์ร่วมสมัยนั่นเอง จึงทำให้เป็นที่ยอมรับของวงการ ศิลปะการแสดงว่าเป็นผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัยทั้งในระดับนานาชาติ ดังหลักฐานในปี พ.ศ.2545 ได้รับการคัดเลือกจาก European Union ให้เป็นบุคคลผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัย (Modern Dance) อย่างแท้จริงของประเทศไทย โดยมี Jukka O. Miettinen ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้าน ศิลปะการแสดงระดับโลก จาก Finland เขียนบันทึกและจัดพิมพ์หนังสือประกาศเกียรติคุณ และ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ผดุง ถ่ายทอด เผยแพร่ และเป็นต้นแบบนาฏยศิลป์ ร่วมสมัย (Modern Dance) ของไทยโดยแท้ เพราะเป็นผู้ออกแบบนาฏยศิลป์ร่วมสมัยไทยคนแรก และคนเดียวในขณะนี้ ที่ได้รับการไว้วางใจจากคณะกรรมการแสดงนาฏยศิลป์จากประเทศที่มีความ เจริญทางด้านนาฏยศิลป์สมัยใหม่ที่ล้ำหน้ากว่าประเทศไทยให้ไปแสดงนำและออกแบบฝึกสอนนัก เต้นอาชีพในประเทศนั้นๆ เช่น

- คณะ Le Peti Ballet แห่งกรุง Amsterdam ประเทศเนเธอร์แลนด์
- คณะนักแสดงใน South East Asia Project “crossing the water” ซึ่งแสดงในงาน London International Festival of Theatre กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ
- คณะบัลเลต์ Le Jeune Ballet de France ของประเทศฝรั่งเศส
- คณะ Keiko Takeya Dance Theatre จากโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
- เดวิดกอร์ดอน (David Gordon) ผู้ออกแบบท่าเต้น และก่อตั้งคณะพิคอัพแดนซ์ คอมพานี (Pick Up Dance Company) กรุงนิวยอร์ก
- สตีฟแพคสตัน (Steve Paxton) บิดาแห่งการเต้นในเทคนิคการค้นสบอดตี้คอนเทม (Body Contact Improvisation) กรุงนิวยอร์ก
- ดัน วากเนอร์ (Dans Wagner) อดีตผู้กำกับ คณะลอนดอนคอนเทมโพรารีแดนซ์เธียเตอร์ (London Contemporary Dance Theatre) กรุงนิวยอร์ก
- เคทฟเลท (Kate Flatt) นักออกแบบท่าเต้นในอุปรากร และละครฮิตจากเวสต์เอนด์ (West End) และบรอดเวย์ (Broadway) เรื่อง เลมิเซอราเบิล (Les Miserables) กรุงลอนดอน
- ริชาร์ดอัลสตัน (Richard Alston) อดีตผู้กำกับบรอมแบแดนซ์เธียเตอร์ (Rambert Dance Theatre) และริชาร์ดอัลสตันแดนซ์คอมพานี (Richard Alston Dance Company) กรุงลอนดอน
- ไมเคิลคลาก (Michael Clark) ศิลปิน “Punk” ชาวอังกฤษ กรุงลอนดอน

- ลอยด์ นิวสัน(Lloyd Newson) ผู้กำกับชาวออสเตรเลีย แห่งคณะดีวีเอท(DV8) กรุงลอนดอน

-คิม แบรินสตรอป(Kim Brandstrup) ผู้ออกแบบท่าเต้นชาวเดนมาร์ก ผู้ได้รับรางวัลโอลิเวียร์อวอร์ด(Olivier Award) กรุงลอนดอน(Jonathan Borroes) ผู้ออกแบบท่าเต้นและนักเต้นจากคณะเดอะรอยอลบัลเลต์(The Royal Ballet) กรุงลอนดอน

-เคตตี ดัก (Katie Duck) นักออกแบบการแสดงแนว ดานซ์เธียเตอร์(Dance Theatre) ชาวอเมริกันที่อาศัยอยู่ในอิตาลี

-มูนา ซิง(Muna Tseng) นักออกแบบท่าเต้นชาวจีนฮ่องกง ที่อาศัยอยู่ในกรุงนิวยอร์ก

-เคโกะ ทาเกยา (Keiko Takeya) นักออกแบบท่าเต้นและผู้อำนวยการคณะเคโกะทาเกยา ดานซ์คอมพานี(Keiko Takeya Company) กรุงโตเกียว

-เทรู กอย (TeruGoi) ศิลปินบุดู (Butoh) กรุงโตเกียว

-ดาเนียล ลารู (Daniel Larrieu) นักออกแบบท่าเต้น ชาวฝรั่งเศสจากกรุงปารีส

-เลบาเดฟ(Lebadev) นักออกแบบท่าเต้น ชาวรัสเซีย

-พิพซิมมอนส์(Pip Simmons) ผู้กำกับละครแบบทดลอง กรุงลอนดอน

และยังเป็นผู้ที่มีผลงานที่ยังประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ เป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักจัดการแสดงอาชีพที่มีความรู้ดีว่า ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มีความโดดเด่นในการสร้างงานศิลปวัฒนธรรมหลากหลายรูปแบบ ดังตัวอย่างงานหลายชิ้นที่ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่สร้างสรรค์งานอุดมคติ ที่ยังประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ ดังตัวอย่างการถ่ายทอดงานการแสดงให้กับศิลปินเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จีน ญี่ปุ่น และเวียดนาม ใน South East Asia Project “Crossing the water” ซึ่งแสดงในงาน London International Festival of Theatre กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ งานที่ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติอีกหลายงาน เช่น 1ST ASEAN Dance Festival จัดที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ที่ใช้ศิลปินไทยและตะวันตกจากกองการสังคีต กรมศิลปากร และออกแบบการแสดงนาฏศิลป์แนวใหม่ “La Foule” และถ่ายทอดให้กับนักเต้นฝรั่งเศส แสดงที่เมือง ลาโบ ประเทศฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังได้ถ่ายทอดงานให้กับนักแสดงสมัครเล่น เช่น นักแสดงจำนวนมากในการแสดงพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬา ที่ได้กล่าวมาแล้วกว่า 20,000 คน

ท้ายที่สุดแล้วศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่มีผลงานที่ยังประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ เป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักแสดงอาชีพที่มีความรู้ดีว่า นราพงษ์ จรัสศรี มีความโดดเด่นในการสร้างสรรค์ผลงานหลากหลายรูปแบบ ดังตัวอย่างงานหลายชิ้นที่ ศาสตราจารย์ ดร.

นางพงษ์ จรัสศรี ได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่สร้างสรรค์งานอุดมคติที่ยังประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติ ดังตัวอย่างการถ่ายทอดงานการแสดงให้กับศิลปินจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จีน ญี่ปุ่น และเวียดนาม ใน South East Asia Project “Crossing the water” ซึ่งแสดงในงาน London International Festival of Theatre กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

4.2.7. เป็นหนึ่งเดียวในประเทศไทยที่มีผลงานคุณภาพที่หลากหลายรูปแบบ

ภาพที่ : 18 การแสดงชุด : มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชก
ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี
ที่มา : www.borad.trekkingthai.com

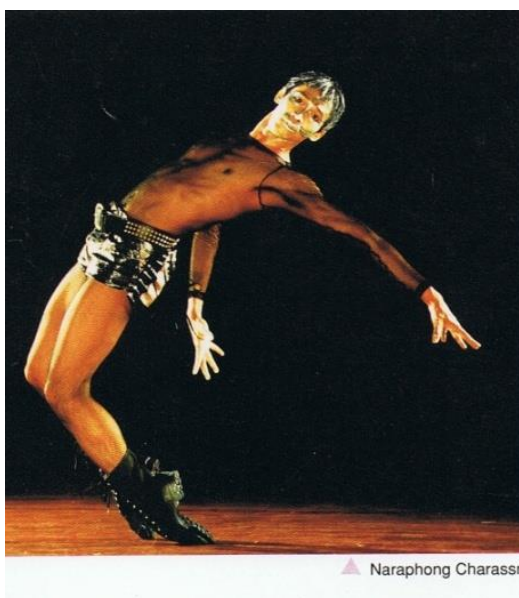
ภาพที่ : 19 การแสดงชุด : ออกแบบการแสดงประกอบภาพยนตร์
เรื่อง Me and Myself ขอให้รักจงเจริญ พ.ศ. 2545
ที่มา : www.women.mthai.com

ภาพที่ : 20 การแสดงชุด : การออกแบบการแสดง สิ้นค้า โถดัก
ที่มา : ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ภาพที่ : 21 การแสดงชุด : การออกแบบดาวแสดงสิ้นค้า คอลเกต
ที่มา : ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ภาพที่ : 22 การแสดงชุด: Solo Dance

ที่มา: ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

เมื่อก้าวถึง ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ผลงานทางด้านการแสดงนั้นมีมากมายหลายรูปแบบ ทั้งนาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ร่วมสมัย นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย เป็นต้น ความหลากหลายจึงมีมากมายที่เป็นเอกลักษณ์นี้และผลงานที่มากมายนั้นก็ประกอบไปด้วยคุณภาพที่ดีเยี่ยมที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลมานั้น ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะอย่างมาก เรียกได้ว่ามีความล้ำหน้าผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของศิลปินท่านอื่นๆตั้งแต่อดีตจนถึงในปัจจุบัน ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถทำให้ทราบได้ถึงคุณภาพและความหลากหลายได้ในด้านต่างๆ ตลอดจนจากคำสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ในด้านต่างๆ นักแสดง ศิลปิน ผู้ชม บทความ บทวิจารณ์ สุจิตร์ ตารางผลงาน รวมถึงผู้ที่ได้รับชมผลงานต่างๆของคนไทย อาร์ต มูฟเมนต์ (Thai Art Movement) โดยศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ เป็นที่ประจักษ์ต่อบุคคลในวงการนาฏศิลป์มาอย่างยาวนาน และเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ ของกระทรวงวัฒนธรรมและงานวิจัยทางวิชาการเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ของ ดร.วิษุตา

วราทิพย์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาฯ 100 ปี ทำให้เป็นที่ประจักษ์ว่า ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี สมควรเป็นบุคคลตัวอย่างที่จะได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขา ศิลปะการแสดง ด้านนาฏยศิลป์ ของประเทศไทยอย่างแท้จริง ซึ่งประกอบไปด้วยเกณฑ์ดังต่อไปนี้ เกณฑ์มาตรฐานการยกย่องศิลปินต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์

1. การมีจิตวิญญาณความเป็นศิลปิน การมีพลังจากชีวิตจิตใจ มุ่งหมายเพื่อผดุงชีวิต และให้ความหมายที่สำคัญที่สุดแก่ชีวิตและมีปณิธานแน่วแน่ในทางนาฏยศิลป์
จิตวิญญาณต้องมาจากหลายส่วน ทั้งอารมณ์ ความรัก ความผูกพันในสิ่งที่ตัวเองทำ เกิดเป็นปณิธานแน่วแน่ในการอุทิศตนเพื่อการทำงานอย่างดีที่สุดตามแนวทางของ ตัวเอง จิตวิญญาณรวมถึงการแสดงผลงานด้วยใจบริสุทธิ์โดยไม่อยู่ภายใต้แรงกดดัน จากผู้สนับสนุน
2. การมีรสนิยม มีความนิยมทางศิลปะที่งามถึงระดับสุนทรีย์ะ ทั้งในแง่ความชื่นชมทาง ศิลปะและการแสดงออกทางศิลปะ รู้จักเลือกสรรสาระและภาวะทางอารมณ์ มีศิลปะ รสทั้ง 9 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กายและใจ หรือศิลปินอาจสร้างมาตรฐานรสนิยมของ ตัวเองนอกเหนือจากเกณฑ์ดังกล่าวจนเป็นที่ยอมรับ ด้วยวิธีการสร้างงานที่เป็น กระบวนการอย่างมีเหตุผล
3. การมีประสบการณ์ มีทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ ผ่านการฝึกฝน การศึกษา การสั่งสมบ่ม เพาะจนเกิดทักษะและความชำนาญทางศิลปะ มีความรู้หลากหลายและรู้จักประมวล สิ่งที่ได้รู้ได้เห็นมา ได้ลองผิดลองถูกจนถึงการเห็นการณ์ไกล และยังคงพัฒนาตนเอง อย่างไม่หยุดยั้ง
4. การมีปรัชญาในการทำงาน ศิลปินแสดงให้เห็นว่ามาศรัทธายึดมั่นไม่สั่นคลอนต่อ เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่อาศัยความรู้และความการดำเนินชีวิตอันทรงคุณค่า เป็น ประโยชน์แก่สาธารณชนเพื่อให้สังคมได้ซึมซับและเรียนรู้สามารถประยุกต์ไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตของแต่ละปัจเจกบุคคล โดยสะท้อนออกมาเป็นงานศิลปกรรม
5. การเป็นพหุสูต เป็นผู้นำความรู้และประสบการณ์รอบตัวมาบูรณาการศิลปกรรมและ ปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสมกับกาลเวลาและสถานที่ ที่มีมุมมองรอบด้านแบบสหศาสตร์ แสดงให้เห็นถึงความสามารถอันวิเศษไม่สิ้นสุด

6. มีการสร้างสรรค์ ความสามารถสร้างศิลปกรรมที่จะประยุกต์ความรู้และความงามให้เข้ากับบริบทต่างๆ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศิลปะด้วยทัศนคติและวิธีการที่ดี ทั้งที่ปรากฏเป็นผลงานของตนอย่างเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีการถ่ายทอดความรู้ว่าด้วยการสร้างสรรค์ผลงานเหล่านั้น
7. การเป็นผู้นำ การเป็นผู้สร้างศิลปกรรมที่มีอิทธิพลต่อวงการศิลปะหรือสังคมสร้างงานที่แสดงออกทางความคิด ทัศนคติ และสะท้อนเอกลักษณ์ของตน จนเป็นที่นิยมและยอมรับในสังคมด้วยการแสวงหาวิธีการและรูปแบบศิลปะใหม่
8. การถ่ายทอดองค์ความรู้ การเป็นครูผู้สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพสูงให้แก่วงการนาฏยศิลป์ ด้วยวิธีการถ่ายทอดทางศิลปะอย่างเหมาะสม มีกระบวนการและระบบทางความรู้ รู้จักปรัชญาของความรู้และเชิดชูความรู้รวมถึงปลูกฝังคุณธรรมของครูแก่ศิษย์
9. เป็นผู้หายาก เป็นปราชญ์ที่รอบรู้ หาบุคคลใดจะมาเทียบเคียงได้ยาก และหาไม่ได้แล้ว
10. มีจรรยาบรรณ เป็นการบำเพ็ญตนเป็นศิลปินผู้ใหญ่ อยู่ในศีลธรรมจรรยา มีทัศนคติและจุดยืนที่ชัดเจนว่าด้วยศีลธรรม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของศิลปิน ทั้งนี้ต้องตระหนักคุณค่าและมีจิตสำนึกของความเป็นศิลปิน เป็นแบบอย่างแก่ศิลปินทั้งหลายและคนทั่วไปในสังคม(เกณฑ์มาตรฐานการยกย่องศิลปินต้นแบบของ อาจารย์ ดร.วิษุตา วุฒาทิตย์,2558)

4.2.8. การมีผลงานการแสดงอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่: 23 การแสดงชุด: Ancient Place Sleep

ที่มา: ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ภาพที่ : 24 การแสดงชุด: Ancient Place Sleep

ที่มา: ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

ถ้ากล่าวถึงตั้งแต่ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้เข้าสู่วงการนาฏศิลป์ก็ได้สร้างสรรค์ผลงานต่างๆไว้มากมายจนถึงในปัจจุบัน ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี งานทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทยและก็ยังคงสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบอื่นๆไปด้วยเช่นกัน ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันและต่อเนื่องเสมอมา ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีได้สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยไว้เป็นจำนวนมาก มีบรรยากาศในความเป็นไทยเสมอและยังเป็นผู้จุดประกายให้กับวงการนาฏศิลป์ไทย ทำให้เกิดมุมมองใหม่ๆ โดยนำเสนองานนาฏศิลป์ไทยในรูปแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย (Thai Contemporary Dance) และยังคงรักษาคุณค่าของความเป็นไทยในการแสดงที่ปรากฏในรูปแบบใหม่ และเข้าถึงแก่นความเป็นนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยได้เป็นอย่างดี โดยมีตัวอย่างผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยดังต่อไปนี้

4.2.8.1 ตารางผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5: ตารางผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ประเภทของงาน
ราชอาณาจักรไทย	2516	ในงานเทศกาลลอยกระทง	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานนาฏศิลป์ไทยแบบทดลอง
Parfum	2532	AUA	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏศิลป์ Dance Theatre
วลัยราตรี	2532	ช่วยผู้ติดโรคเอดส์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ฯ และ Elizabeth Taylor	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานแฟชั่นโชว์และนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย
Ancient place to sleep	2533	Jarkata performing arts festival	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏศิลป์ Dance Theatre
Glass study	2533	หอประชุมจุฬาฯ	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏศิลป์แนวใหม่
Thai drama 19990	2533	หอประชุมจุฬาฯ	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏศิลป์แนวใหม่ แบบปะติด
Nostalgia	2533	หอประชุม British Council	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานทดลองงานที่เป็นปรัชญาศาสนา
แสง-เสียง ประกอบจินตภาพ 'คนดีศรีอยุธยา'	2536	วันเฉลิมสมเด็จพระนางเจ้าฯ 60 พระชันษา	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงานแสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ผลที่ได้รับ
Tonpu	2537	ณ โรงละครกรุงเทพ	นราพงษ์ จรัสศรี และ Teru Goi	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่
การแสดงชุดต่างๆในพิธีเปิด-ปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 ที่เชียงใหม่ เช่น ชุด War and Peace Golden Spirit และ Golden Barge	2537	การแสดงพิธีเปิด-ปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 ที่เชียงใหม่	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบ และ ลีลา
แสง-เสียง ประกอบจินตภาพ 'คนดีศรีอยุธยา 2'	2538	วันกาญจนาภิเษก 50 ปี	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงาน แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ
แสง-เสียง ประกอบจินตภาพ 'แผ่นดินผืนนี้มี ความหลัง'	2539	การกุศลในกิจการของทหารเรือ	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงาน แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ
จิตวิญญาณบูรพาจิตภราดร บูรพาประจำปี ที่แสดงในพิธี เปิด-ปิด การแข่งขันกีฬา Asian Games ครั้งที่ 13	2542	การแสดงในพิธีเปิด-ปิด การแข่งขันกีฬา Asian Games ครั้งที่ 13	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงนาฏยศิลป์ แนวใหม่ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบ และ ลีลา
วรรณคดีจินตภาพ นารายณ์อวตาร	2546	แสดง ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรม	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงานวรรณคดี ประกอบจินตภาพ เพื่ออนุรักษ์ วรรณกรรมทางวรรณคดีไทยของชาติ
Beautiful Boxer	2546	ภาพยนตร์	นราพงษ์ จรัสศรี	Dance on Film
วังลดาวัลย์	2547	แสง สี เสียง "วังลดาวัลย์" ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	นราพงษ์ จรัสศรี	ต้นแบบของงาน แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ผลที่ได้รับ
'อันดามัน...สูญเสียแต่ ไม่เสียศูนย์'	2548	เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ผู้ สูญเสียจากเหตุการณ์ภัย พิบัติ 'สึนามิ' แสดงใน งานวันก่อตั้งคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลง กรณ์ หอประชุมใหญ่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	นราพงษ์ จรัสศรี	ประสบความสำเร็จอย่างสูง จนต้องนำไปแสดงร่วมกับ คณะกรรมการแสดงจาก มหาวิทยาลัยบริกแฮมยัง (Brigham Young University) จาก สหรัฐอเมริกา ณ หอประชุม ใหญ่ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทย
พิ้นนก	2549	ร่วมแสดงในงานสง่า เพื่อภาคใต้ ณ หอประชุม ใหญ่ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทยและถ่ายทอด โทรทัศน์ช่อง 5 และใน งาน "Love for Andaman" ณ โรงแรม คุณหญิงสุมนี	นราพงษ์ จรัสศรี	ประสบความสำเร็จอย่างสูง จนต้องแสดงซ้ำ
วรรณคดีจินตภาพ ' ลิลิตพระลอ'	2549	การแสดงของโรงเรียนแม่ พระฟ้าติมา ณ หอประชุม ใหญ่ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทย	นราพงษ์ จรัสศรี	ทำให้เยาวชนกลับมาสนใจ ในมรดกวรรณคดีไทยของ ชาติและความคิด สร้างสรรค์
นาฏยศิลป์ไทยร่วม สมัย 'ลิลิตพระลอ'	2549	แสดงวันก่อตั้งคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาล งกรณ์ ลานศิลปิน คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาล	นราพงษ์ จรัสศรี	ทำให้เยาวชนกลับมาสนใจ ในมรดกวรรณคดีไทยของ ชาติ
หุ่น	2549	แสดงในงานวันก่อตั้ง คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ลานศิลปิน คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาล	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานทดลองเพื่อขยาย เป็นโครงการใหญ่
อัปสรา	2549	แสดงในงานวันก่อตั้ง คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ลานศิลปิน คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาล	นราพงษ์ จรัสศรี	เป็นงานทดลองเพื่อขยาย เป็นโครงการใหญ่

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ประเภทของงาน
งานมหานาฏกรรม เฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก'	2549	สร้างสรรค์ขึ้นเนื่องใน โอกาสพระบามสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช ทรง ครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี แสดง ณ อิมแพค อารีน่า	นราพงษ์ จรัสศรี รับผิดชอบ ผู้อำนวยการฝ่าย ศิลป์และกำกับ ลีลา	นับว่าเป็นงานสร้างสรรค์ที่ มีผู้เข้าชมมากที่สุดเป็น ประวัติศาสตร์ ด้วยที่นั่ง 7000 ที่นั่งต่อรอบ ระหว่าง วันที่ 26 พฤษภาคม – 11 มิถุนายน 2549 รวม 34 รอบการแสดงมี ผู้ชมเข้าจับจองเต็มทุกรอบ และได้มีการเพิ่มรอบการ แสดงอีก 14 รอบ ก็มีผู้เข้า ชมเต็มอีกเช่นกัน
Me and Myself	2549	ภาพยนตร์	นราพงษ์ จรัสศรี	Dance on Film
งานจิตรนาฏกรรม เฉลิมพระเกียรติ'พระ มหาชนก'	2550	สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อ โครงการเศรษฐกิจ พอเพียงใน พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช แสดง ใน 3 จังหวัด เชียงใหม่ ขอนแก่น และ กทม.	นราพงษ์ จรัสศรี รับผิดชอบ ผู้อำนวยการฝ่าย ศิลป์และกำกับ ลีลา	แสดงรวม 30 รอบใน 3 จังหวัด เชียงใหม่ ขอนแก่น และ กทม. การแสดงมีผู้ชม เข้าจับจองเต็มทุกรอบ
เงือกน้อย Little Mermaids	2551	สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ได้น้ำแสดง ณ Ocean World กทม.	นราพงษ์ จรัสศรี ออกแบบและ กำกับลีลาให้กับ คณะว่ายน้ำ เหรียญทอง Olympic จาก รัสเซีย	ต้นแบบของงานนาฏศิลป์ ได้น้ำของไทยแสดงรวมกว่า 50 รอบ
Inside the Dancer's Laboratory	2551	หอประชุมจุฬาฯ	นราพงษ์ จรัสศรี	การแสดงเดี่ยวแนวใหม่ที่ แสดงเบื้องหลังการ เตรียมการรำ

ชุดการแสดง	พ.ศ.	งาน	ศิลปินออกแบบ	ผลที่ได้รับ
แต่งองค์ทรงเครื่อง	2552	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	นราพงษ์ จรัสศรี และนักแสดงจาก ภาควิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรม ศาสตร์ จุฬาฯ	การแสดงนาฏยศิลป์ไทย ร่วมสมัย แนวใหม่
การแสดงในพิธีปิดกีฬา มหาวิทยาลัย	2553	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	นราพงษ์ จรัสศรี และนักแสดงจาก ภาควิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรม ศาสตร์ จุฬาฯ	การแสดงนาฏยศิลป์แนว ใหม่
การแสดงในพิธีปิดกีฬา มหาวิทยาลัย	2554	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	นราพงษ์ จรัสศรี และนักแสดงจุฬาฯ	การแสดงนาฏยศิลป์แนว ใหม่

4.2.9. การถ่ายทอดแก่ศิษย์

เมื่อก้าวถึงศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีนั้น เริ่มทำการสอนด้านนาฏยศิลป์ โดยเป็นอาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2558) และได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ. 2552 อีกทั้งได้เป็นอาจารย์พิเศษให้กับมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จนได้รับรางวัลอาจารย์แบบอย่างในระดับองค์กร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และยังได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจทางด้านนาฏยศิลป์อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มนักเรียน นิสิตนักศึกษา บุคคลทั่วไป รวมไปถึงชาวต่างชาติและผู้ที่เกี่ยวข้องไป ซึ่งศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นได้มอบความรู้ให้อย่างแท้จริงแก่ผู้ที่มาขอความรู้ในทุกรูปแบบ ทั้งเพื่อการศึกษา งานวิจัย งานเขียน งานสัมมนา วิทยากรทีวี ฯลฯ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นผู้ที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย และนอกจากนี้ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ยังได้ถ่ายทอดความรู้ผ่านการเขียนตำรา งานวิจัย รวมไปถึงบทความเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ทางด้านนาฏยศิลป์อีกด้วยซึ่งมีดังนี้ หนังสือประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก และหนังสืออนารายณ์อวตาร เพอร์ฟอรั่มอาร์ตเดอะไทยรา

มาขณะ อินเดอะโมเดิร์นเวิลด์ (Narai Avatara Performing The Thai Ramayana in The Modern World) เป็นต้น

ชีวิตในปัจจุบันของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงเป็นทั้งศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อสังคม และอาจารย์ผู้สอนถ่ายทอดวิชาให้แก่ผู้อื่น โดยเฉพาะการให้โอกาสกับคนรุ่นใหม่ที่ผ่านมาศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เคยได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา ภาควิชาหลักสูตร และอาจารย์ประจำสอนศิษย์เพื่อสืบทอดความรู้ทั้งเทคนิคการแสดง การออกแบบนาฏศิลป์ และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดง ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ในภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำคัญท่านเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบควบคุมงานต้นมาตรฐาน และงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของนิสิตระดับปริญญาตรีทุกปี ต่อเนื่องมานับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งยังคงสอนและมีความสามารถในการสาธิตลีลา ท่าเต้น ตลอดจนร่วมแสดงกับนิสิต นักศึกษาให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนในความสามารถในการรักษาเทคนิค และจิตวิญญาณของศิลปินนักเต้นที่ยาวนานกว่าใคร สร้างเครือข่ายและสัมพันธภาพที่ดีโดยต่อเนื่องเป็นอาจารย์พิเศษสอนในแผนกศิลปะการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2545จนถึงปัจจุบัน และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552จนถึงปัจจุบัน และวิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ.2554 นอกจากการสืบทอดศาสตร์การแสดงทางด้านนาฏศิลป์ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงสร้างสรรค์ผลงานของตัวศิลปินเองอย่างต่อเนื่อง โดยลงมือทำการฝึกซ้อม และวางแผนการแสดงไว้อีกหลายโครงการ

สรุปได้ว่าศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีทุ่มเทความรู้ที่ศึกษามานานให้แก่ศิษย์ซึ่งมีจำนวนมากอย่างไม่หวงวิชาความรู้ ซึ่งนับได้ว่ามีคุณภาพการต่อวงการนาฏศิลป์ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ยังนับว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้างต่อไปได้ในอนาคต ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญและนักวิจารณ์ทางด้านนาฏศิลป์ระดับนานาชาติมากมาย ซึ่งมีผลงานเขียนหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์และศิลปะ ทั้งในระดับวิชาการและหนังสือยอดชายดี ได้เขียนบทความชื่นชมศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ในฐานะนักแสดงและนักออกแบบนาฏศิลป์ ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นคุณภาพตามคุณสมบัติของศิลปินแห่งชาติที่พึงมีของกระทรวงวัฒนธรรม และศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้มีการเผยแพร่ไปสู่อีกมิติ และเป็นการประกาศให้สังคมบางกลุ่มได้ทราบถึงคุณค่าของนาฏศิลป์ว่าไม่ใช่เป็นแค่อาชีพของการเดินกินรำกิ้น แต่เป็นศาสตร์ชั้นสูงที่มีคุณค่ายิ่งและเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี จึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งและเป็นกำลังสำคัญที่จะถ่ายทอดความรู้แก่ประเทศชาติสืบไป

4.2.10 การมีความรอบรู้และการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้งหมดที่กล่าวมาทั้ง 9 ข้อข้างต้นนั้น ทั้งทางด้านการศึกษาทางวิชาการความรู้และการศึกษาทางด้านนาฏยศิลป์ในทุกๆแขนง รวมไปถึงผลงานการแสดง ผลงานทางสร้างสรรค์ การแสดง และการได้ร่วมงานกับนานาชาติของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี แสดงให้เห็นว่า เป็นผู้ที่มีความรอบรู้เป็นอย่างดีมีหลักฐานพิสูจน์ได้ ทั้งในด้านเอกสารและการวิเคราะห์ทางวิชาการ เช่น งานวิจัยทั้งในระดับดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต รวมไปถึงบทสัมภาษณ์ต่างๆของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในวงการการนาฏยศิลป์ของไทย ว่าผลงานของคณะ ไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) โดยศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี กล่าวได้ว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับตำแหน่งทั้งในระดับนานาชาติ และตำแหน่งทางวิชาการของประเทศไทยมากมายดังนี้

ปี 2544 ได้รับการคัดเลือกจาก European Union ให้เป็นผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) ของประเทศไทย โดยได้รับจาก Jukka O. Miettinen ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะการแสดงระดับโลกจากประเทศฟินแลนด์ เขียนและจัดพิมพ์หนังสือประกาศเกียรติคุณ

ปี 2546 เข้ารับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตคนแรกของมหาวิทยาลัยศิลปากร รางวัลคะแนนยอดเยี่ยมปริญญาดุษฎีบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ปี 2548 ได้รับรางวัลอาจารย์ดีเด่นระดับหน่วยงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปี 2547 ได้รับรางวัลโปรดเกล้าฯให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์

ปี 2550 ได้รับรางวัล ศิลปินผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์สมัยใหม่ (ในฐานะนักแสดง) รางวัลที่วัดตามเกณฑ์งานวิจัยทางวิชาการเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ของ ดร. วิชชุดา วุฑูทิตย์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 100 ปี

ปี 2551 ได้รับรางวัล ศิลปินผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์สมัยใหม่ (ในฐานะผู้ออกแบบนาฏยศิลป์) รางวัลที่วัดตามเกณฑ์งานวิจัยทางวิชาการเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ของ ดร. วิชชุดา วุฑูทิตย์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 100 ปี

จากหลักฐานทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้ทราบได้ว่าศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีมีความรู้ในศาสตร์ทางด้านนี้อย่างแท้จริง และมีความรอบรู้ครบถ้วนครอบคลุมในทุกๆด้านซึ่งจะเห็นได้จากผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาบัณฑิต ระดับมหาบัณฑิต และระดับดุษฎีบัณฑิต และยังได้ศึกษาต่อทางด้านนาฏยศิลป์อีกมากมาย ซึ่งชี้ชัดได้ว่าศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่มีความรู้รอบด้าน และด้วยความที่มีความรู้รอบด้านจึงได้รับตำแหน่งทางวิชาการในศาสตร์นี้อย่างมากมาย เพื่อ

เป็นการแสดงให้เห็นว่าศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นเป็นหนึ่งในหายากในศาสตร์นี้ที่มีความรู้ครบถ้วนและรอบด้าน และยังเป็น การเชิดชูถึงศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม ระดับประเทศ ระดับนานาชาติได้ต่อไป

4.3 การวิเคราะห์ผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี กับบริบททางสังคมรวมถึงประโยชน์ที่ได้รับต่อไป

สังคม คือการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ โดยมีลักษณะความสัมพันธ์ซึ่งต่างกันไป ในหลากหลายรูปแบบ เช่น อาชีพ อายุ เพศ ศาสนา ฐานะ ที่อยู่อาศัย และอีกมากมาย สำหรับระบบสังคมที่รวมถึงสิ่งมีชีวิตประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากมนุษย์อาจใช้คำว่าระบบนิเวศ ซึ่งมีความหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตต่างๆ กับสภาพแวดล้อม สังคมมนุษย์เกิดจากกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจร่วมกันไม่ว่าจะในด้านใด เช่น ประเทศ จังหวัด และอื่นๆ และมักจะมีวัฒนธรรมหรือประเพณีรวมถึงภาษา การละเล่น อาหารการกินแบบสังคมนั้นๆ ซึ่งให้มนุษย์สามารถสร้างและพัฒนาสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้

วัฒนธรรมกับสังคมนั้นเป็นสิ่งที่อยู่คู่กัน สังคม คือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันมาอย่างช้านาน จนมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกันและมีภาษาขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีทางการดำรงชีวิตร่วมกันเป็นแบบอย่างเดียวกัน ส่วนวัฒนธรรมนั้น คือบรรดาขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา และทุกสิ่งอย่างที่คนในสังคมนั้นสร้างขึ้นมา เพื่อดำรงชีวิตในการอยู่ร่วมกัน เพราะถ้าไม่มีสังคมก็ไม่มีวัฒนธรรมและวัฒนธรรมที่สำคัญอีกหนึ่งสิ่งนั้นก็คือนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นศิลปะการแสดง เช่น ระบำ รำ ฟ้อน เป็นต้น แต่ละท้องถิ่นจะมีชื่อเรียกและมีลีลาทำการแสดงที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละสังคม มีสาเหตุมาจากภูมิประเทศ ภูมิอากาศแต่ละท้องถิ่น ความเชื่อ ศาสนา ภาษา พื้นฐานความเป็นอยู่ทางนิสัยการดำรงชีวิตของแต่ละสังคม นาฏศิลป์จึงเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง ที่สร้างสุนทรีย์ยะด้านจิตใจและอารมณ์ให้กับสังคมมนุษย์ และมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่สามารถสะท้อนวิถีชีวิตและกิจกรรมของคนในสังคม ทั้งที่เป็นกิจกรรมส่วนตัวและส่วนรวม ดังพิจารณาได้จากบทบาทของนาฏศิลป์ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทางด้านต่างๆ เช่น บทบาทในพิธีกรรม รัฐพิธี และราชพิธี การแสดงนาฏศิลป์ในพิธีกรรมต่างๆ

เมื่อจะกล่าวถึงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี กับบริบททางสังคมนั้น มีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านของผลงานและตัวของศิลปินเองนั่นก็คือ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้สร้างสรรค์ผลงานที่แนวความคิดที่มาจากพื้นฐานทางสังคมมากมาย ทั้งด้านบวกและด้านลบของสังคม โดยสื่อสารออกมาในรูปแบบ

ของการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย เช่น การแสดงผลงานล่าสุด เรื่องอ่าวว่าง ที่จะแสดงร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในงาน Performing Arts Festival เทศกาลศิลปะ ที่จัดแสดงขึ้นเมื่อวันที่ 1-2 กันยายน พ.ศ. 2557 ณ โรงละคร หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร โดยมีแนวความคิดของการแสดงที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมในแง่มุมต่างๆ โดยเป็นการเน้นการแสดงไปที่จิตวิญญาณและอารมณ์ของนักแสดง ที่มีความรู้สึกอ้างว้าง โดดเดี่ยวเดียวดาย อย่างชัดเจน และมีการผสมผสานกับลีลาท่าทางที่สื่อสารให้เห็นถึงสถานการณ์สังคม ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตของคนไทย อาทิ ปกิริยา ในลักษณะต่างๆ เช่น ใช้การเคลื่อนไหวที่แบบวิถีของคนไทยในสมัยก่อนโดยนำการเดินทางโดยใช้เรือพายมาใช้ในการแสดง การใช้ไม้พาย เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตแบบสังคมไทยในอดีตถึงปัจจุบัน มีการสวมเครื่องแต่งกายแบบประยุกต์ที่มีการผสมผสานกับความเป็นไทยโดยใช้เครื่องประดับศีรษะของนาฏศิลป์ไทย คือ รัดเกล้ายอด เรียกได้นำมาบูรณาการได้อย่างสอดคล้องกับการแสดงได้อย่างลงตัว เมื่อคุณแล้วไม่รู้สักซัดสายตา มีการใช้สัญลักษณ์ในการแสดง เช่น รถเข็น มุ้ง อุปกรณ์ต่างๆ ที่สื่อสารเพื่อให้เห็นภาพของสังคมไทยได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้ชมเข้าถึงการแสดงชุดนี้ได้โดยง่ายไม่ว่าจะเป็นผู้ชมที่มีความรู้พื้นฐานทางนาฏศิลป์เองก็ดี หรือผู้ชมทั่วไปที่ไม่มีพื้นฐานทางนาฏศิลป์ ก็สามารถเข้าใจการแสดงได้โดยง่ายเช่นกัน และนี่เป็นเพียงหนึ่งตัวอย่างทางการแสดงของคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) โดย ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีที่สอดคล้องกับสังคมไทยไม่ว่าจะยุคสมัยไหนก็ตาม ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้นมีแนวคิดที่ต่างจากคณะนาฏศิลป์คณะอื่นอย่างเห็นได้ชัดในยุคนั้นแรกๆ คือมักจะไม่นำลีลาท่ารำนานาฏศิลป์ไทยมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นหลักแต่จะเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่นาฏศิลป์ไทยนั้นจะเป็นส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น แต่ในส่วนลึกแล้วที่เน้นและนำมาใช้บ่อยครั้งในการสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นเอกลักษณ์ของคณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) นั่นก็คือ ความเป็นอยู่ของคนไทย ชีวิตจิตใจ ประชาชนของไทย การละเล่นแบบไทย จิตวิญญาณของความเป็นไทย ศาสนาพุทธ ไม่ได้มองแค่การทำท่ารำ มือรำ การจับมือเท่านั้น แต่มองลึกลงไปมากกว่านั้น เป็นต้น เพราะฉะนั้นการที่จะสร้างงานหรือทำอะไรก็ตามแล้วแต่ควรมองลงไปให้ลึก การมองในเรื่องของปรัชญาไทย ตัวอย่าง เช่น ประเพณีไทยแต่โบราณกาล ใครมาถึงเรือนชานให้ต้อนรับลักษณะไทยมุง การละเล่นของไทย วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวไทย ศาสนา จิตวิญญาณ ความเป็นไทยการเมือง การปกครอง สุภาพชนไทย นาฏศิลป์ ลวดลายไทย จิตรกรรม ดนตรีไทย เทศสภาพริบทสังคมในด้านต่างๆ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับกลับมานั้นจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา กล่าวได้ว่านับเป็นประโยชน์อย่างสูงสุดที่มีต่อสังคม คณะไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) โดย ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีนั้นได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคมดังนี้

ปี พ.ศ.2530 - ออกแบบทำเดินเพื่อระลึกถึงผู้อพยพชาวเวียดนาม ร่วมงานกับศิลปินจาก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จีน ญี่ปุ่น และเวียดนาม และรับบทนักแสดงนำใน South Asia Project “ Crossing the water” ซึ่งกำกับโดย Pip Simmons เพื่อแสดงในงาน London International Festival of Theatre กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

ปี พ.ศ.2533 - กำกับ ออกแบบทำเดินและร่วมแสดงในงานแฟชั่นไทยร่วมสมัย แสดงเครื่องเพชรไทยในงาน วลัยราตรี ทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ฯ และดาราสอลลิวูด Elizabeth Taylor เป็นงานการกุศลเพื่อผู้ป่วยโรคเอดส์

ปี พ.ศ.2537 - กำกับการแสดงและออกแบบงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในงานที่มีรูปแบบเรียกว่า แสง เสียง ประกอบจินตภาพ คนตีศรีอยุธยา ของกองทัพบก ราชได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในงานเฉลิมพระชนพรรษา 50 ปี สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ปี พ.ศ.2538 - กำกับและออกแบบการแสดง แสง เสียง คนตีศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ของกองทัพบก ราชได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- กำกับการแสดงในพิธีเปิด และพิธีปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 ที่สนาม 700 ปี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นงานเพื่อประเทศชาติบ้านเมือง

ปี พ.ศ.2539 – กำกับการแสดงและออกแบบทำเดิน แสง สี เสียง ประกอบจินตภาพแผ่นดินนี้มีความหลัง ราชได้สมทบทุนเพื่อซ่อมแซมพระราชวังเดิม

ปี พ.ศ.2541 – กำกับการแสดงและออกแบบทำเดินในพิธีเปิดและพิธีปิด การแข่งขันกีฬา Asian Games เป็นการทำงานเพื่อชาติบ้านเมือง

ปี พ.ศ.2546 – กำกับการแสดงและออกแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในรูปแบบวรรณคดี ประกอบจินตภาพ นารายณ์อวตาร ณ ศูนย์วัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวรรณคดีของชาติ ราชได้ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ปี พ.ศ.2547 – กำกับการแสดงและออกแบบทำเดิน แสง เสียง ประกอบจินตภาพ วังลดาว์ลีย์ ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพื่ออนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมของชาติ

ปี พ.ศ.2548 – ออกแบบการแสดงและกำกับการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยชุด อันดามัน สูญเสียแต่ไม่เสียศูนย์ เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์สึนามิ แสดงในงาน Dance to Destiny ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ร่วมกับการแสดงจากมหาวิทยาลัยบริกแฮมยัง (Brigham Young University) จากสหรัฐอเมริกา

ปี พ.ศ.2549 – ออกแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในรูปแบบของวรรณคดีจินตภาพ ชุด ลิลิตพระลอ1 ให้กับโรงเรียนแม่พระฟาติมา แสดง ณ หอประชุมใหญ่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวรรณคดีของชาติ

- ออกแบบการแสดงแนวใหม่ ลิลิตพระลอ2 ไทย เพื่อเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวรรณคดีของชาติให้กับนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนอในงานวันนักประดิษฐ์แห่งชาติ ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี

ปี พ.ศ.2549 – ผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์และกำกับลีลานาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย มหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก ณ อิมแพคอารีนา เมืองทองธานี

ปี พ.ศ.2551 – ผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์และกำกับลีลานาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย วิจิตรนาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระมหาชนก เพื่อประชาสัมพันธ์เศรษฐกิจพอเพียง แสดงที่จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่นและกรุงเทพมหานคร

ปี พ.ศ.2553 – ออกแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นเจ้าภาพ

ปี พ.ศ.2554 – ออกแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพ

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทย

1. การเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในยุคแรกของประเทศไทย
2. การผู้ที่ทรงอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน
3. การผลงานสร้างสรรค์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวศิลปิน
4. การมีผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างชาติดียกย่องในความเป็นศิลปินในระดับสากล
5. การมีผลงานที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมาก
6. การได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่มีชื่อเสียง
7. การเป็นหนึ่งในประเทศไทยที่มีผลงานคุณภาพที่หลากหลายรูปแบบ
8. การมีผลงานการแสดงอย่างต่อเนื่อง

9. การถ่ายทอดแก่ศิษย์

10. ความรอบรู้และการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อพิจารณาจากหลักฐานผลงานแล้วปรากฏว่า ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี นอกจากจะมีอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยแล้ว ทางด้านคุณภาพของงาน ยังคงล้ำหน้าศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ของประเทศไทยที่มีให้เห็นอยู่ในประเทศในขณะนี้ และได้มีการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ของ ดร. วิชชุดา วุฑฒิตย์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาฯ 100 ปี ซึ่งนับเป็นเอกสารอันล้ำค่ายิ่งต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทย ความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงาน ปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรม เอกลักษณ์ของความเป็นไทยในด้านต่างๆ รวมไปถึง พัฒนาการด้านศิลปะการแสดงตลอดจนบริบททางด้านสังคม ศิลปะการแสดงของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในหลากหลายมิติ ซึ่งยากที่จะหาศิลปินใดในศาสตร์แขนงนี้มาเทียบได้ โดยวัดจากเกณฑ์มาตรฐานการยกย่องศิลปินต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ต้นแบบทั้งทางด้านความเป็นศิลปินและทางด้านการออกแบบการแสดง

ในด้านของผลงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยที่มีผลต่อบริบททางสังคมนั้นสรุปได้ว่า เมื่อจะกล่าวถึงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี กับบริบททางสังคมนั้น มีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านของผลงานและตัวของศิลปินเองนั้นก็ คือ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้สร้างสรรค์ผลงานที่แนวความคิดที่มาจากพื้นฐานทางสังคมมากมายทั้งด้านบวกและด้านลบของสังคม โดยสื่อสารออกมาในรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ซึ่งมีแนวคิดที่นำมาใช้อยู่บ่อยครั้ง ในการสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นเอกลักษณ์ของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั่นก็คือความเป็นอยู่ของคนไทย ชีวิตจิตใจ ปรัชญาของไทย การละเล่นแบบไทย จิตวิญญาณของความเป็นไทย ศาสนาพุทธ ไม่ได้มองแค่การทำท่าจำ มีอริ การจับมือเท่านั้น แต่มองลึกลงไปมากกว่านั้น เป็นต้น เพราะฉะนั้นการที่จะสร้างงานหรือทำอะไรก็แล้วแต่ควรมองลงไปให้ลึก การมองในเรื่องของปรัชญาไทย ประเพณีไทยแต่โบราณกาล ลักษณะไทยมุง การละเล่นของไทย วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวไทย ศาสนา จิตวิญญาณความเป็นไทย การเมืองไทย สุภาพชนไทย ลีลานาฏศิลป์ไทย ลายไทย เพศสภาพ บริบทสังคม เป็นต้น ซึ่งเหตุผลดังกล่าวทำให้ทราบได้ว่าผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี นั้น สอดคล้องกับสภาพสังคมตลอดมาเสมอ

การศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี สรุปได้ว่าเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ 3 ด้าน คือ

1. ด้านการเป็นศิลปิน การเป็นศิลปินของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านการแสดงนาฏศิลป์หลากหลาย และที่เป็นเอกลักษณ์คือการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยที่มีแบบฉบับในของตนเองที่หาผู้เลียนแบบได้ยาก และเรียกได้ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีต่อวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ ซึ่งทำให้ทางด้านการเป็นศิลปินของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีความล้าหน้าศิลปินในด้านนี้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. ด้านการเป็นผู้สร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีรูปแบบ แนวคิดในการแสดงที่คงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนมาโดยตลอด ซึ่งผลงานการแสดงนั้นเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังหลักฐานผลงานการแสดงทั้งในประเทศ และต่างประเทศมากมาย และในปัจจุบันยังคงสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการถ่ายทอดความรู้ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ในปัจจุบันได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่นิสิต นักศึกษารวมถึงผู้ที่สนใจในศาสตร์ทางด้านนาฏศิลป์เป็นจำนวนมาก เรียกได้ว่าศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างยิ่ง

จึงกล่าวได้ว่าศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมาโดยตลอด และศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ยังคงที่จะพัฒนาตนเองและผลงานต่อไป เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ต่อไป

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาการวิจัยเรื่อง ความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ได้เป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในประเทศไทย เป็นการนำเอานาฏศิลป์ตะวันตก มาผสมผสานเข้ากับนาฏศิลป์ไทย จึงเกิดเป็นนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในรูปแบบของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้เกิดผลงานทางด้านการแสดงต่างๆมากมาย ไทย อาร์ต มูฟเม้นท์ (Thai Art Movement) ได้พัฒนา มาจาก คณะพันธ์ บอย (Funny Boy) จะทำงานด้านศิลปะบริสุทธิ์ มีเอกลักษณ์ผลงานทางด้าน นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย โดยมีพื้นฐานมาจากนาฏศิลป์ตะวันตกมาผสมผสานกับนาฏศิลป์ไทย อย่างสอดคล้องกัน ทำโครงการต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ทุกรูปแบบหลายลักษณะ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นงานคุณภาพในระดับสูงที่สามารถสื่อถึงความหมาย ของงานอย่างเห็นได้ชัด และสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์คือผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย เมื่อ พิจารณาจากหลักฐานผลงานแล้วปรากฏว่า นอกจากจะมีอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ ของประเทศไทยแล้ว ทางด้านคุณภาพของงานยังคงล้ำหน้าศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ ของประเทศไทยที่มีให้เห็นอยู่ในประเทศในขณะนี้ และได้มีการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ของ ดร. วิชชุตา วุฒาพิศย์ ที่ได้รับการ สนับสนุนจากกองทุนจุฬาฯ 100 ปี ซึ่งนับเป็นเอกสารอันล้ำค่ายิ่งต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของ ไทย ความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน คุณค่าของผลงาน ปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรม เอกลักษณ์ของความเป็นไทยในด้านต่างๆ รวมไปถึงพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงตลอดจน บริบททางด้านสังคม ศิลปะการแสดงของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี มีปรากฏให้เห็น อย่างชัดเจนในหลากหลายมิติ ซึ่งยากที่จะหาศิลปินใดในศาสตร์แขนงนี้มาเทียบได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีที่สามารถดำรงอยู่ได้ถึงในปัจจุบัน รวมถึงบริบททางสังคม ในด้านต่างๆจึงศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา และเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ที่มีความสนใจงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ในแบบฉบับของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ต่อไป

เพื่อเป็นการประกันคุณสมบัติของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรีว่ามีประสบการณ์ในการแสดงหลากหลายด้าน โดยมีผลงานการทำงานที่โดดเด่น ทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่น เป็นที่ยอมรับของวงการนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) ที่นำเสนอศิลปะเพื่อศิลปะ (Art for Art Sake) ซึ่งได้รับการยอมรับให้แสดงต่อหน้าสาธารณชนในเวทีระดับนานาชาติมากกว่า 2,000 ครั้ง ในฐานะนักแสดง (Performer) และนักเต้น (Dancer)

2. เป็นผู้เชี่ยวชาญและนักวิจารณ์ทางด้านนาฏศิลป์ระดับนานาชาติมากมาย ซึ่งมีผลงานเขียนหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์และศิลปะ ทั้งในระดับวิชาการและหนังสือยอดขายดี ได้เขียนบทความชื่นชม ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ในฐานะนักแสดงและนักออกแบบนาฏศิลป์ ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นคุณภาพตามคุณสมบัติของศิลปินแห่งชาติที่พึงมีของกระทรวงวัฒนธรรม

3. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้สร้างสรรค์เพียงคนเดียวที่มุ่งมานะพัฒนานาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) อย่างจริงจังนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งเป็นสมัยที่คนไทยยังไม่รู้จักนาฏศิลป์สมัยใหม่ชนิดนี้จนได้รับการขนานนามว่า “ตัวคอนเทม” ซึ่งหมายความว่าตัวผู้เต้นนาฏศิลป์สมัยใหม่หรือนาฏศิลป์ร่วมสมัยนั่นเอง จึงทำให้เป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะการแสดงว่าเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยทั้งในระดับนานาชาติ ดังหลักฐานในปี พ.ศ.2545 ได้รับการคัดเลือกจาก European Union ให้เป็นบุคคลผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัย (Modern Dance) อย่างแท้จริงของประเทศไทย โดยมี Jukka O. Miettinen ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะการแสดงระดับโลก จาก Finland เขียนบันทึกและจัดพิมพ์หนังสือประกาศเกียรติคุณ

4. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ผดุง ถ่ายทอด เผยแพร่ และเป็นต้นแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัย (Modern Dance) ของไทยโดยแท้ เพราะเป็นผู้ออกแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยไทยคนแรกและคนเดียวในขณะนี้ ที่ได้รับการไว้วางใจจากคณะกรรมการแสดงนาฏศิลป์จากประเทศที่มีความเจริญทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ที่ล้ำหน้ากว่าประเทศไทย ให้ไปแสดงนำและออกแบบฝึกสอนนักเต้นอาชีพในประเทศนั้นๆ เช่น

- คณะ Le Petit Ballet แห่งกรุง Amsterdam ประเทศเนเธอร์แลนด์
- คณะนักแสดงใน South East Asia Project “Crossing the water” ซึ่งแสดงในงาน London International Festival of Theatre กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ
- คณะบัลเลต์ Le Jeune Ballet De France ของประเทศฝรั่งเศส

- คณะ Keiko Takeya Dance Theatre จากโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

5. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และเสียสละเพื่องานนาฏศิลป์ เป็นผู้ที่มีความสามารถเฉพาะตัว ในการควบคุมและฝึกฝนคนทั่วไปจำนวนมากมายามหาศาลที่ไม่มีพื้นฐานทางการแสดงมาก่อน ให้เป็นนักแสดงได้ในเวลาที่จำกัด เสียสละเวลาเพื่อรับใช้ชาติในงานสำคัญในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งต้องใช้นักแสดงจำนวนมาก นักแสดงส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยศิลปินแนวหน้าในประเทศหลากหลายวัฒนธรรม ครูอาจารย์ นิสิต นักศึกษา นักเรียน ชาวคนไทย ทั้งในระดับชุมชน และเด็กด้อยโอกาส เป็นต้นผู้ที่ทำเช่นนี้ได้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะเป็นตัวอย่างให้คนจำนวนมากและหลากหลายให้ความร่วมมือ ดังผลงานที่ปรากฏ เช่น การทุ่มเทการถ่ายทอดผลงานให้กับผู้แสดง 7,000 คน ในพิธีเปิดและพิธีปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ซึ่งมีการถ่ายทอดไปยังประเทศอื่นทั่วโลกและ การถ่ายทอดผลงานให้กับผู้แสดงกว่า 10,000 คน ในพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 จังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ

6. ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ที่มีผลงานที่ยังประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ เป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มนักจัดการแสดงอาชีพที่มีความรู้ดีว่า ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีความโดดเด่นในการสร้างงานศิลปวัฒนธรรมหลากหลายรูปแบบ ดังตัวอย่างงานหลายชิ้นที่ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่สร้างสรรค์งานอุดมคติ ที่ยังประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ ดังตัวอย่างการถ่ายทอดงานการแสดงให้กับศิลปินเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จีน ญี่ปุ่น และเวียดนาม ใน South East Asia Project “Crossing the water” ซึ่งแสดงในงาน London International Festival of Theatre กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ งานที่ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติอีกหลายงาน เช่น 1st ASEAN Dance Festival จัดที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ที่ใช้ศิลปินไทยและตะวันตกจากกองการสังคีต กรมศิลปากร และออกแบบการแสดงนาฏศิลป์แนวใหม่ “La Foule” และถ่ายทอดให้กับนักเต้นฝรั่งเศส แสดงที่เมืองลาโบ ประเทศฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังได้ถ่ายทอดงานให้กับนักแสดงสมัครเล่น เช่น นักแสดงจำนวนมากในการแสดงพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬา ที่ได้กล่าวมาแล้วกว่า 20,000 คน

7. ผลงานของ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี สื่อให้เห็นถึงคุณค่าในความเป็นจริง ความงาม อารมณ์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณ เช่น การแสดงงานมหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” โครงการที่ได้ร่วมเฉลิมฉลองพระอัจฉริยภาพทางวรรณกรรม ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเป็นโครงการที่ได้แสดงพระอัจฉริยภาพผ่านทางศิลปะการแสดง

สมัยใหม่ ซึ่งถูกสร้างสรรค์ขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ โดยอัญเชิญบทพระราชนิพนธ์ พระมหาชนก มาจัดเป็นการแสดงนาฏกรรม เพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้ซาบซึ้งในคำสอนที่พระราชทานไว้ในหนังสือ และจะได้นำปรัชญาที่ได้จากหนังสือพระราชนิพนธ์ไปปรับใช้ในการครองตนในสังคมต่อไป

8. ผลงานของศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี แสดงออกถึงแนวคิด สร้างพลังความรู้ และพัฒนาสติปัญญาแก่นุชนชาติ เป็นผู้ริเริ่มวรรณคดีประกอบจินตภาพ เช่น นารายณ์อวตาร และลิลิตพระลอ ซึ่งมีแนวความคิดที่ชัดเจน เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวรรณคดีไทย นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยสร้างพลังความรู้และพัฒนาสติปัญญาแก่นุชนชาติ เป็นผู้ที่น่าโครงการออกแบบนาฏยประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในงานวันนักประดิษฐ์แห่งชาติปี 2549 นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ยังควบคุมดูแลโครงการนาฏยประดิษฐ์ของเยาวชนในปีอื่นๆ อีกมากมาย

9. ผลงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ก่อให้เกิดความรู้สึกละเอียดอ่อนอารมณ์ และส่งเสริมจินตนาการ ซึ่งมีอยู่กันหลายชั้นที่เผยแพร่ในระดับนานาชาติที่ผู้ชมจำได้ เช่น การแสดงชุดสงครามสันติภาพ ในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2537 และการแสดง ชุดจิตวิญญาณบูรพา ในงานพิธีการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ปีพ.ศ. 2541

10. ผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์ มีทักษะสูงส่ง มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ไม่แสดงเจตนาหรือจงใจในการคัดลอกหรือเลียนแบบผลงานของผู้อื่นทั้งเปิดเผยและแอบแฝง ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้ริเริ่มการแสดงแสง สี เสียง ประกอบจินตภาพ โดยใช้ทักษะที่สูงส่ง มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีรูปแบบที่มีผู้นำไปเป็นแบบอย่างมากที่สุดในงาน แสง สี เสียงที่สร้างสรรค์ขึ้นในเวลาต่อมาตัวอย่างผลงานการแสดง เช่น “คนดีศรีอยุธยา” ของกองทัพบกทูลเกล้าฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระมหาปรมมหาราชมหามกุฏมิมพลอดุลยเดชมหาราชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในงานฉลองกาญจนาภิเษก และ “แผ่นดินผืนนี้มีความหลัง” การแสดง แสง สี เสียงประกอบจินตภาพ จัดโดยกองทัพเรือเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ นอกจากนี้ยังมี “วังลดาวัลย์” แสง สี เสียงประกอบจินตภาพซึ่งจัดโดยสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ฯลฯ จากการที่ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้รับเชิญจากบุคคลสำคัญทางด้านโสตโมเดิร์นแดนซ์ จากนานาชาติจำนวนมากหลายท่านให้ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้เป็นนักแสดงในงานของศิลปินต่างๆ และได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรว่า “เป็นผู้ที่มีลีลาที่ชัดเจนสื่อได้ประดุจเหลี่ยมเพชรที่แวววาวและใสบริสุทธิ์” แสดงให้เห็นถึงทักษะสูงส่งที่มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ในการแสดง และมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ส่วนการออกแบบและการฝึกซ้อมนักแสดงกว่า 3,600 คน ในชุดการแสดง “นุรพระที่ป” ในพิธีเปิดการ

แข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ปี พ.ศ. 2541 เป็นการแสดงของแสงที่ถือเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน

11. ผลงานที่ได้รับจัดการแสดง ถ่ายทอดหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่องและถือเป็นสถิติ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ทำการฝึกซ้อมการแสดงให้กับนักแสดงเช่นนักแสดง 10,000 คนในการสร้างสรรค์การแสดงพิธีเปิดและปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 18 จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2537 และต่อเนื่องมาถึงการสร้างสรรค์งานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบัน ทั้งในบทบาทของนักแสดง นักออกแบบ ผู้สร้างสรรค์ ผู้กำกับการแสดง และการสืบทอดในระดับอุดมศึกษาในหลายๆมหาวิทยาลัย จนได้รับโปรดเกล้าให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ ในปี พ.ศ. 2550

12. ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้นำในการออกแบบงานนาฏศิลป์ โดยการบูรณาการงานศิลปะประเภท 3 มิติ คือ นาฏศิลป์ งานสถาปัตยกรรม และทัศนศิลป์ได้อย่างลงตัวที่สุด เช่น งานประเภทการแสดง แสง สี เสียงประกอบจินตภาพ ชุดคนดีศรีอยุธยา ชุดแผ่นดินนี้มี ความหลัง ชุดพระมหาชนก เป็นต้น

13. ได้รับความไว้วางใจให้สร้างสรรค์ผลงานที่สำคัญ และยิ่งใหญ่ในระดับนานาชาติมากกว่าใครในสายอาชีพเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เช่น การแสดงชุดที่สำคัญที่สุดในพิธีเปิด-ปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ที่เชียงใหม่ ซึ่งมีการถ่ายทอดไปยังประเทศอื่นทั่วโลก แสง เสียง ประกอบจินตภาพ “คนดีศรีอยุธยา” ของกองทัพบก ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในงานฉลองกาญจนาภิเษก และงานมหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” สร้างสรรค์ขึ้นเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงครองสิริราชสมบัติครบรอบ 60 ปี ณ อิมแพคอารีนาเมืองทองธานี

14. การรอบรู้ในหลายศาสตร์ทำให้ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้บูรณาการทั้งงานออกแบบนาฏศิลป์ ออกแบบเครื่องแต่งกาย ออกแบบฉาก และทัศนศิลป์ ดังตัวอย่างที่ นราพงษ์ รับผิดชอบ เป็นผู้ออกแบบนาฏศิลป์ และผู้อำนวยการฝ่ายการแสดงมหานาฏกรรมเฉลิมพระเกียรติ “พระมหาชนก” ผู้กำกับการแสดง ออกแบบลีลา การแสดงชุดจิตวิญญาณนุรพา คีตภาราดร ในพิธีเปิด การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 และวรรณคดีประกอบจินตภาพ นารายณ์อวตาร เพื่ออนุรักษ์ มรดกทางวรรณคดีไทย

จากการศึกษาเรื่องความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ผู้วิจัยใช้วิธีการดำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยรวบรวม

ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) และได้มาจากการชมวิดีโอที่ค้นพบ การศึกษาค้นคว้า จากหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญบุคคลากร ผู้ชมและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษางานวิจัยเรื่องความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี จากการวิเคราะห์ผลงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยนั้น แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย

1. การเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยในยุคแรกของประเทศไทย
2. การผู้ที่ทรงอิทธิพลต่อวงการนาฏศิลป์ร่วมสมัยของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน
3. การผลงานสร้างสรรค์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวศิลปิน
4. การมีผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างชาติยกย่องในความเป็นศิลปินในระดับสากล
5. การมีผลงานที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมาก
6. การได้ร่วมงานกับศิลปินนานาชาติที่มีชื่อเสียง
7. การเป็นหนึ่งในประเทศไทยที่มีผลงานคุณภาพที่หลากหลายรูปแบบ
8. การมีผลงานการแสดงอย่างต่อเนื่อง
9. การถ่ายทอดแก่ศิษย์โดยทุ่มเททั้งกายใจอย่างเต็มที่
10. ความรอบรู้และการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในหลายศาสตร์

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปข้างต้นที่กล่าวมานั้นทำให้ทราบได้ว่าศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี มีความเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยได้อย่างแท้จริง ซึ่งมีหลักฐานทางผลงานเป็นที่ประจักษ์ ประกอบไปด้วย หลักฐานจากการทำงานวิจัยในระดับปริญญาบัณฑิต ปริญญาโท ปริญญาตรี และปริญญาดุษฎีบัณฑิต รวมไปถึงผลงานทางวิชาการ บทความ บทสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ต่างๆมากมาย ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี จึงถือได้ว่าเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยที่มีความโดดเด่นทางด้านผลงานการแสดงและเป็นที่ยอมรับจากผู้วิจัยจึงเห็นว่ารูปแบบการสร้างงานของศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี จึงมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่งและควรที่จะได้รับการเผยแพร่สู่สถาบันการศึกษาต่างๆที่มีหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาที่กำลังศึกษาในรายวิชานาฏศิลป์ในทุกๆแขนงต่อไป

รายการอ้างอิง

- กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ. ศิลปินและอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง. สัมภาษณ์ 1 มกราคม 2558 .
- จิรายุทธ พนมรักษ. อาจารย์ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. สัมภาษณ์ 1 พฤษภาคม 2557.
- จตุติกา โกศลเหมมณี. รูปแบบและแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ร่วมสมัยของ นราพงษ์ จรัสศรี. วิทยานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต, สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2556 .
- ณัฐพร เพ็ชรเรือง. สัมภาษณ์ 9 พฤศจิกายน 2557.
- ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล. อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. สัมภาษณ์ 14 มีนาคม 2558.
- นราพงษ์ จรัสศรี. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์ 25 กันยายน 2557.
- นราพงษ์ จรัสศรี. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์ 3 ตุลาคม 2557.
- นราพงษ์ จรัสศรี. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์ 14 ธันวาคม 2557.
- นราพงษ์ จรัสศรี. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์ 7 มกราคม 2558.
- นราพงษ์ จรัสศรี. ประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- นพมาศ แวงหงส์. ปรัทัศน์ศิลปะการละคร. ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ 2530. ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:วัฒนาพานิช, 2530.
- พีระพงษ์ เสนไสย.อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สัมภาษณ์, 5 ธันวาคม 2550.
- วรยุภา เหมือนประเสริฐ. สัมภาษณ์ 31 ธันวาคม 2557.
- วิชชุตา วุฒาทิตย์. โครงการสร้างมาตรฐานการยกย่องศิลปินนาฏยศิลป์ 2553-2555 .

สถาพร สนทอง. ผู้เชี่ยวชาญนาฏยศิลป์ วิชาการบำนาญ ผู้กำกับและผู้ออกแบบนาฏยศิลป์ กอง
การสังคีต. สัมภาษณ์ 4 ธันวาคม 2557.

สถาพร สนทอง. ผู้เชี่ยวชาญนาฏยศิลป์ วิชาการบำนาญ ผู้กำกับและผู้ออกแบบนาฏยศิลป์ กอง
การสังคีต. สัมภาษณ์ 21 เมษายน 2558 .

สุรพล วิรุฬห์รักษ์. หลักการแสดงนาฏยศิลป์ปริทรรศน์. ครั้งที่ 3: กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายภาณุมาศ ผลพิกุล
 เกิด 14 ตุลาคม 2531
 สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 8/333 หมู่ที่ 1 ตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง
 จังหวัดนนทบุรี 11110

ประวัติการศึกษา

ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย
 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553 จบการศึกษาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์
 ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย